

- Σημειώσεις των παραδόσεων για τα Ιδιαίτερα Εκκλησιαστικά καθήκοντα

Περιεχόμενα

- Μάθημα 11/4/20: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Τουρκική έννομη τάξη: (σελίδες: 3-7)
 - ↳ Η Εκλογή του Οικουμενικού Πατριάρχη
- Μάθημα 8/4/20: Το Οικουμ. Πατριαρχείο στην Ελληνική έννομη τάξη: (σελίδες: 8-19)
 - ↳ 1) Στο Σύνταγμα (άρθρα 3, 188B, 105Σ)
 - ↳ 2) Στον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος Ν 590/1977
- Μάθημα 15/4/20: Εκκλησία της Κρήτης (σελίδες: 20-28)
 - ↳ Ιστορική προέξχηση (σελίδες: 20-21)
 - ↳ Η Σύμβαση Οικουμ. Πατριαρχείου και Κρητικής Πολιτείας (σελίδες: 22-25)
 - ↳ 1) Το Μητροπολιτικό Ζήτημα
 - ↳ 2) Η Σύμβαση του 1900
 - ↳ 3) Ο 1^{ος} Καταστατικός Χάρτης της Εκκλ. της Κρήτης Ν 276/1900
 - ↳ Σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας Κρήτης (σελίδες: 25-28)
 - ↳ 1) Σύμβαση 1900 + 1^{ος} Καταστατικός Χάρτης Εκκλ. Κρήτης ⇒ αυτόνομο καθεστώς Κρήτης
 - ↳ 2) Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη του 1928
 - ↳ 3) Ο 2^{ος} Καταστ. Χάρτης Ν 4149 ⇒ ημιαυτόνομο καθεστώς Κρήτης
 - ↳ Εκφάνσεις/Τεκμήρια του ημιαυτόνομου καθεστώτος Κρήτης:
 - ↳ 1) Ν 4149 / 1961 (2^{ος} Καταστατικός Χάρτης)
 - ↳ 2) Ν.Δ. 77/1974 (αποτελεί τροποποίηση του 2^{ου} καταστατικού Νόμου)
 - ↳ 3) Ν 3848 / 2010 (αποτελεί εξουσιοδοτημένο νόμο και τροποποίηση του 2^{ου} Καταστατικού Νόμου)
- Μάθημα 22/4/20: Σχέσεις Οικουμ. Πατριαρχείου και Εκκλησίας Κρήτης: (σελίδες: 29-30)
 - ↳ 1) Σύμβαση 1900 + 1^{ος} Καταστατικός Νόμος (Ν 276/1900)
 - ↳ 2) Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη 1928
 - ↳ 3) 2^{ος} Καταστατικός Νόμος + τροποποιήσεις του (Ν 77/1974 και Ν 3848/2010)
 - ↳ 4) 1922 + 1962 + 1967
 - ↳ 5) 1992
 - ↳ 6) Πατριαρχικός και Συνοδικός Τόμος του 2001
- ↳ Οργάνωση Εκκλησίας της Κρήτης (σελίδες: 30-46)
 - ↳ Κεντρική οργάνωση: Η Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος
 - ↳ Περιφερειακή οργάνωση:
 - Μητροπόλεις και Μητροπολιτικά Συμβούλια
 - Αρχιεπίσκοπος Κρήτης, Μητροπολίτες και Βοηθός Επίσκοπος
- Μάθημα 29/4/20: →

• 13/5/20: Το Καθεστώς του Αγίου Όρους Αθω: (σελ. 47-60)

- Ιστορική εισαγωγή
- Διεθνείς συμβάσεις περί Αγίου Όρους
- Η διοίκηση της Αθωνικής Πολιτείας από την Ελληνική Πολιτεία:
 - i) σε νομοθετικό επίπεδο: Καταστατ. Χάρτης Αγίου Όρους 1926
 - ii) σε συνταγματικό επίπεδο: Σύνταγμα 1925-1926

Μάθημα: 20/5/20:

- Συνταγματική προστασία
- Άγιον Όρος και Ευρωπαϊκή Ένωση
- Οι κυριότερες εκφάνσεις της Αγιορειτικής ιδιοσυμίας
- Διτμή Εποπτεία Αγίου Όρους
 - i) Εκκλησιαστική Εποπτεία
 - ii) Πολιτειακή Εποπτεία

• Διοικητική οργάνωση Αγίου Όρους: (σελ. 60-66)

- Α) Κεντρική οργάνωση:
 - 1) Ιερά Κοινότητα
 - 2) Ιερά Επιστολία
 - 3) Έκτακτες Συναξείς (είναι τρεις)
 - Β) Περιφερειακή οργάνωση:
 - 1) Ο Ηγούμενος
 - 2) Η Γεροντία (ή Γεροντική Συναξίς)
 - 3) Η Επιτροπή
- } για τις Κοινότητες Μονών

• Οι ιδιαίτερες εκφάνσεις του Αγιορειτικού Καθεστώτος:

↳ Η απαγόρευση εισόδου θηλέων (Θεσμός αβάτου): (σελ. 67-72)

- i) Πως προβλέπεται το άβατο:
 - 1) Αρχικά, ήταν εθιμική απαγόρευση
 - 2) Αργότερα έγινε καταστατική απαγόρευση
 - 3) Ποινική απαγόρευση

- ii) Επιχειρήματα κατά του αβάτου:
 - 1) Αρχή ισότητας (άρθρο 4 ε)
 - 2) Θρησκ. ελευθερία (άρθρο 13 ε)

- iii) Επιχειρήματα υπέρ του αβάτου:
 - 1) άρθρο 105 ε (καθιερώνει το αυτοδιοίκητο των Αγιορειτικών Μονών)
 - 2) άρθρο 13 ε (Θρησκευτ. ελευθερία)
 - 3) άρθρο 105 § 2 ε (προστασία ιδιοσυμίας)

• Ιδιαίτερη νομική μεταχείριση των μοναχών:

- ↳ Η απόκλιση της Ελληνικής Ιθαγένειας (σελ. 72)

Μάθημα: 1/4/20, κ. Ανδρουτσόπουλος

Εκλογή Οικουμενικού Πατριάρχη

Η εκλογή του Οικ. Πατρ. περιλαμβάνει 2 χρονικές περιόδους:

- 1) 1^η χρον. περίοδος: 1862-1923
- 2) 2^η χρον. " : 1923-σήμερα

1^η χρον. περίοδος: 1862-1923

→ Γενικά στοιχεία

- Το 1862 ^{σός} ευδόθησαν, κατά Χρίστ-Ε-Χουμαρουν, οι Γενικοί Κανονισμοί ^{σός} οι οποίοι ορίσαν ότι η εκλογή του Οικουμ. Πατρ. θα γινόταν με εκλογική ^{σός} συνέλευση στην οποία θα συμμετείχαν κλήρικοί και λαϊκοί.

Οι Κλήρικοί ήταν: i) τα μέλη της Ι. Συνόδου του Οικ. Πατριαρχείου ^{σός} Μικρασιατικές ^{σός} 12
ii) οι ενδημούντες στην Κωνσταντινούπολη Μικρασιώτες
του Οικ. Θρόνου

↳ Άρα ο αριθμός του κλήρου δεν ήταν σταθερός, γιατί δεν γνωρίζουμε πόσοι ήταν σε κάθε περίπτωση οι ενδημούντες

Οι Λαϊκοί ήταν 73 και ο αριθμός τους αυτός προσδιοριζόταν στους Γεν. Κανονισμούς
Συγκεκριμένα, ήταν: ο Μέγας Λογοθέτης
πολιτικός και στρατιωτικός
επιστήμονες, έμποροι
κωβερνικωί αξιωματούχοι
...

↳ Ο αριθμός των λαϊκών ήταν σταθερός

→ Διαδικασία ανάδειξης Οικ. Πατριάρχη:

• Οι υποψήφιοι καταγράφονταν σε κατάλογο που τον επέκρινε η Υψηλή Πύλη

• Η εκλογή γινόταν σε 2 φάσεις:

1^η φάση) η εκλογ. συνέλευση (κλήρικοί + λαϊκοί) ^{σός} ψήφισαν ένα πρόσωπο με μυστική ψήφοφορία

⇒ έτσι

2^η φάση) Μόνο οι κλήρικοί ^{σός} εξέλεξαν τον νέο Οικουμ. Πατριάρχη από τους 3 επιμερατίστους ^{σός}

Σε περίπτωση ισοψυχίας → έφτε ψήφισε και ο Τοποσηρέτης

2^η χρονική περίοδος: 1923-σήμερα

- Με την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάννης (1923), το Οικουμεν. Πατριαρχείο περιορίστηκε αποδεδειγμένα στα Θρησκευτικά του καθήκοντα.
- Επίσης έπαψε και η ισχύς των γενικών κανονισμών.
- Έτσι, η επιλογή του Οικουμεν. Πατριάρχη περιήλθε στην Ενδημοκρατική Σύνοδο του Οικ. Πατριαρχείου, η οποία περιλαμβάνει όλους τους ενδιαφέροντες στην Κωνσταντινούπολη κατά την ημέρα της επιλογής εν ενεργεία Μητροπολίτες του Οικουμεν. Θρόνου.

Όσο, τόσο στη σύνθεση της Ενδημοκρατικής Συνόδου ^(επιλέκτορες) όσο και στα πρόσωπα των επιλογικών → επήλθαν σημαντικοί περιορισμοί με νεότερες αρχές της Τουρκικής Πολιτείας

1) Ο Τεσμερές 2) το Ταλίματ

① Ο Τεσμερές → επιδόθηκε από τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως

→ στις 6 Δεκεμβρίου 1339 (έτος Επίρας)

↳ 528 το έτος (1923 π.Χ.)

→ όριζε ότι πρέπει να συντρέχουν 2 πρόποδοι τόσο για τους επιλέκτορες (= Ενδημοκρατική Σύνοδος) όσο και για τους επιλογείς:

i) Απαιτείται η Τουρκική υπηκοότητα

ii) πρέπει να παίρνουν (και) επαρχία η οποία βρίσκεται εντός των ορίων της Τουρκικής Επικράτειας

(ΣΟΣ: πρέπει να συντρέχουν (και) οι 2 πρόποδοι).

⇒ περιορίζεται ασφυκτικά το πλαίσιο ανάδειξης του νέου Οικ. Πατριάρχη.

⇒ προσβάλλεται η Θρησκευτική αυτονομία της ορθόδοξης Εκκλησίας καθώς και το δικαίωμά της για εσωτερική αυτοδιοίκηση

Ο Τεσμερές → εφαρμόστηκε στην επιλογή: i) του Πατριάρχη Δημητρίου (1972)

ii) του νυν Πατριάρχη Βαρβολομαίου (1994)

→ ΔΕΝ εφαρμόστηκε στην επιλογή του Πατριάρχη Βορείου και Νοτίου Αμερικής Αθανασίου Α' (1948), παρόλο που δεν είχε την τουρκική υπηκοότητα ούτε αδούσε πνευματική διακονασία εντός της τουρκικής επικράτειας.

- Συμμεριμνεί, ~~προσέρχεται~~ Αμερικανού Προέδρου Τρούμαν με περίβασή του, δίδεσε προσωπικό του αεροπλάνος για τη μετάβαση του νέου Πατριάρχη στην ~~Ιδρα~~ Κωνσταντινούδα.
- Η εκλογή του Αθηνάγορα δικαιολογήθηκε επειδή είχε γεννηθεί ο ίδιος στην Ήπειρο, έδαφος που την περίοδο που γεννήθηκε, ήταν της Οθωμαν. Αυτοκρατορίας. Έτσι, "νομμοποιήθηκε" η τουρκική του υπηκοότητα.
- Ο Αθηνάγορας φτάνοντας στην Κωνσταντινή, δήλωντας να "έφευγε" στην Τουρκική πλευρά:
 - i) αντιφώνησε στην ελλην. και τουρκική χλιότητα ~~παράκληση~~
 - ii) ζήτησε να περάσει πρώτα από το μνημείο του Κεφιάλ Αγαπούρη καταθέτοντας εκεί ένα στεφάνι που είχε μαζέψει ο ίδιος από τον κήπο του Λευκού Οίκου.

2) Ταλφιάτ (Εορτή) → του έτους (1970)

ήταν νέα απόφαση της Τουρκικής Πολιτείας δια του Νομάρχη Κωνσταντινουπόλεως

προέβλεπε:

i) Ο Νομάρχης Κωνσταντινου. να έχει τη δυνατότητα να διαγράφει υποψήφιους που τους θεωρεί «ακατάλληλους».

↳ Αυτό εφαρμόστηκε όταν εξελέγη Νέος Πατριάρχης, ο Δημήτριος, αφού διαγράφηκε ως υποψήφιος ο Μετροπολίτης Γέρων Χατζηδόνας Μελιτών, ο Χατζής.

ii) υποχρέωση των υποψηφίων να είναι Τούρκοι υπήκοοι

iii) υποχρέωση να διεξάγεται η διαδικασία της εκλογής ενώπιον συμβολαιογράφων

iv) να δίνεται η δυνατότητα στον Πατριάρχη Κωνσταντινου, σε περίπτωση που το Πατριαρχείο δεν συμφωνεί με τις προτάσεις του Τσεμερέ (1923) και του Ταλφιάτ (1970), να αναδεικνύει ο ίδιος ο Οικ. Πατριάρχη πρώτο το οποίο είναι απολυτοκράτεια της δικής του εκλογής.

Σήμερα, η διαδικασία εκλογής Οικουμεν. Πατριάρχη είναι η εξής:

- Σε περίπτωση ^(= θανάτου ή παραίτησης) χηρείας του Οικουμεν. Θρόνου,
η **Ενδοχώρα Σύνοδος** (= οι εν ενεργεία Μητροπολίτες που βρίσκονται εντός Τουρκίας κατά το χρόνο της εκλογής, όχι όμως όλοι ανεξαρτήτως αλλά εκείνοι που ποιμνιάζουν στην Τουρκία και) είναι Τούρκοι κληρικοί.

αναδεικνύει ~~ως~~ Τοποτηρητή έναν από τους Μητροπολίτες που ποιμνιάζει εντός Τουρκίας
ο οποίος θα μεριμνήσει για τη διαδικασία της εκλογής

↓
κατατίθεται ο κατάλογος υποψηφίων (περιλαμβάνει τους εν ενεργεία Μητροπολίτες του Οικ. Πατρ. που ποιμνιάζουν εντός Τουρκίας και έχουν Τουρκ. υπηκοότητα)
στον Νομάρχη Κωνσταντινουπόλεως, όπου και τον εμφανίζει.

↓
1^η φάση συζητείται εγκρίτως η Ενδοχώρα Σύνοδος στα γραφεία του Πατριαρχείου στο Φανάρι υπό την προεδρία του Τοποτηρητή και εκεί καταρτίζεται το **Τριπρόσωπο** (= οι τρεις πρώτοι)

↓
2^η φάση ακολουθεί η αναδείξη ενός εκ των τριών υποψηφίων ως Οικουμεν. Πατριάρχη στον Πατριαρχικό Ναό του Αγ. Γεωργίου, με μυστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία.

↓
Αναγνώριση από την Ελλάδα

↳ Ο Π.Σ.Δ. εκδίδει διάταγμα αναγνώρισεως του Νέου Πατριάρχη

↓
Αναγνώριση από την Τουρκία

↳ Πραγματοποιείται η ¹Ενθρόνιση του νέου Οικ. Πατρ.

↳ = Θρησκευτική τελετή που λαμβάνει χώρα στον Πατριαρχικό Ναό Αγ. Γεωργίου.

↳ Η Τουρκία δεν εκδίδει κάποια επίσημη πράξη για την αναγνώριση.

Όμως εμμέσως τον αναγνωρίζει αφού του παρέχει την **άδεια ραδιοφωνίας** καθώς μόνο ο επικεφαλής του Ενώσιου Θρησκευματος έχει το δικαίωμα για δημόσια ραδιοφωνία.

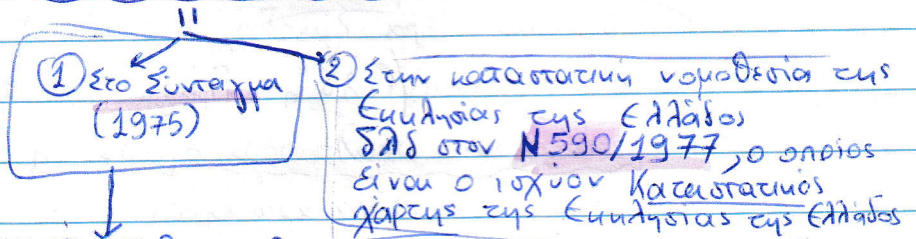
Το 2009, η Τουρκική Πολιτεία θεσμοθέτησε τη δυνατότητα σε όσους Μετροπολίτες ήθελαν, να αποκτήσουν την Τουρκική υπηκοότητα ανεξαρτήτως αν παύσαν επαρχία εντός ή εντός Τουρκίας. 8
Μάλιστα, αν θα λάμβαναν την Τουρκική υπηκοότητα, αυτό δεν θα σήμαινε ότι έχαναν και την υπηκοότητα που είχαν μέχρι τότε.

⇒ Αυτό αν και δεν επήλθε σε όλο το εύρος τους περιορισμούς ωστόσο δυνάμυνε την ανάδειξη των νέων Πατριάρχων καθώς τώρα απαιτείται να συντρέχει η μία τουλάχιστον από τις 2 προϋποθέσεις.

« Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος είναι αυτοκέφαλη και διοικείται υπό της Γερίας Συνόδου των εν ενεργεία Αρχιερέων και της εκ τούτοις προερχομένης Διαρκούς Γερίας Συνόδου συνηρτούμενης ως ο Κανονιστ. Χάρτης της Εκκλησίας ορίζει τηρουμένων των διατάξεων του Πατριαρχικού Τόμου της Ιουλίου 1850 και της Συνοδικής πράξης της 4^{ης} Σεπτεμβρίου 1928 ».

8-4-20 → Η Θέση του Οικ. Πατρ. στο ελληνικό Σύνταγμα

Η Θέση του Οικ. Πατριαρχείου στην ελληνική έννομη τάξη

Στο ισχύον Σύνταγμα του 1975, αναφορά στο Οικον. Πατριαρχείο περιλαμβάνεται οι διατάξεις των άρθρων 1) 3, 2) 18 & Β, 3) 105

A Άρθρο 3 → 1) Η ορθόδοξη εκκλησία της Ελλάδος είναι «αυτοκέφαλη»
Αυτό (το ότι είναι αυτοκέφαλη) είναι εν μέρει ακριβές/εν μέρει αυτοκέφαλη γιατί η ορθόδοξη εκκλησία της Ελλάδος αποτελείται από 2 τμήματα:
i) η αυτοκέφαλη εκκλησία της Ελλάδος, όπως αυτή αναγνωρίστηκε με τον Πατριαρχικό και Συνοδικό Τόμο του 1850
ii) οι Μητροπόλεις των Νέων χωρίων, η οποία ανήκει κατά τη διοίκηση στην Εκκλησία της Ελλάδος όπως αποτελεί τμήμα της κανονικής δικαιοδοσίας του Οικον. Πατριαρχείου

→ 2) Υπάρχει έκφραση αναφορά στο Οικον. Πατριαρχείο
Γραμματική ανάλυση: «διοικείται» (ρήμα)
του άρθρου 3 «συνηρτούμενη» (μετοχή)
«τηρουμένων» (μετοχή)

Με τη γραμματική αυτή ερμηνεία μπορούμε να καταλάβουμε
i) τι ήθελε ο συνταγμ. νομοθέτης του 1975
ii) και που αποσκοπούσε, δηλ αν ήθελε η αναφορά στο σύνταγμα των 2 αυτών Πατριαρχικών κερμένων (Τόμος 1850 + Πράξη 1928) να έχει πλήρη ή μερική συνταγματική κατοχύρωση.

1^η ερώτηση/ Αν την μετοχή «τηρουμένων» την εξαρτήσουμε γραμματικά από το ρήμα «διοικείται» ⇒ τότε ο Τόμος 1850 + Πράξη 1928, κατοχυρώνονται στο σύνολό τους δηλ ότι η διοίκηση της Εκκλησίας της Ελλάδος γίνεται σύμφωνα με Τόμο 1850 + Πράξη 1928.
→ (Δηλ ο Τόμος του 1850 + η Πράξη 1928 κατοχυρώνονται στο σύνολό τους συνταγματικά)

η διαρκής τέρα συνόβος της Ευρω-της Ελλάδας και μέρο κατά
αυτό το σημείο/ δλδ η Πράξη του 1928⁺¹⁸⁵⁰ έχει συνταχμ. κατοχύρωσ.
Κατά τους υπόλοιπους όρους η πράξη του 1928⁺¹⁸⁵⁰ δεν κατοχυρώνεται
συνταγματικά ⇒ άρα αυτό σημαίνει ότι ο κοινός νομοθέτης μπορεί να
ρυθμίσει τα ίδια ζητήματα που ρυθμίζει η Πράξη του 1928⁺¹⁸⁵⁰ με τρόπο
διαφορετικό από τον τρόπο με τον οποίο αυτά ρυθμίζονται στην Πράξη
του 1928⁺¹⁸⁵⁰ (Δλδ η κατοχύρωσή τους είναι μερική)

Συνεπώς ανάλογα με το ποια γραμματική ερμηνεία επιλέξουμε (=εισδοχή 1 ή 2) οδηγούμαστε σε 2 εν διαμέτρου αντίθετα συμπεράσματα (δες τα 2 ρο)

→ 2 Πατριάρχουσιν Πράξεις:

(i) Τόμος 1850 → 29 Ιουνίου 1850
 Είναι η Εκκλησιαστική επειγόμενη απόφαση, με την οποία το
 Οικουμενικό Πατριαρχείο ανακήρυξε το 1850 την
αυτοκεφαλία της Ελληνικής Εκκλησίας
 Από το Ιούνιο του 1850 καλείται, ~~α~~ δημιουργείται
 νέα, ανεξάρτητη, αυτοκέφαλη Ελλαδική Εκκλησία, η οποία θα
 συνεχίσει να υπάρχει ως αυτοκέφαλη στην διαίρεση των Ορθόδοξων
Εκκλησιών.

• Με ποious Όρους παράχωρ-θης αυτή η αυτοκεφαλία της Ελλαδικής
 ↳ Υπό τον θεμελιώδη όρο ότι η Εκκλησία της Ελλάδος θα
 συνεχίσει να υπάρχει και να διακρίνεται «ελευθέρις» και «ακωλύτως»
 από κάθε κοσμική εξέμβαση

Δεδο το Οικονομ. Πατριρχείο ήθελε ~~να~~ μια Ελλαδική Ευνομοσία, η οποία θα παρέσταν με ένα τρόπο διακριτό, ότι δηλ το κράτος δεν θα ~~παρέσταν~~ επενέβαινε στα εσωτερικά ζητήματα διοικήσεως της Ελλαδικής Ευνομοσίας ~~αλλά η Ευνομοσία θα ήταν σύμφωνα με τους κανόνες της Ευνομοσίας~~ αλλά ότι η Ευνομοσία της Ελλάδας θα διοικείτο, ελεύθερα από κάθε κρατική επένβαση, σύμφωνα με τους κανόνες της Ευνομοσίας.

Συνενός, με τον Τόμο του 1850 εισάγεται, με πρωτοβουλία του Οικουμ. Πατριάρχου, ένα καθεστώς στις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας, το οποίο είναι ένα καθεστώς διακρίσεως (καθεστώς διακριτών ρόλων) καθώς είναι ένα καθεστώς ομοταξίας.

ΣΤΔ ότι η Εκκλησία και η Πολιτεία έχουν μία ισοτιμία ρόλων και ο ένας καθορίζεται του οίκου του και δεν επεμβαίνει στα ζητήματα του άλλου
⇒ αναγνώριση του Οικ. Πατριάρχου ως sui generis υποκειμένου του διεθνούς δικαίου

ii) Πατριαρχική & Σύνοδικη Πράξη 1928: είναι η απόφαση εκείνης του Οικουμ. Πατριαρχείου της 4^{ης} Σεπτεμβρίου 1928, με την οποία το Πατριαρχείο ανέθεσε τη διοίκηση ^{SOS} και μόνο των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών ^{SOS} στην Εκκλησία της Ελλάδος και ~~το~~ κράτος για τον εαυτό του, την κανονική εποπτεία, ΣΤΔ την εποπτεία με βάση τους κανόνες και τα κανονικά δίκαια του Οικουμ. Θρόνου ^{και εξαιρείται η Εκκλησία της Κύπρου, στην οποία διατηρείται το αυτόνομο καθεστώς της.}

• Η διοίκηση των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών παραχωρήθηκε ^{Εκτελεστικός (προσωπικός)} στην Εκκλησία της Ελλάδος υπό 10 ρητούς όρους:

1) Θα έπρεπε να υπάρχει ισότιμη συμμετοχή των Μητροπολιτών των Νέων Χωρών στα όργανα διοίκησης της Εκκλησίας της Ελλάδος και στην Διαρκή Ιερά Σύνοδο

2) Αναρρέωνται οι αρχιερατικές μεταθέσεις από και προς τις Μητροπόλεις των Νέων Χωρών

3) Ο ^{Γενικό} τρόπος με τον οποίο καλύπτεται ένας Μητροπολιτικός Θρόνος ο οποίος έχει χηρέψει, είναι τόσο η εκλογή όσο και η μετάθεση

4) Η πρόβλεψη με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στους Μητροπολίτες των Νέων Χωρών να ασκούν ενόπλιον του ~~Ο~~ Οικουμ. Πατριάρχη το έκκλητο (ή έκκλητος προσφυγή)

4) Η μνημόνωση του Οικουμ. Πατριάρχη από τους Αρχιερείς των Νέων Χωρών.

* Ποιες είναι οι Μητροπόλεις των Νέων Χωρών;

• Καταρχάς ο όρος «Μητροπόλεις των Νέων Χωρών» ~~είναι~~ έχει επινοηθεί από την Πολιτεία και όχι από την Εκκλησία. Η Εκκλησία του υποθέτουμε

• ~~Είναι~~ Οι Μητροπόλεις των Νέων Χωρών είναι οι Μητροπόλεις των περιοχών εκείνων, οι οποίες απελευθερώθηκαν μετά τους πολέμους του 1912 και του 1913. ΔΤΔ οι περιοχές του μεγαλύτερου μέρους της Ηπείρου (πλην της Αρτας), της Μακεδονίας, της Θράκης και των νησών του βορειοανατολικού Αιγαίου

→ Τι είναι το εκκλητό;

Τρεις είναι οι εκφάνσεις της προαθερίας του Οικ. Πατριαρχείου μέσα στο σύμα όλων των Ορθόδοξων Εκκλησιών:

i) η Οικουμενικότητα του Πατριαρχείου

ii) η δυνατότητα άσκησης του εκκλητού

iii) η δυνατότητα του Πατριαρχείου να ιδρύει Πατριαρχικές Σταυροπηγίες
κυρίως Μονές αλλά και Ναούς

→ Σύμφωνα με την πράξη του 1928, εκκλητό μπορούν να ασκήσουν οι Μητροπολίτες των Νέων Χωρών, και μόνο.

Σήμερα όμως (2020) → μπορούν να ασκήσουν εκκλητό τόσο οι Μητροπολίτες των Νέων Χωρών όσο και οι Μητροπολίτες της αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ελλάδας, διότι η δυνατότητα άσκησης εκκλητού επεκτάθηκε με τον καταστατικό χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδας του Νόμου 590

• Εκκλητό μπορούν να ασκήσουν, ~~όχι~~ σύμφωνα με τις πράξεις του 1928 όσο και του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδας, μόνο οι Μητροπολίτες, κατά τελεσίδικων αποφάσεων των Εκκλησιαστικών Καταστατικών Δικαστηρίων με τις οποίες επιβάλλονται στους Μητροπολίτες οι προβλεπόμενες ποινές

• Συγκεκριμένα: Κατά ποιών αποφάσεων μπορεί να ασκηθεί εκκλητό;

↳ Μόνο κατά των τελεσίδικων ^① αποφάσεων των Εκκλησ. Δικαστηρίων που έχουν επιβάλλει σε Μητροπολίτη την ποινή ^② της καθαιρέσεως, της αρχίας και της έκπτωσης από τον θρόνο.

→ Η άσκηση του εκκλητού δεν αναστέλλει την εκτέλεση της καταδικαστικής απόφασης με μία εξαιρετική: αν η καταδικαστική απόφαση είχε ως συνέπεια τη χρεια του ^{Μητροπολίτη} θρόνου, ο θρόνος αυτός δεν μπορεί να πληρωθεί αν δεν παρέλθει ένα έτος από τη στιγμή που η υπόθεση διαβιβάστηκε στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, διότι το πιο πρώτο είναι ότι εντός αυτού του έτους το Οικουμενικό Πατριαρχείο θα έχει εξετάσει την εκκλητό προσφυγή και θα έχει σχετικώς αποφασίσει το δεν γενέσθαι στη συγκεκριμένη περίπτωση.

1^η κρατούσα άποψη στη θεωρία:

1. Άρει το Συμβούλιο της Επικρατείας όσον αφορά το εύρος της συνταγματοχώρας των 2 Πατριαρχικών κειμένων (Τόμου 1950 + Πράξης 1928);

↳ Το Συμβ. της Επικρατείας ~~αδ~~ υιοθετεί την άποψη ότλη αναφορά στο άρθρο 3 του Συντάγματος αυτών των 2 Πατριαρχ. κειμένων, τους εξασφαλίζει μερίκι συνταγματική κατοχώρα.

Συνταγματική κατοχώρα έχει μόνο ο όρος Εκείνος, ο οποίος αναφέρεται στον τρόπο συμρότησης της διαρκούς κρας Σύνοδου. Όλοι οι υπόλοιποι όροι κπορούν να ρυθμιστούν από τον κοινό κοράδση γιατί δεν έχουν συνταγματική κατοχώρα.

(Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος είναι ένα από τα 2 κεντρικά διοικητικά όργανα της Εκκλησίας της Ελλάδος. Αποτελείται από τον ^① επίστοτε Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, ως πρόεδρο, ^② και από 12 Μτροπολίτες από τους οποίους 6 ανήκουν στην αυτοαείρατη Εκκλησία της Ελλάδος και οι άλλοι 6 ανήκουν στις Μτροπολίες των Νέων Χωρών.

→ Γιατί υπάρχει αυτή η δέσμευση για ισότιμη συμμετοχή των με 6 και των δε 6 Μτροπολιτών στη Διαρκή Ιερά Σύνοδο; → Προκύπτει από την πράξη του 1928 η οποία θέτει ως όρο ότι οι Μτροπολίτες αυτών των περιοχών θα πρέπει να συμμετέχουν με έναν τρόπο ισότιμο στη Διαρκή Ι. Σύνοδο.

→ Με ποιο κριτήριο επιλέγονται οι 6 και οι 6;

↳ Με κριτήριο τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης, δηλ ο χρόνος που έχει αναδειχθεί στον 3^ο βαθμό της ιεροσύνης (δηλ στην αρχιερωσύνη).

* Που βασίζεται το Συμβούλιο της Επικρατείας για να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα (ότι δηλ το άρθρο 3 του Σ. έχει μερίκι συνταγματική κατοχώρα);

↳ Πέραι από τη χρηματική ^① ερμηνεία, την οποία υιοθετεί το συμβούλιο της επικρατείας, το Ανώτατο Αιμρωτικό Δικαστήριο επικαλείται την ιστοική ^② ερμηνεία δηλ ποια ήταν η βούληση της συμπερίληψης της Πράξης του 1928 στο κείμενο του Συντάγματος του 1975.

• Η συμπερίληψη του Τόμου του 1950 + της Πράξης 1928, στο Σύνταγμα στο άρθρο 3 αποτελεί καινοτομία του ισχύοντος Συντάγματος, γιατί η αναφορά των 2 αυτών Πατριαρχικών κειμένων γίνεται για πρώτη φορά στο Σύνταγμα του 1975. Η εισαγωγή τους μάάλιστα στο κείμενο του Συντάγματος

Δικαιολογείται από την ανάγκη να διασφαλιστεί η προστασία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, τα κανονικά δικαιώματα του οποίου είχαν αμφισβητηθεί κατά τη διάρκεια της επτάχρονης (1967-1974) δικτατορίας που είχε προηγηθεί.

(*)

[Εξάλλου, το ισχύον Σύνταγμα είναι το πρώτο σύνταγμα της μεταπολίτευσης αφού είχε προηγηθεί η 7χρονη δικτατορία, η οποία δεν άφησε ανεπηρέαστη και την Εκκλησία της Ελλάδος. Επί δικτατορίας επιχειρήθηκε να αμφισβητηθούν τα δικαιώματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου όπως αυτά περιγράφονταν στην πράξη του 1928. Ένα από αυτά τα δικαιώματα είναι η απαίτηση για ισότιμη συμμετοχή των Μητροπολιτών των Νέων Χωρών στη Διαρκή Ιερά Σύνοδο, το οποίο δικαίωμα αμφισβητήθηκε επί δικτατορίας καθώς είχε δημιουργηθεί η «Αριστίνδην Σύνοδος», η οποία δεν αποτελείτο από τους «αρίστους» όπως θα έπρεπε αλλά από τους «αρεστούς» στο καθεστώς και στη σύνοδο αυτή δεν υπάρχει ισότιμη συμμετοχή των Μητρ. της Ελλάδος και των Νέων Χωρών.]

③ Σκοπός ΣΣΔ του Συσταγμ. νομοθετήσαν: να ^①αποφύγει παρεκτροπές από την κανονική τάξη, οι οποίες έγιναν επί δικτατορίας, να ^②εξασφαλίσει ότι η πράξη του 1928 ως προς τον όρο εκείνο που προβλέπει την ισότιμη συμμετοχή των Μητρ. των Νέων Χωρών στη Διαρκή Ιερά Σύνοδο, θα κατοχυρώνεται απολύτως, και να ^③προστατεύσει τον θεσμό του Οικουμενικού Πατριαρχείου

[2^η κρατούσα άποψη (όχι της νομοδοσίας):]

• Το άρθρο 13 του Συσταγμ. κατοχυρώνει τη θρησκευτική ελευθερία (=ελευθερία συνειδήσεως + ελευθερία λατρείας). Θεμελιώδης ~~εκφράση~~ ^{εξέφραση} έκφραση του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας είναι το δικαίωμα κάθε μιας θρησκευτικής κοινότητας να αυτοδιοικείται, αυτοοργανώνεται ΣΣΔ να αυτοοργανωθεί με βάση το εσωτερικό της δίκαιο. Σύντομα με βάση το άρθρο 13, ο Τόμος του 1850 και η Πράξη του 1928, κατοχυρώνονται ^{SOS} στο σύνολό τους ως απόρροια του δικαιώματος στη θρησκευτική ελευθερία.

➤ (συνέχεια για τη 2^η κρατούσα άποψη)

- Από και με τον τόμο του 1850, υπάρχει η Εμιλυσία της Ελλάδας αφού χωρίς τον τόμο αυτό δεν υφίσταται Ελλαδική Εμιλυσία
- Από την άλλη, η πράξη του 1928, ρυθμίζει το καθεστώς διοίκησης ενός μεγάλου μέρους της Ελλαδικής Εμιλυσίας (που είναι οι Μητροπόλεις των Νέων Χωρών)

⇒ Συνεπώς, πρόκειται για 2 εμιλυσιαστικά κείμενα τα οποία ρυθμίζουν απαραίτητα τις σχέσεις της Εμιλυσίας της Ελλάδας και του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Άρα, είναι κατά κάποιο τρόπο, εσωτερικό δικαίωμα της Ελλάδας

⇒ Η Εμιλυσία της Ελλάδας, στο πλαίσιο της Οργανωτικής της ελευθερίας (άρθρο 13) και στο δικαίωμα της αυτοδιοίκησης, διοικείται και δίνεται ως προς τη λειτουργία της από τους όρους και τις προβλέψεις Νόμου του 1850 και της Πράξης του 1928. Άρα, η αυτοδιοίκηση της ~~Ελλαδικής~~ Ελλαδικής Εμιλυσίας επιβάλλει τη συνταγματική κατοχύρωση και των 2 πατριαρχικών κειμένων ανεξαρτήτως του άρθρου 3 του Συντάγματος, το οποίο είναι και μπορεί να αναθεωρηθεί στο μέλλον, σε αντίθεση με το άρθρο 13§1 το οποίο ανήκει στις μη αναθεωρητές διατάξεις του Συντάγματος

Άρθρο
B 1858: καθιερώνει το αναπαλλοτριωτό της αγροτικής ^{SOS} ιδιοκτησίας τριών Πατριαρχικών και Σταυροπηγιακών Μονών:

- i) Ι. Μονή Αγίας Αναστασίας Φαρμακοδότριας στη Χαλκιδική
- ii) Ι. Μονή Βλατάδων στη Θεσσαλονίκη
- iii) Ι. Μονή Ευαγγελιστή Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο (όπου εκεί έγραψε ο Ιωάννης την Αποκάλυψη)

Συνεπώς, Δεν κατοχυρώνεται συνταγματικά το αναπαλλοτριωτό της αγροτικής ιδιοκτησίας που έχουν τυχόν οι Μονές

* Ο όρος «σταυροπήγιο» είναι σύνθετος και αποτελείται από τις λέξεις σταυρός και πήγνη (= η τοποθέτηση σταυρού μέσα στη γη, ο οποίος έχει δωθεί από το Πατριαρχείο) ⇒ Πατριαρχικό Σταυροπήγιο

- Ποιο είναι το χαρακτηριστικό των Πατριαρχικών και Σταυροπηγιακών Μονών
 ↳ Οι Μονές αυτές εξαιρούνται από την εποπτεία του τοπικού Μητροπολίτη (αφού κανονικά η έδρα μιας Μονής προϋποθέτει την άδεια-έγκριση του επιχώριου (=τοπικού) Μητροπολίτη, υπό τον οποίο και υπάρχει
 ii) και ανήκουν απευθείας στο Οικουμεν. Πατριαρχείο (αποτελούν ελθ νομική προέταση της αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως (όπου είναι η έδρα του Οικουμ. Πατριαρχείου.)

- Ποια είναι τα βασικά προνόμια-δικαιώματα του Οικ. Πατριάρχη επί των Πατριαρχικών και Σταυροπηγιακών Μονών;

Ο Οικ. Πατριάρχης έχει ορισμένα δικαιώματα για αυτές τις Μονές:

- 1) έχει το δικαίωμα του κανονικού μνημοσύνου (κνέλιας = αναφοράς) ελθ κατά τις ιερές ακολουθίες που λαμβάνουν χώρα στις μονές αυτές, μνημονεύεται το όνομα του Οικ. Πατριάρχη, ο οποίος θεωρείται ότι είναι ο Επίσκοπος στον οποίο ανήκουν οι Μονές
- 2) το δικαίωμα καταβολής ενός «κανονικού» Το «κανονικό» είναι μια εισφορά την οποία υποχρεούνται οι Μονές αυτές να καταβάλλουν, ως μία ένδειξη της εξάρτησής τους προς το Οικουμεν. Πατριαρχείο.
- 3) το σφραγισμα ελθ η επικύρωση της ανάδειξης/επιλογής των διοικητικών οργάνων αυτών των Μονών
- 4) ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισής

Συγκεκριμένα:

Το άρθρο 1888 προστατεύει την αφοσιωμένη ιδιαιτεριότητα των Πατρ. και Σταυροπ. Μονών και δεν έχει μία διαπιστωτική σημασία αλλά σημαίνει ότι επιβάλλεται συνταγματικά η διατήρηση αυτής της Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής αλίας ελθ το σύνταγμα δεν επιτρέπει να γίνει μεταβολή της εκκλησιαστικής διαδοχής αυτών των Μονών.

αναφέρει το άρθρο 205 ότι καθιερώνεται ισότιμος ρόλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου με εκείνον της Βουλής των Ελλήνων.

Άρθρο 205Σ: αναφέρεται στο καθεστώς του Αγίου Όρους, το οποίο διατελεί/βρίσκεται υπό την αιγίδα δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, γι' αυτό και επίσημος του Αγίου Όρους είναι ο ενάστοτε Οικουμεν. Πατριάρχης.

Νόμος 590/1977

Αποία είναι η θέση του Οικουμεν. Πατριαρχείου στο 2^ο επίπεδο της ελληνικής εννομής τάξης (δλδ στο επίπεδο του νόμου);

Επί των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών

δλδ στον Νόμο 590 = ο καταστατικός χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδας

δλδ είναι το κείμενο όπου καθορίζεται ο τρόπος

οργάνωσης και διοίκησης της Ελλαδικής Εκκλησίας και

μας λέει από ποια νομμάτια αποτελείται η Ελλαδική Εκκλησία (δλδ την αυτοεξαρτημένη Εκκλησία της Ελλάδας και τις Μητροπόλεις των Νέων Χωρών) και συνεπώς αναγνωρίζει τα δικαιώματα του Οικ. Πατριαρχείου

Ο Νόμος 590 είναι πράξη του Κράτους και όχι της Εκκλησίας

δλδ από το 1833 της δημιουργίας του "πρώτου" καταστατικού χάρτη

της Εκκλησίας της Ελλάδας (δλδ τη διακήρυξη περί ανεξαρτησίας της

Ελλαδικής Εκκλησίας) μέχρι και τον ισχύοντα καταστατικό χάρτη (δλδ τον

νόμο 590), όλοι οι καταστατικοί χάρτες που μεσολάβησαν στο ενδιαμέσο διάστημα ήταν ΠΑΝΤΟΤΕ νόμοι της Ελληνικής ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Το ότι ο καταστατικός χάρτης ήταν νόμος της Ελληνικής Πολιτείας, ενισχύει την άποψη ότι το σύστημα σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας που υπάρχει σήμερα στην ελληνική έννομη τάξη είναι το σύστημα της «νόμου κρατούσης Πολιτείας»

δλδ είναι το σύστημα βάσει του οποίου η Πολιτεία επεμβαίνει στη διαρρύθμιση των εσωτερικών ζητημάτων της Εκκλησίας με τρόπο ήλιο, δηλαδή με νόμο. Και ο καταστατικός της χάρτης είναι ένα κλασικό παράδειγμα ενός τέτοιου θεμελιώδους νόμου με τον οποίο ρυθμίζονται βασικά ζητήματα της οργάνωσης και της διοίκησης της Ελλαδικής Εκκλησίας

1^η υποστηρίξιμη άποψη

Η άποψη που το στηρίζει αυτό, επικαλείται τη συνδυαστική εφαρμογή των άρθρων 3 και 72 του Συντάγματος

• Το άρθρο 3 του Συνταγμ.: αναφέρει ότι η Ειδικότητα της Ελλάδας διακρίνεται με βάση τον καταστατικό της χάρτη

• Το άρθρο 72 §1 του Συνταγμ.: αναφέρει ότι ο Νόμος εκείνος ο οποίος ρυθμίζει τα θέματα του άρθρου 3 (άρα και το θέμα του καταστατικού χάρτη της Ειδικότητας Ελλάδας), ψηφίζεται από την Ολομέλεια της Βουλής

Συνεπώς, συνδυάζοντας τα άρθρα 3 και 72 §1 του Συνταγμ., μιλάμε για καταστατικό χάρτη της Ειδικότητας της Ελλάδας, ο οποίος είναι υποχρεωτικός νόμος της ελληνικής πολιτείας, ο οποίος μάλιστα ψηφίζεται στην Ολομέλεια της Βουλής.

2-1 υποστηρίξιμη άποψη

Από τον συνδυασμό των άρθρων 3 και 72 προκύπτει ότι αν τελικώς επιλεγεί ο καταστατικός χάρτης της Ειδικότητας της Ελλάδας, να είναι νόμος του κράτους, τότε στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να ψηφιστεί από την Ολομέλεια της Βουλής. Δεν λέει όμως ότι είναι υποχρεωτικό να γίνει έτσι αν και εθνικά έχει επισημανθεί να γίνεται έτσι, και εξ ουά να είναι νόμος του κράτους

ασφαλώς μπορεί να είναι και κάτι διαφορετικό.]

• Ο καταστατ. χάρτης της Ειδικότητας της Ελλάδας, στο πλαίσιο αυτοδιοίκησης της Ελλαδικής Ειδικότητας, μπορεί είναι και μία κανονιστική πράξη της ίδιας της Εκκλησίας, και μάλιστα η επιλογή αυτή προκρίνεται από εκείνους που υποστηρίζουν ότι πρέπει να αποσαφηνιστούν ^{διαφορές} οφέλη μεταξύ Ειδικότητας και πολιτείας. Αλλά η δυνατότητα της Εκκλησίας να θεσπίζει η ίδια τον καταστατικό της χάρτη με μία κανονιστική πράξη αυτής της ίδιας της Ειδικότητας, ενισχύει την εσωτερική ^{SSS} κανονιστική αυτονομία της Εκκλησίας, η οποία θα αυτοδιοικείται με τον δικό της τρόπο και όχι με τον τρόπο και τις μεθόδους που επιβάλλονται από την Πολιτεία.

• Συνεπώς, υποστηρίζεται ότι, στο πλαίσιο της αυτονομίας ^{του θεσμού της} Ειδικότητας όσο και του θεσμού του Κράτους, ο καταστατ. χάρτης της Εκκλ. της Ελλάδας θα πρέπει να είναι και μεν νόμος του κράτους αλλά θα είναι ένας εξουσιοδοτικός νόμος (SSS θα είναι ένας βραχύλογος νόμος και θα περιλαμβάνει τις βασικές κατευθύνσεις ¹⁷ τις γραμμές και ταυτόχρονα →

θα περιλαμβάνει πολλές εξουσιοδοτήσεις)

→ Θα δίνει δηλ την εξουσιοδότηση στην Εκκλησία της Ελλάδος να ~~έχει~~ ρυθμίζει τα εσωτερικά της ζητήματα με τον δικό της τρόπο ⇒ άρα θα της δίνει τη δυνατότητα να αυτοοργανωθεί και να αυτοδιοικηθεί.

• Ο Νόμος 590 αναφέρεται στο Οικουμ. Πατριαρχείο και ορίζει ~~πώς διορίζει~~ ότι η Εκκλησία της Ελλάδος είναι η αυτοκέφαλη Εκκλησία της Ελλάδος και από την άλλη ότι είναι οι Μητροπόλεις των Νέων Χωρών, η διοίκηση των οποίων έχει παραχωρηθεί στη διοίκηση της Ελλάδος από το Οικουμ. Πατρ. (άρθρο 1 του νόμου 590). Συνεπώς, η ίδια η Εκκλησία της Ελλάδος αναγνωρίζει μέσω του καταστατικού της χάρτη, τα δικαια του Οικουμενικού Πατριαρχείου

• Σε μια τυχόν αντικατάσταση του καταστατ. χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, πάλι θα παραμένει το αίσχμα του Οικουμεν. Πατριαρχείου στον νέο χάρτη να συμπεριληφθούν όλοι οι όροι του Νόμου¹⁸⁵⁰ και της Πράξης¹⁹²⁸ ώστε να εξασφαλιστεί η νομοθετική του καταχώρηση.

→ Πως ο συνταγματικός προσδιορίζει το πλαίσιο των σχέσεων της Ελληνικής Πολιτείας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο;

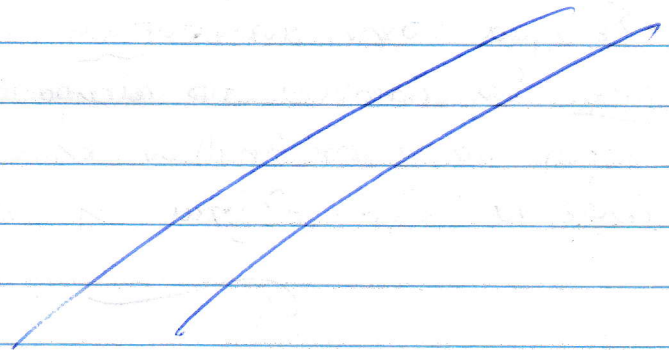
Η Ελληνική Πολιτεία θεωρεί ότι οι σχέσεις της με το Οικουμ. Πατριαρχείο βασίζονται πάνω σε ένα καθεστώς ομοταξίας δηλ σε ένα καθεστώς ισοταξίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι ↪ (όμοια τάξη = ισοταμία μεταξύ Πολιτείας και Οικουμ. Πατριαρχείου)

Στο άρθρο 105 του Συναγματος, το οποίο αφορά στο Άγιο Όρος, υπάρχει μια ρύθμιση που αποτελεί την ασφαλέστερη απόδειξη ότι η Ελληνική πολιτεία αναγνωρίζει στο Οικουμ. Πατριαρχείο θέση ισοταξία με τη δική της.

Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι: ① καταστατικός χάρτης του Αγίου Όρους καταρτίζεται κατά το περιεχόμενο από τις 20 Μονές του Αγίου Όρους και στη συνέχεια ψήφίζεται από την Ελληνική Πολιτεία και από το Οικουμ. Πατριαρχείο. Έτσι, η Ελληνική Πολιτεία και το Οικουμ. Πατριαρχείο βρίσκονται στο ίδιο Πατριαρχείο αξιολογικό επίπεδο.

② Η ομοταξία αποτυπώνεται και σε επίπεδο καινής νομοθεσίας:
π.χ. δύναμη του Ν³⁸⁴⁸/2010 προβλέπεται ως όρος της νομοθετικής
εξουσιοδότησης, η έγκριση από το Οικον. Πατριαρχείο των Κανονισμών
που ενδίδει η Ι. Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας Κρήτης
για τη ρύθμιση εσωτερικών διοικητικών θεμάτων της. Επιφυλάσσει
έτσι ο καινός νομοθέτης μία κανονιστική αρμοδιότητα σε ένα όργανο
(Οικ. Πατρ.) που κείται εντός της εσωτερικής έννομης τάξης.

• Αυτή η ομοταξία συνιστά στο πεδίο του εσωτερικού δημοσίου δικαίου το
αντίστοιχο της αναγνωρίσεως του Οικον. Πατριαρχείου ως sui generis
του διεθνούς δικαίου, έννοια την οποία φαίνεται να υιοθετεί το
Ελληνικό Κράτος στις σχέσεις με τον Οικον. Θρόνο.

15-4-20 → Εκκλησία της Κρήτης

- Η Εκκλησία ^① της Κρήτης είναι ένα από τα ιδιαίτερα εκκλησιαστικά θεσμοί τα οποία υπάρχουν στην ελληνική Εμπράτεια. Τα άλλα είναι το Αγρο ^② Όρος, οι εκκλησιαστικές επαρχίες της Αδελανήσου και η Εκκλησία ^④ της Ελλάδας (τόσο ως αυτοκέφαλη όσο και ως Μητροπόλεις των Νέων Χωρών)
- Η Εκκλησία της Κρήτης είναι μια ημιαυτόνομη Εκκλησία δλδ εξαρτάται όχι μόνο σε κανονικό πνευματικό επίπεδο από το Οικουμ. Πατριαρχείο αλλά έχει και μια μεγάλη βαθμού δισιμετική εξάρτηση από το Οικ. Πατρ.

→ Πως δημιουργήθηκε η Εκκλησία της Κρήτης;

Η Εκκλησία της Κρήτης είναι μια Αποστολική Εκκλησία που σημαίνει ότι έχει δημιουργηθεί από κάποιον Αποστόλο και συνεχώς από τον Αποστόλο Παύλο π.χ. η Εκκλησία των Πατρών, η οποία έχει ιδρυθεί από τον Αποστόλο Ανδρέα

π.χ. η Εκκλησία της Κύπρου, έχει ως Αποστόλο τον Βαρνάβα.

Ο Απ. Παύλος επισκέφθηκε την Εκκλησία της Κρήτης κατά το διάστημα 63-64 μ.Χ. κατά τη διάρκεια της 4^{ης} Αποστολικής Διακονίας του. Σε αυτήν την περίοδο, συνοδευόταν από Αποστόλο Τίτο, ο οποίος ήταν και ο μαθητής του, και στον οποίο ο Απ. Παύλος ανέθεσε την οργάνωση της Εκκλησίας της Κρήτης. Γι' αυτό και ο Αποστόλος Τίτος ^{είναι ο πρώτος Επίσκοπος} ~~εξαρτάται από~~ της Εκκλησίας της Κρήτης ενώ ο Αποστ. Παύλος είναι ο ιδρυτής της.

Ο Αποστόλος Τίτος ήταν ο πρώτος Επίσκοπος στην Εκκλησία της Κρήτης με έδρα τη Γόρδυνα, ~~το~~ η οποία τότε ήταν το Μητροπολιτικό Κέντρο του ~~Μητροπολιτικού~~ Γύρω από τον Απ. Τίτο, δλδ γύρω από την Μητρόπολη Γορτύνης, άρχισε να οργανώνεται με το πέρασμα των χρόνων, η Σύνοδος των Επισκόπων των μικρότερων πόλεων της Κρήτης. Έτσι, δημιουργήθηκε μια Επισκοπική Σύνοδος (ή Κριακή Σύνοδος) υπό τον

ήταν ο Επίσκοπος

Μητροπολιτική Κρήτης, ~~εφαρμόστηκε~~ εν προκειμένω υπό τον Μητροπολίτη Γορτύνης. Έτσι, εφαρμόστηκε στην Κρήτη το «Κανονικό Σύστημα Διοικήσεως» («κανονικό» = σύμφωνα με τους κανόνες) που είναι το «Μητροπολιτικό Σύστημα Διοικήσεως» (*)

→ Τι είναι το «Μητροπολιτικό Σύστημα Διοικήσεως»;

Η χώρα (π.χ. η Ελλάδα) διαιρείται, κατ'αναλογία με την πολιτική διαίρεση του κράτους σε περιφέρειες, όπου στην κάθε περιφέρεια θα υπάρχει ένα Μητροπολιτικό Κέντρο (όλας μία μεγάλη πόλη η οποία θα είναι κατά κάποιον τρόπο η «πρωτεύουσα»). Ο Επίσκοπος της μεγαλύτερης πόλης της συγκεκριμένης κέντρος της κάθε φορά περιφέρειας, θα είναι ο Μητροπολίτης.

Οι Επίσκοποι των υπόλοιπων μικρότερων σε πληθυσμό πόλεων της ίδιας περιφέρειας, θα ονομάζονται Επίσκοποι.

Συνεπώς, όλοι αυτοί οι Επίσκοποι υπό την προεδρία του Μητροπολίτη συμμετοχίζουν την Τοπική (ή Επαρχιακή) Σύνοδο.

Αυτό το «Κανονικό Σύστημα Διοικήσεως» που είναι το «Μητροπολιτικό Σύστημα Διοικήσεως» εφαρμόστηκε από την αρχή στην Εκκλησία της Κρήτης.

Το σύστημα αυτό διατηρήθηκε μέχρι και το 1867, όπου και καταργήθηκε.

- (*) Συνεπώς, υπήρχε
- ① Μητροπολίτης Γορτύνης ~~που ήταν ο~~ ως Επιμελητής
 - ② και υπό αυτόν, άλλους Επίσκοπους των μικρότερων πόλεων της Εκκλησίας της Κρήτης. Βέβαια, θα μπορούσαν κάποιους από τους επιμέρους επισκόπους να ονομάζονται
 - ③ Αρχιεπίσκοποι. Αρχιεπίσκοπος ήταν ο Επίσκοπος μιας μικρής σε σχέση με την πρωτεύουσα, πόλης, ο οποίος λάμβανε τον τίτλο του Αρχιεπισκόπου εξαιτίας του ότι η πόλη την οποία παρήκε ήταν άξια τιμής και ιστορικής σημασίας.

Οι ①, ②, ③ (ενδεχομένως) → συμμετοχίζουν την Τοπική (ή Επαρχιακή) Σύνοδο.

• Δηλαδή σε μία νοτινή πυραμίδα πρώτος και ανώτερος είναι ο Μητροπολίτης Γορτύνης και μετά ~~και~~ βέβαιως κατώτερος είναι οι άλλοι Επίσκοποι και οι Αρχιεπίσκοποι.

• Η Εκκλησία της Κρήτης πέρασε από το ~~εξ~~ διαβα των χρόνων διάφορες περιόδους: την Βενετοκρατία, την Οθωμανική περίοδο.

↳ το τέλος αυτής της ιστορικής διαδρομής

• Η Οθωμανική περίοδος έληξε το 1899. Πριν το 1899 υπήρχε

(SOS) Το «Μητροπολιτικό Ζήτημα» (1898), που αποτέλεσε ένα καθοριστικό γεγονός, τον καταλύ-
τη για την μετέπειτα πορεία, οργάνωση και λειτουργία της Εκκλησίας της
Κρήτης.

Το «Μητροπολιτικό Ζήτημα» συνίστατο στην επιλογή/αναδείξη ^{Μητροπολίτη} ~~Επισκόπου~~
Κρήτης.

Βέβαια, τη δημιουργία αυτού του Μητροπολιτ. Ζητήματος είχαν επιταχύνει
και κάποιες πολιτικές εξελίξεις ⇒ οδήγησε στη διαμόρφωση της Αυτόνομης
Κρητικής Πολιτείας.

→ Πως προέκυψε το Μητροπολ. σύστημα Διοικήσεως;

Τον ~~1897~~ Φεβρουάριο του 1897 «εκδημεί εις Κύριον» (= πεθαίνει)

ο Τιμόθεος Καστρινογιαννάκης ^(= Μητροπολίτης Κρήτης) σε ηλικία 56 ετών.

I. Το γεγονός που οδήγησε την Εκκλησία Κρήτης, η οποία ιδρύθηκε από τον Απ. Παύλο, είχε δε ως πρώτο Επίσκοπό της τον Απ. Τίτο, στη σύγχρονη εποχή υπήρξε η εκλογή, το έτος 1898, Μητροπολίτη Κρήτης και η εξ αυτής δημιουργία του γνωστού ως «μητροπολιτικού ζητήματος».

Έτσι, τον Φεβρουάριο 1897 πεθαίνει ο Μητροπολίτης Κρήτης Τιμόθεος [Καστρινογιαννάκης]. Η εκλογή του έως τότε Επισκόπου Λάμπης και Σφακίων Ευμένιου [Ξηρουδάκη] ως νέου Μητροπολίτη Κρήτης γίνεται τον Μάιο 1898 από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίο είχε, κατά την οθωμανική περίοδο [: τερματίστηκε το 1899], τη σχετική αρμοδιότητα. Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε ήταν ότι, ως εκ της οθωμανικής κυριαρχίας, η επικύρωση της εκλογής του νέου Μητροπολίτη Κρήτης έπρεπε να γίνει με σουλτανικό βεράτιο ενώ, ενόψει της αυτονομίας της Κρήτης, η οποία είχε ήδη δρομολογηθεί και της έλευσης του πρίγκηπα της Ελλάδος Γεωργίου ως Αρμοστή, υποστηριζόταν ότι ο τελευταίος θα έπρεπε να έχει λόγο και ρόλο στην επικύρωση της εκλογής, η οποία, με άλλα λόγια, θα έπρεπε να γίνει από αυτόν, όπως και τελικώς έγινε — Διάταγμα της 14 Μαΐου 1900.

[: berat -> βεράτιον = επίσημο τουρκικό έγγραφο με το οποίο ρυθμίζονταν οι σχέσεις της τουρκικής πολιτείας με τη χριστιανική Εκκλησία και καταγράφονταν ορισμένα προνόμια της Εκκλησίας]

→ μετά την
Κρητική
Επανάσταση

σουλτανικό βεράτιο = ένα αυτοκρατορικό διάταγμα το οποίο επικύρωνε την απόφαση του Οικουμ. Πατριαρχείου για το πρόσωπο το οποίο είχε επιλεγεί ως νέος Μητροπολίτης Κρήτης (είναι κάτι αντίστοιχο με το ^{σημερινό} προεδρικό διάταγμα)

Το Οικ. Πατριαρχείο καθυστέρησε 1 περίπου χρόνο να ηρθεί στην ανάδειξη νέου Μητροπολίτη Κρήτης, πράγμα που έκανε το Μάιο του 1898 όπου εξέλεξε τον, μέχρι τότε Επίσκοπο Λάμπης και Ξερωνίων, Ευμένιο Ξυρδώνη.

Τόσο ο Τυράννος όσο και ο Ευγένιος ήταν Κρητικοί. Αυτό αποτέλεσε μια άτυχη προνόθεση/προέδοση ~~και~~ είχαν στις όσες οι Μεγαρόλιτες της Κρήτης κρητική καταγωγή

• Γιατί δημιουργήθηκε τότε το λεγόμενο «Μετροπολιτικό Ζήτημα»

Η επιλογή του Ευγένιου Ξερυδάκη από το Οικ. Πατριαρχείο δημιουργήσε ισχυρές αντιδράσεις στην επαναστατημένη Κρήτη, γιατί ^{ΣΟΣ} η εγκατάστασή ^{ΣΟΣ} του προέβλεπαν ^{ΣΟΣ} να γίνει σε σουλτανικό βεράτσιο. Ενόψει δε της αυτονομίας της Κρήτης λόγω της Κρητικής Επανάστασης ^{και του ότι} αναμενόταν η έλευση του πρίγκιπα Γεωργίου ως Αρμοστή υποστηρίχθηκε η άποψη ότι ^{ο Νέος εκπρόσωπος της} Ελληνικής πολιτείας ^{δδδ ο πρίγκιπας της Ελλάδας Γεωργίας} θα έρχοταν στην Κρήτη ως αρμοστής, → θα έπρεπε πλέον να έχει λόγο και να επιρρίψει τελικώς τον υπό του Οικ. Πατριαρχείου επιλεγόμενο Μητροπολίτη Κρήτης.

ισχυρές αντιδράσεις στην επαναστατημένη Κρήτη, γιατί η ^{5ος}εγκατάστασή ^{5ος}του προβλε-
πταν να γίνει σε ^{5ος}σουλτανικό ^{5ος}βεράκι. Ενόψει δε της αυτονομίας της Κρήτης

Σύμφωνα με την Κριτική Αναστολή ^{και του ότι} αγαμινόταν η έλευση του πρίγκιπα
 ο Νέος Επαρχίας της

Γεωργίου ως Αρμόστη υποστηρίχθηκε η άποψη ότι ο Νέος Έλληνας ο Ελληνικός πολιτικός δεν ο αρχηγός της Ελλάδας Γεωργίου ο οποίος θα έρχεται στην Κρήτη ως αρμόστης → θα έπρεπε πλέον να έχει λόγο και να

zios θα έρχοταν στην Κρήτη ως αμφοτέρως → Αν έπρεπε πλέον να έχει νόσο και να

εμπνέει τελικώς τον υπό του Οικ. Πατριαρχείου επιλεγόμενο Μητροπολίτη Κρήτης.

Πράγματι η επιμόρφωση του νέου Μητροπολίτη Κρήτης έγινε με την επιμόρφωση του Αρχιεπισκόπου της Κρήτης πρίγκιπα Γεωργίου, ο οποίος ως Αρχιεπίσκοπος έφτασε στην Κρήτη τον Δεκέμβριο του 1898.

του Αρμυστή της Κρίσης πρίγκιπα Γεώργιο, ο οποίος ως Αρμυστής έφραζε
στην Κρίση τον Δεκέμβριο του 1898.

Το επόμενο ~~αποφά~~^{στάδιο} μετά την άρση του Γεωργίου ήταν να καταρτιστεί και να ψηφιστεί το Σύνταγμα της Υψηλής Πολιτείας, διαδικασία η οποία ολοκληρώθηκε σύντομα μέχρι τον Απρίλιο του 1899.

και να υποβάλει το Σύνταγμα της Αρχαίας Πολιτείας, διαδίκασια γ

οποία ολοκληρώθηκε σύντομα μέχρι τον Απρίλιο του 1899

→ Τ. προέβλεπε το Σύνταγμα του 1899;

Πρόβλεπε ότι ο Ηγεμόνας (εν προκειμένω ο Αρхиепископ Георгий) μπορούσε να παρέχει ή να μην παρέχει τη συναινέση του για την εγκαθίδρυση του Μητροπολίτη Κρήτης, που εκλέγεται από το Οικ. Πατριαρχείο και για την εγκαθίδρυση των Επισκόπων.

μπορούσε να παρέχει ή να μην παρέχει τη συναινέση του για την εγκαθίδρυση του Μητροπολιτικού Κρήτης, που εκλέγεται από το Οικ. Πατριαρχείο και για την εγκαθίδρυση των Επισκόπων.

του Μητροπολίτη Κρήτης, που εκλέγεται από το Οικ. Πατριαρχείο και

για την ερμείδωση των Επιστολών.

② Επίσης παρέχει στον Ηγεμόνα το δικαίωμα, σε συνεννόηση με το Οικ. Πατρ. να καθορίσει τον τρόπο ενδυνάμωσης του δικαιώματος αυτού.

Βελτιστοποίηση του τρόπου ενσωμάτωσης του διανομήματος αμύ.

Ένα χρόνο μετά την ψήφιση του Συντάγματος της Κρήτης, επιδίδεται Διάταγμα τον Μάιο του 1900, το οποίο υπογράφεται από τον Αρμοστή, με το οποίο διάταγμα εγκαθίσταται ο νέος Μητροπολίτης Κρήτης δρ ο Ευρέμιος Ξηροδάμης.

→ Σύμβαση του 1900 στα Χανιά:

Θεμελιώδης για την νομοκανονική υπόσταση της Εκκλησίας Κρήτης υπήρξε η Σύμβαση που υπογράφηκε στις 4-8-1900 μεταξύ του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Κρητικής Πολιτείας και κυρίως, μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο Οικουμενικός Θρόνος, στις 14 Οκτωβρίου 1900 στα Χανιά.

Συμβαλλόμενοι ήταν ο ^① Οικουμ. Πατριάρχης (Οικουμεν. Πατριαρχείο) και ο ^② Υπάτος Αρμόστης Γεώργιος (Κρητική Πολιτεία).

Αυτοί οι 2 συμβαλλόμενοι όρισαν 2 πληρεξουσίου, οι οποίοι αντ'αυτών θα υπέγραψαν τη σχετική σύμβαση.

Ο Αρμόστης Γεώργιος όρισε ως πληρεξουσίου του τον Ελευθέριο Βενιζέλο, δρ τον τότε υπουργό Δικαιοσύνης στην Κρήτη (Εδώ αποδεικνύεται η σχέση του Βενιζέλου με την Εκκλησία της Κρήτης).

Ο Οικουμ. Πατριάρχης " " " τον Μητροπολίτη Κρήτης Ευρέμιο.

→ Γιατί η Σύμβαση αυτή ήταν θεμελιώδης:

Διότι διακανόνισε η Σύμβαση του 1900, ~~όλα τα πλαίσια~~ τις σχέσεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την Κρητική Πολιτεία και καθιέρωσε ένα αυτόνομο καθεστώς για την Εκκλησία της Κρήτης.

• Ναι σημειωθεί ότι η ιστορική αυτή Σύμβαση, αν και εφαρμόστηκε πλήρως στην πράξη, δεν δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας και δεν κυρίως με τυπικό νόμο.

① Σύμβαση 1900

② Ωστόσο, ο N. 276/1900, που αποτέλεσε και τον πρώτο Καταστατικό Νόμο της Εκκλησίας Κρήτης και εκδόθηκε σε εκτέλεση αυτής της Σύμβασης, θεωρείται ότι καλύπτει αυτό το κενό. Η δεσμευτικότητά της, μάλιστα, έχει γίνει δεκτή και από το Συμβούλιο της Επικρατείας —> Σ.τ.Ε. 108/1934: ΕυρΣτΕ 1934, σσ. 300-305.

Ο νόμος αυτός επαναλαμβάνει τις ρυθμίσεις της Σύμβασης 1900, με βάση την οποία η εκλογή Μητροπολίτη Κρήτης γίνεται μεν από την Ι. Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αλλά από τριπρόσωπο δελτίο που καταρτίζει ο Υπάτος Αρμοστής, το οποίο περιλαμβάνει τα ονόματα τριών Επισκόπων της επιλογής του από την Εκκλησία Κρήτης. Ο εκλεγόμενος ως Μητροπολίτης εγκαθιδρύεται ακολούθως με διάταγμα του Υπατού Αρμοστή. Η εκλογή, εξ ετέρου, των Επισκόπων του νησιού γίνεται από την Επισκοπική Σύνοδο υπό τον Μητροπολίτη Κρήτης, η οποία υποβάλλει κατάλογο με τα ονόματα τριών κληρικών που πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα προς τον Υπάτο Αρμοστή, προκειμένου εκείνος να εκλέξει τον ένα, τον οποίο, μετά από τη χειροτονία του κατά την εκκλησιαστική τάξη, εγκαθιδρύει, και πάλι, με διάταγμα. Στη Σύμβαση, τέλος, ορίζεται ότι η Εκκλησία Κρήτης, σε σύμπραξη με την Κρητική Πολιτεία, είναι «ελευθέρα να κανονίση πάντα τα λοιπά κατ' αυτήν». (Συνέλευση η ανάδειξη των i), ii) γίνεται στην αυία από την Κρητική Πολιτεία ΣΔΕ από τον Υπάτο Αρμόστη

① Προσθέτως, με τον Καταστατικό αυτό Νόμο θεσμοθετείται η κανονική λειτουργία τοπικής, επισκοπικής, Συνόδου στην Εκκλησία της Κρήτης, υπό τον εκάστοτε Μητροπολίτη της, επομένως, επικυρώνεται και νομοθετικώς το κανονικό, «μητροπολιτικό» σύστημα διοικήσεως. Στη Σύνοδο αυτή παραίταται πάντοτε και ένας εκπρόσωπος της Κρητ. Πολιτείας → ο Ηγεμονικός Επίτροπος [: καταργήθηκε το 1996], κάθε τροποποίηση δε του Καταστατικού Χάρτη, συμφώνως με την ακροτελεύτια διάταξή του, προϋποθέτει συμφωνία μεταξύ της Επαρχιακής Συνόδου και της Κρητικής Πολιτείας. (Επισημαίνεται)

Έτσι, η επίσημη ανακήρυξη της ενώσεως της Κρήτης με την υπόλοιπη Ελλάδα, την 1.12.1913, βρήκε να ισχύει ένα πλήρως διαμορφωμένο νομοκανονικό καθεστώς «αυτονομίας» στην Εκκλησία της Κρήτης, αφού στο Οικουμενικό Πατριαρχείο αναγνωριζόταν μια ουσιαστική διοικητική αρμοδιότητα: η εκλογή Μητροπολίτη Κρήτης. ΣΔΕ Η Εκκλησία της Κρήτης θεωρείται είναι μία αυτόνομη Εκκλησία

Κυρίαρχη έκφανση μιας αυτόνομης Εκκλησίας είναι το γεγονός ότι η εκλογή του «Πρώτου» [: επικεφαλής] της Αυτόνομης Εκκλησίας εγκρίνεται ή διενεργείται από το αρμόδιο εκκλησιαστικό όργανο της Αυτοκέφαλης Εκκλησίας [: εν προκειμένω, το Οικουμενικό Πατριαρχείο].

Θέμα 2

→ Οι σχέσεις της Εκκλησίας της Κρήτης αφενός με την Ελληνική Πολιτεία και αφετέρου με το Οικουμ. Πατριαρχείο.

↳ Μετά την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα το 1913, δεν υπήρξε κάποια εξέλιξη όσον αφορά τη σχέση της Κρητ. Πολ. με την Ελλ. Πολιτεία λόγω του γενικότερου ζητήματος της αντιμετώπισης των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών (878 των περιοχών που είχαν απελευθερωθεί μετά τους Βαλκανικούς πολέμους 1912-1913). Το καθεστώς αυτό των Μητροπ. των Νέων Χωρών διακανονίστηκε με την Πατριαρχική και Συνοδική πράξη του 1928 με την οποία η διοίκηση αυτών των Μητροπόλεων παραχωρήθηκε από το Οικουμ. Πατριαρχείο στην Εκκλησία της Ελλάδας, ενώ το Οικουμ. Πατρ. εξαιρουμένων να διατηρεί έκτα τα κανονικά του δικαιώματα.

Η Εκκλησία της Κρήτης δεν αφομοιώθηκε από την Εκκλησία της Ελλάδος.

Επίσης, η Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη του 1928, προέβλεπε ότι από τη ρύθμιση αυτή (δλδ το ότι η διοίκηση θα παραχωρείτο ^{προσφικκίς} μόνο το Οικ. Πατρ. στην Εκκλ. της Ελλάδος) ^① εξαίρεται η Εκκλησία της Κρήτης στην οποία διατηρείται το μέχρι τότε ^② αυτόνομο καθεστώς της Εκκλησίας της Κρήτης.

Το 1947 ξεκίνησε η πρώτη προσπάθεια για να ^{συνταχθεί} ~~δημογραφηθεί~~ ένας νέος καταστατικός χάρτης ο οποίος θα ρύθμιζε τις σχέσεις της Εκκλ. Κρήτης με το Οικ. Πατρ. + την Εκκλ. της Ελλάδος και θα καθόριζε το πλαίσιο μέσα στο οποίο η Εκκλ. της Κρήτης θα μπορούσε να αυτοοργανώνεται, να διοικείται και να λειτουργεί.

Ο ^{1^{ος}} καταστ. χάρτης ήταν ο Νόμος 276/1900 ⇒ αυτόνομη Εκκλησία Κρήτης !
Το 1961 ψηφίζεται από τη Βουλή ο ^{2^{ος}} καταστατ. χάρτης/νόμος της Εκκλ. της Κρήτης, ο οποίος ήταν ο N 4149 ⇒ ημιαυτόνομη Εκκλησία Κρήτης

- SOS** Με τον 2^ο αυτό καταστατ. νόμο, η Εκκλησία της Κρήτης εισέρχεται σε μια νέα περίοδο της ιστορίας της.
- 50^ς Χαρακτηριστικό αυτής της νέας περιόδου είναι ~~αυτή~~ η ^{SOS} αμεσότερη ^① εξάρτηση της Εκκλ. της Κρήτης από το Οικουμ. Πατριαρχείο με αποτέλεσμα η Εκκλ. της Κρήτης να καθίσταται πλέον
 - 50^ς ^{SOS} ημιαυτόνομη (και όχι αυτόνομη) Εκκλησιαστική επαρχία του Οικουμενικ. Θρόνου και να έχει κανονική ^③ ~~και~~ αλλά και διοικητική εξάρτηση από το Οικουμ. Πατριαρχείο, ως προς ορισμένα **σοβαρά ζητήματα**

Εκφάνσεις (τεκμήρια) του ημιαυτόνομου καθεστώτος:

Σημολογία τεκμήρια ότι η Εκκλησία της Κρήτης ^(δεν) έχει ένα αυτόνομο καθεστώς αλλά πάλιν αλλά ένα ημιαυτόνομο.

1) 1961 (N. 4149) → 2^{ος} καταστατικός χάρτης

1. Εκλογή Αρχιεπισκόπου Κρήτης από την Ι. Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου.
2. Έγκριση από το Πατριαρχείο των αποφάσεων της Ι. Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης περί παραίτησεως ή παύσεως των Μητροπολιτών.
3. Έγκριση από το Πατριαρχείο των γνωμοδοτικών «αποφάσεων» της Ι. Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης για τη συγχώνευση ή επανασύσταση Μητροπόλεων, καθώς και για τη μετάθεση της έδρας τους.
4. Ενδίκηση των παραπτωμάτων Αρχιεπισκόπου Κρήτης από Ι. Σύνοδο Οικουμενικού Πατριαρχείου

2) 1974 (N.Δ. 77)

Δύο τροποποιήσεις που ενισχύουν την εξουσία της Εκκλησίας της Κρήτης από το Οικ. Πατ.

1. σε περίπτωση που οι χρεώδουσες Επισκοπές (ήδη: Μητροπόλεις) της Κρήτης είναι περισσότερες της μίας, η Ι. Επαρχιακή Σύνοδος συμπληρώνεται με ίσο αριθμό Ιεραρχών του Οικουμενικού Πατριαρχείου

2. εκλογή στην Εκκλησία Κρήτης βοηθών Επισκόπων και Μητροπολιτών του Οικουμενικού Πατριαρχείου χωρίς εγγραφή τους στον κατάλογο των εκλογίμων «προς αρχιερατείαν».

~~Αυτός είναι ένας εφέτος τρόπος με τον οποίο εισάγεται και στην Κρήτη ως τρόπος πλήρωσης κενών Μητροπόλεων, το «μεταθετό».~~

3) 2010 (N. 3848) → εξουσιοδοτικός νόμος

Με τον νόμο αυτό η Ελληνική Πολιτεία παρέχει τη νομοθετική εξουσιοδότηση στην Εκκλησία της Κρήτης (= δλδ η Ι. Επαρχιακή Σύνοδος) να μπορεί να εκδίδει, με δική της πρωτοβουλία, Κανονισμούς και διοικητικές πράξεις κανονιστικού περιεχόμενου, τα οποία θα ρυθμίζουν θέματα που έχουν να κάνουν με την εσωτερική οργάνωση, ^{διοίκηση} και λειτουργία της Εκκλησίας της Κρήτης, και δημοσιεύονται στην Εφημερ. της Κυβερν. ³

Έτσι, η Εκκλησία της Κρήτης με την νομοθετική αυτή εξουσιοδότηση μπορεί να αυτοδιοικείται/αυτοοργανώνεται.

(Μέχρι σήμερα έχει εκδώσει η Εκκλησία της Κρήτης 7 Κανονισμούς)

SOS Υπάρχει όμως μια πρόσφατη, που είναι και όρος της νομοθ. εξουσιοδ. ότι ~~οι~~ οι αποφάσεις και οι Κανονισμοί που εκδίδει η Εκκλησία της Κρήτης για να τεθούν σε ισχύ (δλδ να δημοσιευθούν στην Εφημερ. της Κυβερν.) πρέπει να έχουν επιρθεί προηγουμένως από το Οικουμεν. Πατριαρχείο.

Συνεπώς, ~~οι~~ καταλαβαίνουμε ότι ο βαθμός της διοικητικής εξουσίας της Εκκλησίας της Κρήτης από το Οικ. Πατ. για θέματα σοβαρής διοικητικής φύσεως, ενισχύεται ακόμα περισσότερο αφού η Εκκλησία της Κρήτης καταρχήν εκδίδει αποφάσεις όπως αυτές για να τεθούν σε ισχύ πρέπει να έχουν επιρθεί από το Οικ. Πατ.

Συνεπώς, από το παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι η Εκκλησία της Κρήτης έχει πάψει να είναι αυτόνομη αλλά πλέον είναι ημιαυτόνομη.

→ Η ρύθμιση αυτή του 2020 έχει και μία άλλη σημασία, γιατί φανίνεται και ποια είναι η θέση την οποία η Ελλην. Πολιτεία ~~επ~~ επιφυλάσσει στο Οικ. Πατριαρχείο και αυτή είναι μία σχέση ομοταξίας-ισότητας

§ 18 η Ελληνική Πολιτεία δίνει μία αποφασιστική εξουσία/δύναμη στο Οικον. Πατριαρχείο (το οποίο βρίσκεται εντός ^{των ορίων} της Ελλην. έννομης τάξης) η οποία έχει να κάνει με την έγκριση αποφάσεων της Ι.Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης

• Από το 1961 έγιναν προσπάθειες σύνταξης Νέου Καταστ. Χάρτη όπως το 1975 χωρίς όμως αποτέλεσμα, το 2000 χωρίς αποτέλεσμα

• Όμως ~~το 2000~~ με το σχέδιο του νέου καταστ. Νόμου του 2000 ^{είσηχθη μία σημαντική καινοτομία} ^{της} ^{πρόταθηκε} η ~~ανάδειξη~~ ^{ανάδειξη} του νέου Αρχιεπισκόπου Κρήτης να γίνεται μεν από την Ι. Σύνοδο του Οικον. Πατριαρχείου όμως ο κατάλογος με τους προτεινόμενους να (μην) συντάσσεται από την Ελλην. Πολιτεία και συμφερ. από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων αλλά από την ίδια την Ι.Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης, και αυτό ήταν στο πλαίσιο ενίσχυσης της αυτονομίας της Κρήτης ⇒ ωστόσο το σχέδιο αυτό δεν προχώρησε

• Οστόσο, ~~το~~ το 2014 αυτή η καινοτομία που είχε προταθεί στο σχέδιο του 2000 έγινε νόμος της Πολιτείας.

Από πλέον από το 2014 και μετά, η Ανάδειξη του Αρχιεπισκόπου γίνεται (δες σχέδιο 2000)

22-4-20 → Επαρχιακή Σύνοδος Εκκλησίας Κρήτης

► Ιστορικό πλαίσιο σχέσεων μεταξύ Εκκλησίας Κρήτης και Ελληνικής Πολιτείας:

① Σύμβαση 1900

+

1^{ος} Καταστατικός Νόμος 276/1900 ⇒ αυτόνομο καθεστώς Εκκλ. Κρήτης

② 2^{ος} Καταστατικός Νόμος 4149/1961 ⇒ ημιαυτόνομο καθεστώς Εκκλ. Κρήτης

βρίσκονται σε άμεση εξάρτηση

► Ιστορικό πλαίσιο σχέσεων μεταξύ Εκκλησίας Κρήτης και Οικουμεν. Πατριαρχείου:

① Σύμβαση 1900 + Ν 276/1900 ⇒ αυτόνομο καθεστώς

② Πατριαρχική κ' Συνοδική Πράξη 4^{ης} Σεπτεμβρίου 1928 (Ειλεβανίνας το αυτόνομο καθεστώς Κρήτης)

↳ γιατί από εδώ εξαιρείται η Εκκλησία της Κρήτης

③ 2^{ος} κατασ. νόμος 4149/1961 + οι τροποποιήσεις του με τους νόμους Ν 77/1974 και Ν 3848/2010 } ⇒ ημιαυτόνομο καθεστώς

④ 1922⁺¹⁹⁶²⁺¹⁹⁶⁷ είναι μια εφαρμογή για να δικαιολογήσουμε αυτό που ακολουθήθηκε μετά το 1861 και στην Εκκλ. της Κρήτης, αφού το 1922 ^{εν μέρη} όλες οι Επισκοπές οι οποίες υπήρχαν μέχρι τότε στην Εκκλ. της Ελλάδας ανυψώθηκαν αδιακρίτως σε Μητροπόλεις. Αυτό σημαίνει ότι καταργήθηκε το ^{καθολικό} Μητροπολιτικό σύστημα στην Εκκλησία της Ελλάδας από το 1922.

→ Για να μην υπάρχει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ Εκκλησίας της Κρήτης και Εκκλησίας της Ελλάδας, επεντάχθηκε και στην ~~Εκκλ.~~ Εκκλησία της Κρήτης ~~το~~ το ίδιο φαινόμενο. Έτσι, το 1962 το Οικ. Πατριαρχείο ανύψωσε όλες τις Επισκοπές της Εκκλησίας της Κρήτης σε Μητροπόλεις και το 1967 ο ενίστατο Μητροπολίτης Κρήτης μετονομάστηκε σε Αρχιεπίσκοπο Κρήτης, το οποίο στην ουσία αποτέλεσε προβ. βασική

Αρα: 1922 → έγινε στην Ελλάδα

1962 } έγινε στην Κρήτη
+
1967 }

⑤ 1992: Η Ι. Σύνοδος του Οικ. Πατριαρχείου αποφάσισε να ανυψώσει όλες τις Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Κρήτης σε εν ενεργεία Μητροπόλεις του Οικ. Πατριαρχείου και έτσι να τις υπαγάγει υπό την άμεση εξάρτησή του, με τη διευκρίνιση ότι η εξέλιξη αυτή δεν μεταβάλλει σε τίποτα το μέχρι τότε ημιαυτόνομο νομοκανονικό καθεστώς, το οποίο ισχύει στην Εκκλησία της Κρήτης. Άμεση συνέπεια αυτής της ανύψωσης ήταν ότι πλέον

Οι Μητροπολίτες της Εκκλησίας της Κρήτης, ως εν ενεργεία Μητροπολίτες του Οικ. Πατριαρχείου, μπορούν να συμμετέχουν στην Γενική Σύνοδο του Οικ. Πατριαρχείου.
→ το 2001 εδρεύει με απόφαση του Οικ. Πατρ. η 8^η και τελευταία Μητρόπολη της Εκκλησίας της Κρήτης, η «Μητρόπολη Αρκαδοχωρίου Καστελίου και Βιάννου» και 1^{ος} Μητροπολίτης της ήταν ^{καί είναι} ο Ανδρέας Ναννάκης

→ Πως αυτοοργανώνεται η Εκκλησία της Κρήτης και πως αντιμετωπίζει τα διάφορα ζητήματα που προκύπτουν κατά την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία της.

Η Οργάνωση Εκκλησίας της Κρήτης σε 2 επίπεδα.

① Σε επίπεδο κεντρικής οργάνωσης

Θα μιλήσουμε για την Γενική Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης, η οποία είναι η ανώτατη και η μόνη διοικητική αρχή αυτής της Εκκλησίας

① Σε επίπεδο κεντρικής οργάνωσης

② Σε επίπεδο περιφερειακής οργάνωσης

② Σε επίπεδο περιφερειακής διοικητικής οργάνωσης θα γίνει λόγος:

- i) για τις Μητροπόλεις και τα Μητροπολιτικά Συμβούλια,
- ii) για τις Ενορίες και για τα Εκκλησιαστικά Συμβούλια,
- iii) για τις Μονές,
- iv) για τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης
- v) για τους Μητροπολίτες Κρήτης → είναι 8
- vi) και για τον Βοηθό Επίσκοπο του Αρχιεπισκόπου Κρήτης

Κεντρική Οργάνωση

Γενική Επαρχιακή Σύνοδος

Γενικά, η Εκκλησία της Κρήτης από το 2014 ρητά, εν τούτοις, είναι αυτοτελές ιδίον νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου

Αυτό έγινε για λόγους ισοτιμίας με την Εκκλησία της Ελλάδας, η οποία είναι αυτοτελώς νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ήδη από το 1969.

Ο Χαρακτήρας τόσο της Εκκ. της Κρήτης όσο και της Ελλάδας, ως «αυτοτελές νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου», δεν την ταυτίζει με το Κράτος/Κυβέρνηση αλλά έχουν μια αυτονομία σε σχέση με τα κρατικά νομικά πρόσωπα.

~ Κεντρική οργάνωση Εκκλησιαστικής Κρήτης

Ιερά Επαρχιακή Συνόδος

①

N. 3848/2010

→ άρθρο 13 Σύνταγμα

Σε περίπτωση πρότασης

νομοθετ. εξουσ. στην Εκκλ. Κρήτης...

→ έτσι αυτοοργανώνεται αυτή

→ Ο νόμος αυτός αποφασίστηκε να γίνει γιατί τότε αυτό θα
ισχύει προ πολλού και στην Εκκλ. της Ελλάδας
ΣΔ και η Εκκλ. της Ελλάδας έχει αυτή τη δυνατότητα
αυτορρυθμίσεως της

Υποχρεούται ^{συνεπώς} να λογοδοτεί στο ποίμνιό της ΣΔ να δικαιολογεί και απαντάει
τη λήψη της όλης απόφασης ⇒ Επομένως, η Εκκλησία της Κρήτης πρέπει
να είναι «ετερορρυθμική» πλέον είναι «αυτορρυθμική», αφού μπορεί η ίδια να αυτορρυθμίζεται
και να αυτοοργανωθεί με τον όρο/πρόταξη ότι οι σχετικές αποφάσεις της
Ι. Επαρχ. Συνόδου να έχουν εμπεριχθεί από το Οικ. Πατριαρχείο.

Αυτή η κανονιστική αρμοδιότητα ^(στη αυτοοργάνωση) της Κρήτης κατοχυρώνεται και
από →

Άρθρο ¹³

Σύνταγμα

Κατοχυρώνει το δικαίωμα στην Θρησκευτική ελευθερία
και επιμέρους έκφραση αυτού του δικαιώματος, είναι το δικαίωμα
στο συλλογικό διοικητικό καθορισμό

• Οι Κανονισμοί που εκδίδει η Εκκλ. της Κρήτης, δημοσιεύονται στην
Εφημερίδα ^① της Κυβερνήσεως και η ισχύς αυτών ξεκινάει να ισχύει από τη
στιγμή της δημοσίευσής του στην Εφημ. της Κυβερνήσεως. Επίσης, οι Κανονισμοί
αυτοί δημοσιεύονται και στο περιοδικό «Απόστολος Τίτος» (επίσημο περιοδικό όργανο
της Εκκλ. της Κρήτης). Δεν εξαρτάται η ισχύς των Κανονισμών από το
αν και πότε θα δημοσιευθούν ή όχι αυτοί στο περιοδικό «Απόστολος Τίτος»

Σε φυλλάδιο για
για Ι. Επαρχ. Σύνοδο

Αρμοδιότητες

Συνεδριών

Απαρτία

Λήψη αποφάσεων

"Σεμινάριο

«Ιδία

Οργάνωση Εκκλησίας Κρήτης

- i) κεντρική οργάνωση → Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος
- ii) περιφερειακή οργάνωση

Του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

§ 4. Ι. Επαρχιακή Σύνοδος Εκκλησίας Κρήτης

(Μάθημα της 22.4.2020)

Όλο το φυλλάδιο για Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος Κρήτης

Ι. Ανώτατη διοικητική αρχή της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κρήτης είναι η «Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος Κρήτης», η οποία συγκροτείται από τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης (Πρόεδρος) όλους τους εν ενεργεία Μητροπολίτες: 8

↳ με έδρα το Ηράκλειο
↳ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΡΗΤΗΣ (ΑΡΧ.ΕΠ.Κ.)

[= Ν.Π.Δ.Δ.: ά. 54 Ν. 4310/2014]

SOS

- SOS ① Ειλέγει, χειροτονεί και καθιστά τους Μητροπολίτες της Κρήτης.
- SOS ② Καταρτίζει το τριπρόσωπο για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου Κρήτης.
- 3. Γνωματεύει για τη συγχώνευση ή επανασύσταση Μητροπόλεων.
- SOS ④ Αποδέχεται ή απορρίπτει τις αιτήσεις παραιτήσεως των Μητροπολιτών Κρήτης ή προβαίνει στην παύση τους.
- 5. Εκδίδει **Κανονισμούς** για τη ρύθμιση εσωτερικών (διοικητικών) θεμάτων της Εκκλησίας Κρήτης.

Η απόφαση σε αυτές τις περιπτώσεις (με αριθ. 3, 4 και 5) τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από το Οικουμενικό Πατριαρχείο

- SOS ⑥ Αποφασίζει την επιβολή προσωπικού αφορισμού κατά αιρετικού, μετά από προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

⑦ Εκδίδει επίσημο δελτίο «Αποστόλῃ Τύποι».

ποιινή του μεγάλου **Αφορισμού**

↳ επιβάλλεται όταν κάποιος έχει διαπράξει το αδίκημα της αίρεσης κατά αιρετικό ακόμα και μετά θάνατον.
Μόνιμη και διαρκής αποκοπή του τιμωρημένου από το σώμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Δυνατή η επιβολή και η άρση του

• Πότε συνεδριάζει η Ι. Επαρχ. Σύνοδος / Πως συγκαλείται

(B)

ΣΥΓΚΛΗΣΗ

με βάση τη νομοθεσία { **i** Τακτικώς συνέρχεται τρεις φορές ετησίως. Η μία (προναθορισμένη) εξ αυτών συγκαλείται κατά μήνα Οκτώβριο και μάλιστα αυτοδικαίως. Σε αυτήν αποφασίζεται ο χρόνος συγκλήσεως των άλλων δύο. Στην πράξη, όμως, έχει κρατήσει, όχι μόνον να μην συγκαλείται τρεις φορές η Επαρχιακή Σύνοδος, αλλά και η αυτοδικαίως σύγκλησή της να λαμβάνει χώρα τον μήνα Νοέμβριο και μάλιστα την επομένη της εορτής του πολιούχου της πόλεως του Ηρακλείου Αγ. Μηνά, δηλαδή στις 12 Νοεμβρίου.
Επομένως είναι η Αρχιεπισκοπή Κρήτης

Δεν χρειάζεται να προηγηθεί σύγκληση από κάποιο άλλο όργανο και η ματαίωση ή αναβολή της προϋποθέτει τροποποίηση της σχετικής διάταξης του Κατασταστικού Χάρτη.

ii Εκτάκτως συνέρχεται: α') όποτε προσκληθεί από τον Πρόεδρό της· β') μετά από αίτηση της πλειοψηφίας των Μητροπολιτών και γ') μετά από αίτηση της Κυβερνήσεως.

(N 276/1900)

Ηγεμονικός Επίτροπος → Βασιλικός Επίτροπος → Κυβερνητικός Επίτροπος

Μετά την κατάργηση του θεσμού του Κυβερνητικού Επιτρόπου (1996), ο οποίος συμμετείχε, ως εκπρόσωπος της Πολιτείας, άνευ ψήφου, στην Ι. Επαρχιακή Σύνοδο, αποκλείει, κατά τη μία άποψη, τη δυνατότητα έκτακτης συγκλήσεως της Συνόδου μετά από αίτηση της Κυβερνήσεως.

Στην Έκτακτη Σύγκλησή της, μπορεί να συζητηθεί μόνο το θέμα για το οποίο αποφασίστηκε η Έκτακτη Σύγκληση.

(Γ)

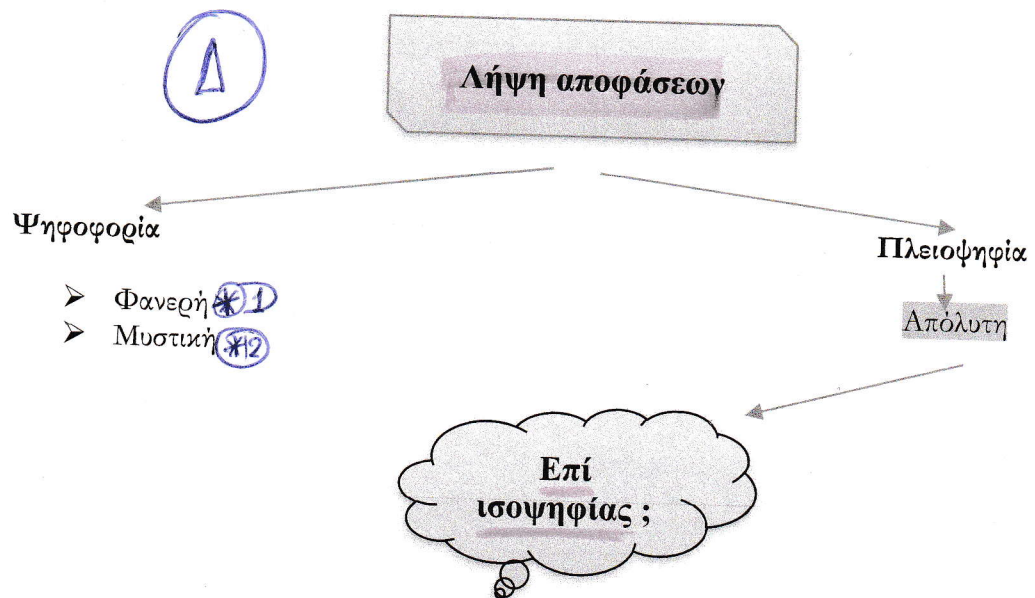
Απαρτία:

Πως λαμβάνονται οι αποφάσεις και με ποια απαρτία;

Συνήθως: εάν οι παρόντες είναι περισσότεροι από το μισό του αριθμού των μελών της: δεν υπολογίζονται οι κενοί μητροπολιτικοί θρόνοι ούτε οι Μητροπολίτες που έχουν καταδικαστεί σε ποινή αργίας (= προσωρινή αφαίρεση από κάθε ιεραρχία και για όσο διάστημα ισχύει αυτή, ο Μητροπολίτης στον οποίο έχει επιβληθεί η ποινή αυτή, απεχτεί και από την άσκηση των δικαιωμάτων του καθήκοντων)

[: Στην περίπτωση που χρεώσουν περισσότερες της μιας Μητροπόλεις, στην Επαρχιακή Σύνοδο συμμετέχει ίσος αριθμός Ιεραρχών του Οικουμενικού Πατριαρχείου που ορίζονται από την Πατριαρχική Σύνοδο]

Εξαιρετικά: **i** επί εκλογής Μητροπολίτη (2/3 των μελών) και **ii** για την κατάρτιση του τριπροσώπου για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου (τουλάχιστον 6 μέλη).

Εάν η ψηφοφορία είναι φανερή: ^{μεθόδου Αρχιεπισμ. Κρήτης} νικά η ψήφος του Προέδρου. με μια εξαίρεση: σε όσες περιπτώσεις δεν είναι οι αποφάσεις δικαστικής φύσεως

Εάν είναι μυστική;
Πότε συμβαίνει αυτό;

- 1) κατάρτιση τριπρόσωπου για Αρχιεπίσκοπο (κλήρωση)
- 2) εκλογή Μητροπολίτη (κλήρωση)
- 3) εγγραφή στον κατάλογο των «προς αρχιερατείαν εκλογίμων»: χρειάζονται τα 2/3 των συνοδικών μελών.

Εάν δεν επιτευχθεί αυτή η πλειοψηφία, δεν καθίσταται δυνατή η εγγραφή στον κατάλογο.

- 1*) Όταν απαιτείται φανερή ψηφοφορία, που είναι και το σύνηθες, πρέπει η απόφαση να συγκεντρώνει απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων
- 2*) Οι περιπτώσεις μυστικής ψηφοφορίας είναι συγκεκριμένες και προαναθορισμένες:
- 1) στην περίπτωση που η Ι.Επαρχ. Σύνοδος συνεδριάζει για να καταρτίσει το «τριπρόσωπο» για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου Κρήτης
 - 2) όταν η Ι.Επαρχ. Σύνοδος συνεδριάζει για να επιλέξει Μητροπολίτες της Εκκλησίας Κρήτης
 - 3) όταν η Ι.Επαρχ. Σύνοδος συνεδριάζει για να αποφασίσει ποιο πρόσωπο ή ποια πρόσωπα έχουν τα προσόντα για να εγγραφούν στον κατάλογο των «Προς Αρχιερατείαν Εκλογίμων»

Στο 1) και 2), όταν έχουμε μυστική ψηφοφορία και ισοψηφία, τότε γίνεται η ισοψηφία με την κλήρωση.

Ενώ στο 3), όταν έχουμε μυστική ψηφοφορία και ισοψηφία, τότε θα πρέπει να συγκεντρώσει την αδικοψηφία των 2/3 των μελών της Ι.Επαρχ. Σύνοδου. Εάν δεν επιτευχθεί αυτή η πλειοψηφία, δεν καθίσταται δυνατή η εγγραφή στον κατάλογο και έτσι η διαδικασία επαναλαμβάνεται στο μέλλον

Περιφερειακή οργάνωση Εκκλησίας Κρήτης

29-4-20 → Ανάβαση Αρχιεπισκόπου και Μητροπολίτη Κρήτης

Περιφερειακή οργάνωση Εκκλησίας της Κρήτης

Μητροπολιτική Συμβούλια

Σήμερα, στην Εκκλησία της Κρήτης υπάρχει η Αρχιεπισκοπή Κρήτης και 8 ⁱⁱ⁾ Μητροπόλεις

(Η 1^η Μητρόπολη της Κρήτης ήταν η Μητρόπολη Γερώνης και Αρκαδίας

1^{ος} Επίσκοπος ήταν ο Άγιος Τίτος, ο οποίος ήταν Μητροπολίτης Γερώνης

(Η Γερώνη ήταν το Μητροπολιτικό κέντρο του νησιού)

και γύρω από τον Μητροπολίτη Γερώνης υπήρχαν οι επισκοπές όλων των άλλων

Επισκοπών και όλοι μαζί υπό τον Μητροπολίτη Γερώνης αποτελούσαν την

Επαρχιακή Τοπική Σύνοδο στην Εκκλησία της Κρήτης (Εκκλησιαστικό Μητροπολιτικό

Σύστημα Διοικήσεως) → το οποίο καταργήθηκε το 1962 (όσον αφορά τους Μητροπολίτες)

και το 1967 το καθεστώς αυτό επεκτάθηκε και στον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης

→ Η πιο πρόσφατη Μητρόπολη είναι η Μητρόπολη Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάνου, στην οποία προΐσταται ο Μητροπολίτης Ανδρέας Νανόπουλος.)

• Κάθε μια Μητρόπολη είναι αυτοτελές ^{νομικό} πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

• Κάθε μια Μητρόπολη προΐσταται ο Μητροπολίτης, ο οποίος φέρει τον ^{π.ο. Επαρχιακής της Μητρόπολης} «αποψηλωμένο» τίτλο του Μητροπολίτη. «Αβυσσολόμος»

«Αποψηλωμένο» = γιατί δεν φέρει την κυριολεκτική σημασία του Μητροπολίτη, αφού αποδυναμωμένος θα ~~να~~ ήταν Μητροπολίτης αν εφαρμόζονταν το Κανονικό Μητροπολιτικό Σύστημα Διοικήσεως, το οποίο πλέον δεν ισχύει σήμερα.

• Αυτός ο Μητροπολίτης, στη διοίκηση και στη διαχείριση της περιουσίας τόσο της Αρχιεπισκοπής όσο και των Μητροπόλεων, συνεπικουρείται από ένα όργανο, το

«Μητροπολιτικό Συμβούλιο»

► Το Μητροπολιτικό Συμβούλιο

• Στην Εκκλησία της Κρήτης υπάρχουν τόσες Μητροπολιτικές Συμβουλίες όσες είναι και οι Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Κρήτης 818 ... υπάρχουν **9** Μητρ. Συμβ. συνεπικουρούμενες και της Αρχιεπισκοπής Κρήτης.

• Ο τρόπος οργάνωσης, διοίκησης και συγκροτήσεως των Μητροπολιτικών Συμβουλίων ρυθμίζεται σήμερα από έναν Κανονισμό, οποίος ψηφίσθηκε από την Ι. Επαρχ. Σύνοδο και ~~αποφασίσθηκε~~ ^{εγκρίθηκε} στη συνέχεια από την Ι. Σύνοδο του Οικουμεν. Πατριαρχείου. Ο Κανονισμός αυτός είναι ο απόφαση ^{απόφαση} ~~απόφαση~~ ^{απόφαση} 2 του 2014 και αργότερα το 2018 τροποποιήθηκε. Ο Κανονισμός αυτός ψηφίσθηκε από Ι. Επαρχ. Σύνοδο νομοθετικής εξουσιοδότησης η οποία είχε δοθεί στην Εκκλησία της Κρήτης ήδη από το 2010

A Συγκροτηση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου

- Ποιοι είναι μέλη καθένος ~~μ~~ Μητροπολιτικού Συμβουλίου;
Καταρχάς, τα Μητρ. Συμβ. της Κρήτης είναι εξαμελή.
- Βασικό μέλος και πρόεδρος είναι ο επίσκοπος Μητροπολίτης ή ο νόμιμος αναπληρωτής ^{το}.
- 2^ο μέλος είναι ο Διευθυντής της αρμόδιας Εφορίας, η οποία υπάρχει στην έδρα της συγχερ. Μητρόπολης ^{Διευθυντής Δ.Ο.Υ. (= δημόσιος οικονομικός υπάλληλος)}.
- 3^ο μέλος είναι ένας Διμάρχος ή ένας συνταξάρχης Διμερικής Λειτουργίας.
- 4^ο και 5^ο μέλος είναι 2 εφημέριοι, δηλ. 2 ιερείς που ανήκουν στη συγχερ. Μητρόπολη.
- 6^ο μέλος είναι ένας Εκκλησιαστικός Σύμβουλος ^{Επίτροπος}.

* Κάθε Μητρόπολη περιλαμβάνει και υποδιαιρείται σε επιμέρους Ενορίες, οι οποίες είναι και αυτές αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Η κάθε Ενορία διοικείται κατ'αντίστοιχία με τον τρόπο διοίκησης της Μητρόπολης, ή οποία Μητρόπολη διοικείται από ένα Μητροπολ. Συμβούλιο, δηλ. διοικείται από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο. Σε κάθε Εκκλησ. Συμβούλιο διορίζονται και κάποιοι Παίκες οι οποίοι ονομάζονται Εκκλησιαστικοί Σύμβουλοι ή αλλιώς Επίτροποι. Αυτοί είναι τα μέλη του Εκκλησ. Συμβ.

Ο Μητροπολίτης επιλέγει έναν τέτοιο Εκκλησ. Σύμβουλο από όλα τα Εκκλησ. Συμβούλια τα οποία υπάρχουν στη συγχερ. Μητρόπολη, τον οποίο και διορίζει ως μέλος του Μητροπ. Συμβουλίου.

- Το 3^ο, 4^ο, 5^ο και 6^ο μέλος του Εκκλησ. Συμβ. ^{μελούς και ο γραμματέας} διορίζεται από τον οικείο Μητροπολίτη ^{Αρχιερέα}.
- Η Θητεία του Μητροπολ. Συμβούλου είναι τριετής και με την πάροδο της τριετίας διορίζεται από τον οικείο Μητροπολίτη ένα νέο Μητρ. Συμβ. για την επόμενη τριετία.
- Το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της λήξης της θητείας του Μητρ. Συμβούλου και του διορισμού του καινούριου, εξαντλούσε να λειτουργεί το

• Όσο, κατά της κάθε απόφασης του Μητροπολιτικού Συμβουλίου επιτρέπεται η προσφυγή σε χρονικό διάστημα ενός μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης σε αυτόν που τον αφορά, δία του Επικριτικού Μητροπολιτικού (=Πρόεδρος) στην Ι.Επαρχ. Σύνοδο Εκκλ. Κρήτης η οποία και θα κρίνει την προσφυγή. Υπάρχει ωστόσο ένας περιορισμός. Δεν μπορεί να ασκήσει την προσφυγή ο οποιοσδήποτε, αλλά από εκείνον ο οποίος έχει προσωπικό, άμεσο ^① και ενδεσώς ένοχο συμφέρον εν πρώτης, και κατά δεύτερον ~~η προσφυγή αυτή δεν μπορεί να σφραγιστεί~~ ^② ή Ι.Επαρχ. Σύνοδος θα κρίνει σε περίπτωση ασκήσεως της ανωτέρω προσφυγής κατά απόφασης Μητροπολιτικού Συμβ. αν κατά τη λήψη της απόφασης τηρήθηκαν τα νόμιμα δλδ αν σφραγίστηκε η νομιμότητα. Δεν μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα

► Περιφερειακή Οργάνωση της Εκκλ. της Κρήτης

• Ανάδειξη Αρχιεπισκόπου Κρήτης

Τοποτηρητής είναι ένας εν ενεργεία Μητροπολίτης της Εκκλησίας της Κρήτης
κευραίνεται μόνο τις τρέχουσες ^{στοιχειώδεις} ~~θέσεις~~ της Αρχιεπισκοπής και στην ουσία είναι αυτός
ο οποίος πρέπει να φέρει εις πέρας την διαδικασία ανάδειξης νέου Αρχιεπισκόπου Κρήτης.

"Σεμινάριο Ιστορίας, Φιλοσοφίας, Κοινωνιολογίας και Εκκλησιαστικού Δικαίου" (Η' εξ. - κωδ.
2087)

«Ιδιαίτερα Εκκλησιαστικά Καθεστώτα στην ελληνική επικράτεια»

Σημειώσεις

Του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

§ 5. Ανάδειξη Αρχιεπισκόπου Κρήτης

(Μάθημα της 29.4.2020)

Μόλις χρηρέσει η Αρχιεπισκοπή Κρήτης αναλαμβάνει Τοποτηρητής ο έχων τα προεβία
της αρχιερωσύνης εκ των εν ενεργεία Μητροπολιτών της Κρήτης, ο οποίος και δρομολογεί τη
διαδικασία για προκειμένου να εκλεγεί ο νέος Αρχιεπίσκοπος.

Να σημειωθεί εδώ ότι η διαδικασία ανάδειξης Αρχιεπισκόπου έχει αλλάξει από
το 2014 (βλ. ήδη άρθρο 52 Ν. 4310/2014).

[η χρεία του αρχιεπισκοπικού θρόνου μπορεί να οφείλεται σε διάφορες αιτίες, με
συνηθέστερη την εκδημία (= θάνατο) του Αρχιεπισκόπου].

1. τελεσίδικη απόφαση καθαίρεσης
2. παραίτηση λόγω χρόνιας νόσου ή γήρατος ή αυτεπάγγελτη απόφαση της Ι. Επαρχιακής
Συνόδου περί απαλλαγής από τα καθήκοντα για τους ίδιους ως άνω λόγους
3. καταδίκη σε ισόβια αργία ή έκπτωση από τον θρόνο

• Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του Τοποτηρητή, αυτός κάνει 2 ενέργειες:

❖ Η πρώτη ενέργεια του Τοποτηρητή είναι να ενημερώσει αμέσως τόσο την
Ελληνική Κυβέρνηση, διά του αρμόδιου Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, όσο και το
Οικουμενικό Πατριαρχείο για τη χρεία του αρχιεπισκοπικού θρόνου [: ακριβώς
λόγω της εξάρτησης της Εκκλησίας της Κρήτης από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, η
οποία εκδηλώνεται προεχόντως με την εκλογή από την Ι. Σύνοδο του Πατριαρχείου
του Αρχιεπισκόπου Κρήτης].

❖ Η δεύτερη ενέργεια του Τοποτηρητή είναι να συγκαλέσει την Ι. Επαρχιακή
Σύνοδο της Εκκλησίας Κρήτης προκειμένου αυτή πλέον να καταρτίσει τον
τριπρόσωπο κατάλογο, που θα περιλαμβάνει τους τρεις επικρατέστερους
εκλογίμους.

➤ [ΠΟΤΕ;] = η σύγκληση γίνεται εντός μηνός από την ημέρα χρείας του
θρόνου, κατόπιν προσκλήσεως που απευθύνει στα μέλη της, προ δέκα
τουλάχιστον ημερών, ο Τοποτηρητής]

➤ [ΠΟΥ;] = στην αίθουσα συνεδριάσεων της Ι. Επαρχιακής Συνόδου
(Ηράκλειο Κρήτης)

- **ΑΠΑΡΤΙΑ**; ^{ταυτόχρον} = 6 μέλη της Ι. Επαρχιακής Συνόδου [: με την παρούσα αριθμητική σύνθεση της Συνόδου, πρόκειται κατ' ουσία για τα $\frac{2}{3}$: 8:3Χ2 = 5,3]. Εάν η απαρτία αυτή δεν επιτευχθεί, η Επαρχιακή Σύνοδος συνέρχεται «άνευ ετέρου», χωρίς δηλαδή άλλη διαδικασία ή πρόσκληση, την επόμενη, όχι αναγκαιώς εργάσιμη, ημέρα, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία ανεξαρτήτως του αριθμού των παρόντων.
- **ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ** = όλοι οι εν ενεργεία Μητροπολίτες της Εκκλησίας Κρήτης.
- **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

- Προεδρεύει ο έχων τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης από τους παρόντες Μητροπολίτες. Επομένως, εφόσον παρίσταται, καθήκοντα Προέδρου αναλαμβάνει ο Τοποτηρητής, στην περίπτωση βεβαίως που ανέλαβε καθήκοντα Τοποτηρητή ο έχων τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης και όχι, λόγω αρνήσεως ή κωλύματός τους, κάποιος άλλος [: ο επόμενος κατά τα πρεσβεία]. Μάλιστα, ο προεδρεύων αποφαίνεται αιτιολογημένως και ανεκκλητήτως επί κάθε ενστάσεως που προβάλλεται εγγράφως κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως.
- Διανέμεται ομοιόμορφο ψηφοδέλτιο, στο οποίο αναγράφονται, κατά τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης, τα ονόματα **όλων των μελών της Ι. Επαρχιακής Συνόδου** με τον εκκλησιαστικό τους τίτλο και χωρίς άλλο διακριτικό σημείο.
- Διεξάγεται μυστική ψηφοφορία σε μία και μόνη συνεδρία, που αρχίζει από τον νεότερο κατά τα πρεσβεία από τα παρόντα μέλη της Ι. Επαρχιακής Συνόδου.
- Σημειώνονται [: τίθεται δηλαδή σταυρός προτίμησης] από τους εκλέκτορες υποχρεωτικώς **τρία ονόματα** της επιλογής τους. Ψηφοδέλτια που φέρουν περισσότερους ή λιγότερους των τριών σταυρών, όπως επίσης ψηφοδέλτια που αναγράφουν ονόματα που δεν περιλαμβάνονται στους ειλογίμους, είναι άκυρα.
- Ανακηρύσσονται οι τρεις πρώτοι σε ψήφους ως υποψήφιοι για την εκλογή στη θέση του Αρχιεπισκόπου Κρήτης. **Επί ισοψηφίας γίνεται κλήρωση.**

- ❖ Η τρίτη ενέργεια του **Τοποτηρητή** είναι να υποβάλλει αυθημερόν στον Οικουμενικό Πατριάρχη το τριπρόσωπο που καταρτίστηκε, το οποίο, επίσης αυθημερόν γνωστοποιεί στην Κυβέρνηση, διά του αρμόδιου Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, δηλώνοντας συγχρόνως ότι αυτό υποβλήθηκε ήδη και στο Οικουμενικό Πατριαρχείο «διά τα κατ' αυτό περαιτέρω».
- ❖ Η Ι. Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατά την πρώτη συνεδρία της μετά από τη λήψη του τριπρόσωπου, εκλέγει ως Αρχιεπίσκοπο Κρήτης έναν από τους προτεινόμενους τρεις υποψηφίους, ανακοινώνει δε το αποτέλεσμα της εκλογής τόσο στην Ι. Επαρχιακή Σύνοδο, διά του Προεδρεύοντος αυτής όσο και στην ελληνική Κυβέρνηση.
- ❖ Η διαδικασία ολοκληρώνεται ~~από την πλευρά της Πολιτείας με την έκδοση, κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος ασκεί και έλεγχο νομιμότητας, προεδρικού διατάγματος~~ ^{από την πλευρά της Πολιτείας με την έκδοση, κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος ασκεί και έλεγχο νομιμότητας, προεδρικού διατάγματος} περί αναγνώρισεως και καταστάσεως του νέου Αρχιεπισκόπου και την προβλεπόμενη από τη νομοθεσία διαβεβαίωση ενώπιον της Προέδρου της Δημοκρατίας, από τη μεριά δε της Εκκλησίας, με την ενθρόνιση, η οποία λαμβάνει χώρα στον μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Μηνά Ηρακλείου, όπου ο νέος Αρχιεπίσκοπος διαβάζει «τις προγραμματικές του δηλώσεις», στις οποίες περιγράφει τους αρχιεπισκοπικούς σχεδιασμούς και οραματισμούς του.

Γενική αποτίμηση της νεοπαγούς ρύθμισης

Με τη ρύθμιση αυτή (άρθρο 52 Ν. 4310/2014), που εντάσσεται, σύμφωνα με την οικεία Αιτιολογική Έκθεση, «στη γενικότερη αρχή των διακριτών ρόλων μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας», η Κυβέρνηση απεκδύεται του δικαιώματός της να αναμειγνύεται στην εκλογή του επικεφαλής της Ι. Επαρχιακής Συνόδου, το οποίο εδράζεται στη θεμελιώδη για τη νομοκανονική υπόσταση της Εκκλησίας Κρήτης Σύμβαση της 14 Οκτωβρίου 1900.

Με τον τρόπο αυτόν υιοθέτησε, εις του αποτελέσματος, τη σχετική πρόταση, που είχε το πρώτον συμπεριληφθεί στο *Σχέδιο Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Κρήτης*, το οποίο είχε καταρτιστεί, το έτος 2000, από την Ι. Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης «ομού μετά της επί τούτω Πατριαρχικής Εξαρχίας», χωρίς, όμως, το Σχέδιο αυτό να έχει τότε συνέχεια...

6-5-20 → Ανάδειξη Μητροπολιτών Εκκλησίας Κρήτης

Γενικά: • Ο «Πρωτοσύμελος» (<ο πρώτος των συγμένων>) = δηλ. ο πρώτος των ομοδιέτων της Επισκοπής. Είναι ο 2^{ος} στην τάξη, μετά τον Μητροπολίτη, σε μία Μητρόπολη. Συνήθως είναι ένας άρχοντας κληρικός, ο οποίος αναλαμβάνει τον Μητροπολίτη στην άσκηση ορισμένων καθηκόντων του.

• Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος: πρόκειται για ένα αξίωμα, το οποίο απονέμεται από τον Μητροπολίτη και με το οποίο ο Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος αναλαμβάνει τον Μητροπολίτη σε μία ομάδα απομακρυσμένων Ενοριών.

► Με τη χηρεία του μητροπολ. θρόνου στην Εκκλησία της Κρήτης, λαμβάνουν χώρα 2 ενέργειες:

1) Ο Πρωτοσύμελος ή ο Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος (σε περίπτωση που δεν υπάρχει Πρωτοσύμελος), απευθύνεται στον αρμόδιο τοπικό Ειρηνοδίκη και από τον οποίο ζητά τη σφράγιση των Μητροπολιτικών γραφείων, ώστε να διασφαλιστούν τα αρχεία ^{και η λειτουργία} της Μητρόπολης έως ότου επιλεγεί ο νέος Μητροπολίτης.

2) Ο Αρχιεπίσκοπος Κρήτης (= Πάπρος Ι. Επαρχ. Ευν.) ορίζει Τοποτηρητή τον ^{1^{ος}} ομόρο ^{2^{ος}} Μητροπολίτη του ^{3^{ος}} ιδίου ^{4^{ος}} νομού (≠ Τοποτηρητή ο έχουν τα πρεσβεία της αρχιεπισκοπής αυτών εν ενεργεία Μητροπολιτών της Κρήτης) → ο οποίος ορίζεται ^{προσφώνως} μόνο για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου Κρήτης και ~~για την~~ Ανάδειξη Μητροπολίτη όπως στην συγκεκριμένη περίπτωση).

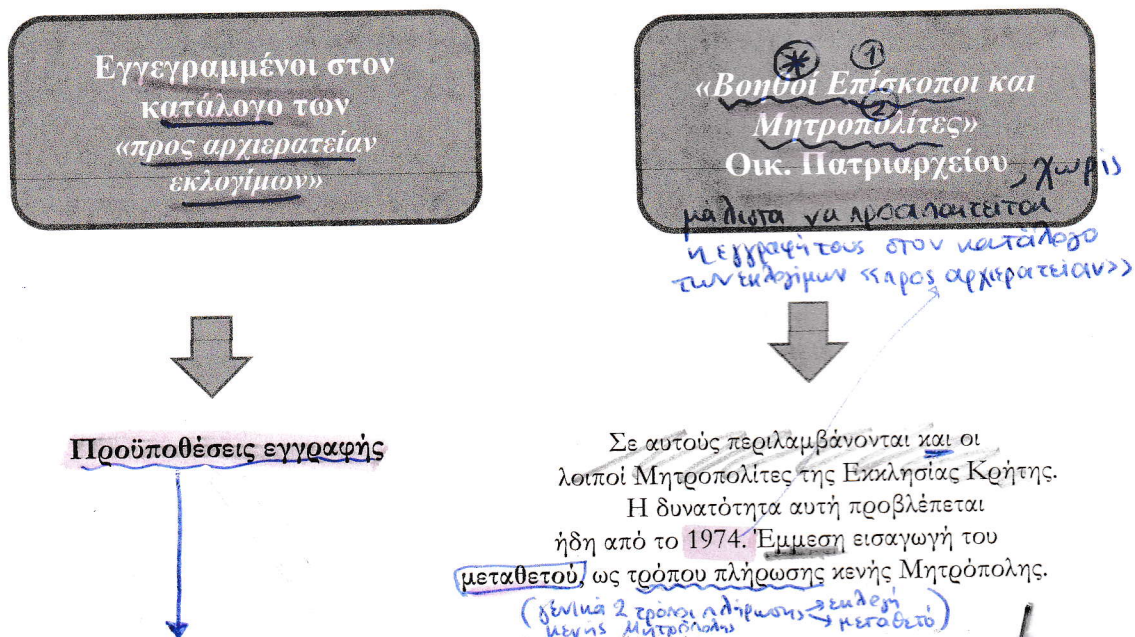
[SOS] Κατά τις περιόδους αυτές μέχρι να επιλεγεί και να ενθρονιστεί ο νέος Μητροπ., μνημονεύεται ο Αρχιεπίσκοπος Κρήτης.

Η ανάδειξη Μητροπολιτών Κρήτης γίνεται, κατά απολυτοτική αρμοδιότητα, από την Ι. Επαρχιακή Σύνοδο. Η σύγκληση της Ι. Επαρχ. Συνόδου επιβάλλεται είτε στην τακτική της βάση είτε σε εξαιρετική βάση. Αν η χηρεία του Μητροπολ. θρόνου είναι κοινή με την ημερομηνία που έχει προδιοριστεί ως συνέδρια τακτικής συνεδρίασης της Ι. Επαρχ. Συνόδου, τότε η Ανάδειξη του νέου Μητροπολίτη θα γίνει κατά την τακτική συνεδρία. Ωστόσο, αν η χηρεία δεν είναι κοινή με την ημερομηνία για την τακτική συνεδρίαση, τότε ο Αρχιεπίσκοπος Κρήτης μπορεί να συγκαλέσει εξαιρετική την Ι. Επαρχ. Σύνοδο, με μόνο θέμα της ημερήσιας διάταξης την ανάδειξη νέου Μητροπολίτη.

Εκλόγιμοι

Η ανάδειξη Μητροπολιτών Κρήτης γίνεται, κατ' αποκλειστική αρμοδιότητα, από την I. Επαρχιακή Σύνοδο

Οι εκλόγιμοι αντλούνται από δύο δεξαμενές υποψηφίων

- Μόνο Κρήτες κληρικοί (άυτη προϋπόθεση: έθιμο)
- Ελληνική ιθαγένεια ή ελληνικό γένος
- Υγιής πίστη και ανεπίληπτος βίος —————> αόριστες έννοιες, οι οποίες εξειδικεύονται από την I. Επαρχιακή Σύνοδο, που αποφασίζει σχετικώς.
- Ιδιότητα του άγαμου κληρικού, με τουλάχιστον δεκαετή χειροτονία
- Πτυχίο Θεολογικής Σχολής (πανπιστημιακές γνώσεις)
- Ηλικία τουλάχιστον 35 ετών —————> Το όριο αυτό τροποποιήθηκε το 1990, καθώς προηγουμένως ίσχυε το 40^ο έτος.
- Ανεπαρκής τελεσίδιχη καταδίκη από εκκλησιαστικά ή κοινά ποινικά δικαστήρια —————> Στην αρχική εκδοχή της διάταξης αρκούσε η πρωτόδικη (!) καταδίκη. Πρόκειται για ρύθμιση υπερβολικά αυστηρή. Θα μπορούσε να περιοριστεί στα κακουργήματα και στα αδικήματα που συνεπάγονται στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων.

Αρθρο 22 Κ.Ν. (4149/1961)
Πλην των ανωτέρω προσόντων, απαιτείται είτε δετής ευδόκιμη θητεία σε συγκεκριμένες θέσεις της εκκλησιαστικής διοίκησης (π.χ. Γραμματέας Συνόδου, Πρωτοσύγκελλος, Ιεροκήρυκας, Ηγούμενος Μονής κ.λπ.) είτε η ιδιότητα του Καθηγητή Πανεπιστημίου

από τον Καταστατικό Νόμο της Εκκλ. Κρήτης
(*) Βοηθοί Επίσκοποι = Προβλέπεται μία θέση, την οποία δυνητικά μπορεί ο Αρχιεπίσκοπος να ζητήσει να καλυφθεί. Ο βοηθός Επίσκοπος θα βοηθά τον Αρχιεπίσκοπο στην άσκηση του ποιμαντικού του έργου και θα αναλαμβάνει ευμετρίκεις αρμοδιότητες και ευθύνες.
Ο βοηθός Επίσκοπος για τον Αρχιεπίσκοπο αναδεικνύεται μέσα από τον κατάλογο των προς αρχιερατείαν εκλογίμων. Με ποιον τρόπο; Ο Αρχιεπίσκοπος προτείνει στην I. Επαρχ. Σύνοδο τρεις υποψηφίους, που είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο προς αρχιερατείαν εκλογίμων, και ~~αυτός~~ αναθίγει σε αυτήν να του αναδείξει έναν από τους τρεις ως βοηθό επίσκοπο.

του βοηθού Επισκόπου πληθύνει για πρώτη φορά το έτος 2000, ενώ, 2005 και, τελευταίως, το 2019. Και στις 3 περιπτώσεις στον βοηθό Επίσκοπο πήγε ο τίτλος της «πάλαι ποτέ διαλαμπόσσης Επισκοπής Κνωσού».

SOS

Ο βοηθός Επίσκοπος του Αρχιεπισκόπου Κρήτης, μπορεί να είναι εκλόγιμος για

σε Αρχιεπίσκοπος Κρήτης;

Όχι, γιατί ο βοηθός Επίσκοπος (δεν) είναι ^{ούτε} ¹ ενεργεια ^{ούτε} ² Μητροπολίτης ώστε να γίνει Αρχιεπίσκοπος

SOS ~~δεν~~ ~~αποτελεί~~ διαπομπή πνευματική και διοικητική μία συγκεκριμένη Μητροπολιτική Επαρχία.

Όστόσο, ο βοηθός Επισκόπος μπορεί να γίνει εκλόγιμος για τη θέση Μητροπολίτη, μετά όμως την παύση έτους ενδόκιμης υπηρεσίας από την εκλογή του.

Διαδικασία εκλογής

ΟΡΓΑΝΟ

ΤΟΠΟΣ

ΑΠΑΡΤΙΑ

Η εκλογή Μητροπολίτη γίνεται με Συνεδρίαση Ι. Επαρχιακή Σύνοδος Εκκλησίας Κρήτης

με μυστική ψηφοφορία
σε μία και μόνη συνεδρίαση

Καθεδρικός Ναός Ηρακλείου
Άγιος Μηνάς (πολιούχος της πόλεως του Ηρακλείου)

πλειοψηφία 2/3 των μελών της Ι. Συνόδου

Όστόσο, επιτρέπεται και η συμμετοχή των απόντων. Προηγείται, πάντως, η διαπίστωση της απαρτίας, με κριτήριο τους πραγματικά παρόντες. Σημειωτέον ότι σε περίπτωση που οι Μητροπόλεις που χρεούνται είναι περισσότερες από μία, η Ι. Επαρχιακή Σύνοδος συμπληρώνεται με ίσο αριθμό Ιεραρχών του Οικομενικού Πατριαρχείου (α. 1 Ν.Δ. 77/1974).

Μητροπολιτών με ψηφοδέλτια τη οποία αποτελούν στον εκλεκτισμό Κρήτης

Πόσο συμμετέχουν οι απόντες Μητροπολίτες;

Αναγράφουν σε ένα ψηφοδέλτιο τα ονόματα τριών (3) εκλογίμων και το τοποθετούν σε έναν μικρό φάκελο, χωρίς κανένα διακριτικό σημείο, τον οποίο (μικρό φάκελο) τοποθετούν στη συνέχεια σε έναν μεγαλύτερο φάκελο, καλά σφραγισμένο, όπου στην εξωτερική όψη του αναγράφεται το όνομα του αποστέλλοντος Αρχιερέως. Οι φάκελοι αυτοί αποστέλλονται «επί αποδείξει» στον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης. Κατά τη συνεδρίαση,

* Βαθμοί Ιερωσύνης της Ορθόδοξης Εκκλ. :

3) Επίσκοπος (αντίστοιχος)

• Πατριάρχης, Αρχιεπίσκοπος, Μητροπολίτης, Επίσκοπος

2) Πρεσβύτερος

• Αρχιμανδρίτης, Πρωτοπρεσβύτερος, Πρεσβύτερος (= ιερείς)

1) Διακόνος → Αρχidiaκόνος, Διακόνος

οίχονται στην ψηφοδόχο πρώτα οι μικροί φάκελοι που περιέχουν τα ψηφοδέλτια των απόντων Μητροπολιτών και στη συνέχεια ψηφίζουν και οι παρόντες Αρχιερείς.

ΔΥΟ ΦΑΣΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ

Στην πρώτη, τα συνοδικά μέλη αναγράφουν στο ψηφοδέλτιο υποχρεωτικώς τρεις εκλογίμους. Διαφορετικά, άκυρο το ψηφοδέλτιο. Οι τρεις πρώτοι σε ψήφους είναι οι μόνοι υποψήφιοι στη 2η φάση.

Στη δεύτερη, η Ι. Σύνοδος ψηφίζει έναν από τους τρεις πλέον υποψηφίους.

Επί ισοψηφίας, τόσο κατά την πρώτη όσο και κατά τη δεύτερη φάση, γίνεται ΚΛΗΡΩΣΗ.

Ολοκλήρωση διαδικασίας : Ο Αρχιεπίσκοπος Κρίτης αναγγέλλει το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στον εκλεγέντα.

Ο εκλεγέντας δίνει το λεγόμενο «Μήνυμα» → η δήλωση για την αποδοχή από τον εκλεγέντα της εκλογής του.

Ακολουθεί η Χειροτονία

→ ο εκλεγείς λαμβάνει τον τρίτο βαθμό της ιερωσύνης (αρχιερωσύνη). Το στάδιο αυτό παραλείπεται μόνο στην περίπτωση που η Μητρόπολη πληρώθηκε με μετάθεση άλλου Αρχιερέα. (Σας μόνο αν ο εκλεγείς είναι ήδη Μητροπολίτης) από τότε η χειροτονία είναι υποχρεωτική στην περίπτωση που αυτός ο οποίος αναδείχθηκε σε Μητροπολίτη, προέρχεται από τον κατάλογο των «προς Αρχιερασίαν εκλογίμων», αφού σε αυτόν περιλαμβάνονται κληρικοί οι οποίοι δεν έχουν λάβει τον 3^ο βαθμό ιερωσύνης. → = θα γίνει Επίσκοπος

Ο Πρόεδρος της Συνόδου ↓
Αναγγελία εκλογής

στο
→ Οικουμενικό Πατριαρχείο
→ Υπουργείο Παιδείας

Έκδοση Π.Δ. ^{ποταμίου}

→ Εντός 15ημέρου, μετά από έλεγχο νομιμότητας.

Ο Νέος Μητρο- «Διαβεβαίωση»
-πολίτης δίνει την ↓

→ «Ορκωμοσία» ενώπιον της Πρόεδρου της Δημοκρατίας.

Ενθρόνιση

→ Εκκλησιαστική τελετή εγκατάστασης στην έδρα της Μητρόπολης

Απώλεια μητροπολιτικού θρόνου

Περίπτωσης απώλειας μητρ. Θρόνου

- 1) Αναγκαστική απώλεια θρόνου λόγω
✓ Τελεσίδικης απόφασης καθαίρεσης

✓ συνεπάγεται απώλεια όχι μόνο του ιερατικού βαθμού, αλλά και της ίδιας της ιερωσύνης

- 2) ✓ Καταδίκη σε ισόβια αργία ή έκπτωση από τον θρόνο, χωρίς να χάνεται την αρχιερωσύνη του
- 3) ✓ Παραίτηση λόγω γήρατος ή χρόνιας νόσου
↳ (εκούσια απώλεια μητρ. θρόνου)

Η αποδοχή της γίνεται με απόφαση της Ι. Επαρχιακής Συνόδου, η οποία, στη συνέχεια, πρέπει να εγκριθεί από την Ι. Σύνοδο του Οικ. Πατριαρχείου για να τεθεί σε ισχύ και να παράγει ένομες συνέπειες.

- 4) ✓ Όταν ο Μητροπολίτης πάσχει από χρόνια ασθένεια ή είναι μεγάλης ηλικίας, όμως αρνείται να παραιτηθεί. Τότε η Ι. Επαρχ. Σύνοδος ανδραγάσει σε παραίτηση. Αυτεπάγγελτη επέμβαση της Ι. Επαρχιακής Συνόδου, με την οποία διαπιστώνεται, η ανικανότητα, λόγω γήρατος ή χρόνιας νόσου, Μητροπολίτη της Εκκλησίας Κρήτης να ανταποκριθεί στις πομπαντικές ανάγκες της επαρχίας του. Στην περίπτωση αυτή πρέπει, όμως, να προηγηθεί σχετική ένορκη πιστοποίηση τριών ιατρών ενώπιον του αρμόδιου Προέδρου Πρωτοδικών.

Γενική Εισαγωγή
13-5-20 - Διοίκηση Εκκλησιαστικής Καθολικής του Αγίου Όρους

• Η παράδοση δίνει την ύπαρξη εχών μοναχισμού από τον 4^ο αιώνα,
αυτόσο ιστορικά τεκμηριωμένες πληροφορίες κάνουν λόγο για την ύπαρξη μοναχισμού στο
Άγιο Όρος από τον 9^ο αιώνα. Τον 9^ο αιώνα και συγκεκριμένα το 813 μ.Χ.
έχουμε ένα χρυσόβουλο του αυτοκράτορα βασιλείου του 1^{ου} του Μανδύνα, με το
οποίο ο αυτοκράτορας αυτός, παραχώρησε μιας μορφής αυτοδιοίκησης στους μοναχούς
του Αγίου Όρους. ~~Με το~~ Το χρυσόβουλο αυτό ~~που~~ είναι η 1^η πράξη
αναγνώρισης ενός αυτοδιοικητού καθολικού στο Άγιο Όρος, το οποίο συνεχίζεται μέχρι
και σήμερα.

Χρυσόβουλα = επίσημα αυτοκρατορικά έγγραφα (δημόσια έγγραφα), τα οποία θέτουν
κανόνες δικαίου δίδουν έννοια συνέπειες. Ονομάστηκαν έτσι γιατί έφεραν τη «βούλα» (= σφραγίδα του αυτοκράτορα)
δημοσούν
δικαιώ. & υποχρεώσεις (Έχρησ + βούλα = χρησθή σφραγίδα)

Σε τι αποσκοπούσε η έκδοση των χρυσόβουλων;

Με τα χρυσόβουλα ο αυτοκράτορας συνήθως παραχωρούσε αξιώματα,
έκανε δωρεές σε Μοναστήρια, παιρνε φορολογικές απαλλαγές,
αναγνώριζε εμπράχματα δικαιώματα κ.λπ.

Συχνά, οι μοναχοί ζητούσαν από τον επόμενο αυτοκράτορα
την ανανέωση της ισχύος των χρυσόβουλων.

Βέβαια, έχουν υπάρξει και πλαστά χρυσόβουλα

► Υπήρξαν περιπτώσεις που, μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους (από το 1830 περίπου),
η Ελληνική Πολιτεία χρησιμοποίησε τα βυζαντινά χρυσόβουλα, προκειμένου να
αναγνωρίσει νομοθετικά την κυριότητα μοναστηρίων επί συγκεκριμένων εδαφών της
Χερσονήσου. παράδειγμα αποτελεί το χρυσόβουλο του Αυτοκράτορα Αλεξίου του 1^{ου} του
Κομνηνού του 1100 μ.Χ., με το οποίο δόθηκε ως δωρεά προς τον τότε μοναχό
και μετέπειτα Χρυσόβουλο, το υψός της Πάτμου, ο οποίος Χρυσόβουλος είναι και ο
ιδρυτής της Μονής της Πάτμου.

• Η δημιουργία των πρώτων κανονικών οφείλεται στον Θωμά Αθανάσιο Αθωνίτη,
ο οποίος είναι και ο ιδρυτής της Μονής της Μεγίστης Λαύρας το έτος 963 με
964 μ.Χ., και ο οποίος με τη βοήθεια του Αυτοκράτορα Νικηφόρου του Φωκά
το ίδρυσε. Το μοναστήρι αυτό (η Μαύρη) είναι το πρώτο, στην τάξη, μοναστήρι της
Αγιορειτικής Πολιτείας.

• Σε αυτή την περίοδο (815-969), αναφέρονται και τα πρώτα «τυνικά» του Αγίου Όρους.
Το «τυνικό» = είναι ένα καταστατικό, το οποίο περιέχει κανόνες/διατάξεις βάσει των οποίων ρυθμίζεται η διοίκηση των Μονών και διακινείται ο τρόπος διαβίωσης των μοναχών.

Στη Βυζαντινή περίοδο υπάρχουν πολλά ^{τετράδια} τυνικά μοναστηριακά τα οποία έχουν συνταχθεί είτε από εκπροσώπους της Πολιτικής Εξουσίας είτε από εκπροσώπους της Εκκλησιαστικής Εξουσίας (815 είτε από μοναχούς, αυτοκράτορες, πατριάρχες) με τα οποία εδρύεται ή αναδυστήνεται κάποια Μονή και ο συντάκτης τους θέλει να καθορίσει τον τρόπο διοίκησης αυτής της Μονής και να περιλάβει ρυθμίσεις οι οποίες σχετίζονται με τη διαβίωση των μοναχών που πρόκειται να εγκαταβιώσουν σε αυτό το Μοναστήρι.

(τα υπόλοιπα «τυνικά» που αναφέρονται στο βιβλίο δεν χρειάζονται)

► Δύο είναι τα σημαντικότερα «τυνικά» του Αγίου Όρους:

1) Το «τυνικό» του Οσίου Αθανασίου του Αθωνικού (ο οποίος είναι ο θεμελιωτής του Αθωνικού Μοναχισμού καθώς είναι ο ιδρυτής της Μονής της Μεγίστης Λαύρας) περί το 970 με πρότυπο το «Τυνικό» της Μονής Σταδίου στην Κωνσταντινούπολη.

2) Το 972, έχουμε το 2^ο Τυνικό, το οποίο είναι το ιστορικότερο Τυνικό του Αγίου Όρους και είναι το Τυνικό του αυτοκράτορα Ιωάννη Τ΄ Τριμυχή. Με το Τυνικό αυτό ρυθμίστηκαν σημαντικά ζητήματα συνολικώς του Αγίου Όρους, θεσμικά και διοικητικά, και καθιερώθηκε η αυτοδιοίκηση του Αγίου Όρους και των Ιερών Μονών.

Το Τυνικό αυτό είναι ευρύτερα γνωστό ως «Τράχος» και ονομάστηκε έτσι από το είδος της περραμηνής πίπης στην οποία είναι γραμμένο (815 το Τυνικό αυτό είναι γραμμένο πάνω σε δέρμα Τράχου). Το Τυνικό αυτό σώζεται μέχρι και τις μέρες μας, φυλάσσεται στο αρχιεπισκοπείο του Πρωτάτου (815 στο Άγιο Όρος) και φέρει τις υπογραφές τόσο του Οσίου Αθανασίου ~~και~~ όσο και του αυτοκράτορα Ιωάννη Τ΄ Τριμυχή. → Ο οποίος υπογράφει ως «Ιωάννης Χριστῷ τῷ Θεῷ Βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων»

► Σχέση του Αγίου Όρους με τη Διοικητική Εκκλησία και κυρίως με το Οικουμ. Πατριαρχείο.

- Σήμερα οι σχέσεις Αγίου Όρους με Εκκλησία και Οικ. Πατρ., έχουν αποσαφηνιστεί τόσο από το Σύνταγμα όσο και με τη νομοθεσία της Ελλ. Πολιτείας.

Παλαιότερα

Στις αρχές του 14^{ου}, ο Αθανάσιος ο Α', έθεσε το Σύνταγμα της αυτονομίας του Αγιοπόλεως Όρους της Αθωνικής Πολιτείας σε κάποια Εκκλησιαστική Αρχή. Έτσι, με Χρυσόβουλο που εκδόθηκε ~~επικράτησε~~ ^{το} 1312 από τον αυτοκράτορα Ανδρόνικο του Β' του Παλαιολόγου, με το οποίο ανατίθεται η αρμοδιότητα στον Οικουμ. Πατριάρχη ο διορισμός του επιλεγμένου «πρώτου του Αγίου Όρους και η λήψη του από τα καθήκοντά του όταν έκρινε ότι σε σχετική λόγοι. (Ο «πρώτος του Αγίου Όρους» ~~απλά~~ ήταν ένα σημειώνον διοικητικό όργανο της Αθωνικής Πολιτείας, το οποίο είχε διοικητικές, νομοθετικές και κυρίως δικαστικές αρμοδιότητες.)

Έτσι, με το χρυσόβουλο αυτό $\Rightarrow$ ξεκινάει ^{σε θεσμικό επίπεδο} η εξάρτηση του Αγίου Όρους από το Οικουμ. Πατριαρχείο, στο οποίο από τότε μέχρι και σήμερα το Άγιο Όρος εξαρτάται να ανήκει σε πνευματικό επίπεδο. Γι' αυτό και Επίσκοπος του Αγίου Όρους ήταν και είναι ο εκάστοτε Οικουμ. Πατριάρχης στην πνευματική δικαιοδοσία του οποίου ανήκει η Αθωνική Πολιτεία.

• Πως το Άγιο Όρος περιήλθε στην Ελληνική Δικαιοδοσία;

Η κατάληψη του Αγίου Όρους ~~από~~ στις 2 Νοεμβρίου του 1912 από Άγλημα του Ελλ. Στρατού (Δεν) σήμανε αυτομάτως και de iure ένταξή του στην ελληνική επικράτεια. Ανατράπηκε μια δεκαετία Γερμάνων Δικτατορικών Γερμανών προκειμένου να καταστεί αυτό εφικτό.

Το Άγιο Όρος είχε αποτελέσει και στο παρελθόν απεικείμενο διεθνών συνθηκών, όπως στο πλαίσιο της προστασίας των μοναχών συμμεριζόμενης Εθνικότητας. Έτσι, η Αθωνική Πολιτεία του Αγίου Όρους περιήλθε στην ελληνική Επικράτεια με διάφορες διεθνείς συνθήκες, οι κυριότερες των οποίων ήταν η συνθήκη Βερολίνου, η συνθήκη των Σεβρών, η συνθήκη της Λυβάνης, οι οποίες τερμάτισαν τους πολέμους αυτής της περιόδου (1912-1922) και έτσι το Άγιο Όρος κατέστη αυτοδιοίκηση τμήμα της ελληνικής Επικράτειας.

Πως η Ελλ. Πολιτεία διασφάλισε

• Πως διοικείται σήμερα η Αθηνική Πολιτεία

1912-22

Υπό τις διεθνείς συνθήκες αυτής της περιόδου, το ^{ΣΟΣ} Άγιο Όρος ^{ΣΟΣ} περιήλθε στο ^{ΣΟΣ} Ελληνικό Κράτος. Η Ελληνική Πολιτεία για να διασφαλίσει τα της οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας του Αγίου Όρους, προέβη σε 2 ενέργειες:

1) Σε νομοθετικό επίπεδο, το 1924 έχουμε την σύμβαση του Καταστατικού Χάρτη του Αγίου Όρους. Ο Χάρτης αυτός, ^{που} περιέχει τις ρυθμίσεις ^{δίνου} των οποίων οργανώνεται η διοίκηση και λειτουργία σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο του Αγίου Όρους, ψηφίστηκε από την Έντακτη Διηγή.

Σύμβαση του Αγίου Όρους.

Η Έντακτη Διηγή είναι ένα έκτακτο κεντρικό διοικητικό όργανο του Αγίου Όρους, το οποίο αποτελείται από 40 μέλη. Στο Άγιο Όρος υπάρχουν 20 Μονές/μοναστήρια. Αρα το κάθε μοναστήρι στέλνει 2 αντιπροσώπους οι οποίοι συμμετέχουν σε αυτό το Έκτακτο Διοικ. Όργανο (όλες οι Μονές του Αγίου Όρους με διηγή εκπροσώπηση).

Το 1926 έχουμε την «αντίδραση» της Ελληνικής Πολιτείας. Δδλ επί κυβέρνησης του στρατηγού Γ. Κονδύλη κυρώνεται και σημαθώνεται ο Καταστατικός Χάρτης του Αγίου Όρους με το κυρωτικό του νομοθετικού διατάγματος της 10 Σεπτεμβρίου του 1926.

το οποίο με την προτάση του Π. Τ. Δ. Παύλου υιοθετείται στις 26 Σεπ 1926

2) Στις 22 Σεπτεμβρίου 1926 δημοσιεύεται στην Εφημ. της Κυβερνήσεως και τίθεται σε ισχύ αυτό το Θυροχρέν (= λόγω της μικρής του διάρκειας Σύνταγμα του 1925-1926 και είναι το πρώτο Σύνταγμα στο οποίο περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για τη διοίκηση του Αγίου Όρους. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι ρυθμίσεις του Συντάγματος αυτού, επαναλήφθηκαν σχεδόν αναλλοίωτες σε όλα τα μεταγενέστερα Σύνταγματα και στο ισχύον είναι στο οποίο το καθεστώς του Αγίου Όρους ρυθμίζεται στο άρθρο 105 Σ.

Αρα: 2 πράξεις:

- σε νομοθετικό επίπεδο → Καταστατικός Χάρτης Αγίου Όρους 1926
- σε συνταγματικό επίπεδο → Σύνταγμα 1925-1926

50 Βασική έκφανση του προνομιού και αναλλοίωτου ανά τους αιώνες, καθεστώτος του Αγίου Όρους, είναι ότι από τον 13^ο αιώνα τα μοναστήρια του Αγίου Όρους έχουν λάβει πλέον και τη Σταυροπληχιακή αξία/την Πατριαρχική αξία γιατί εφάρτανται πλέον σε πνευματικό επίπεδο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

• Καταστατικός Χάρτης Αγίου Όρους = εδώ περιγράφεται το προνόμιό^{και αναλλοίωτο} καθεσίς του Αγίου Όρους. Αναφέρει ποιος είναι ο πηγάς του Αγορείτιου Διατάγματος ΣΔ από που προκύπτει το προνόμιό Αγορείτιο καθεσίς (ΣΔ ότι το Άγιο Όρος είναι αυτοδιοίκηση, το άνω του Α. Όρους κτλ) • Ο Καταστ. Χάρτης λέει, λοιπόν, ότι αυτό το προνόμιό Αγορείτιο καθεσίς απορρέει από αυτοκρατορικά ¹ χρυσόβολα και ² Τμήνα ³ σε Πατριαρχία Συγγίλια (= sigillum, ~~είναι~~ Τα Συγγίλια είναι πατριαρχικά και ενοβικά έχραμα (Ήταν όρος που χρησιμοποιούσε η Πολιτική εξουσία και μεταφέρθηκε και στην Εκκλησιαστική Διοίκηση) με τα οποία ο Πατριάρχης, π.χ. ανακηρύττει ή ίδρυε μία Μονή, ΣΔ ρύθμιζε Τμήματα της Εκκλησιαστικής Διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας.

Στη συνέχεια η Ελληνική Πολιτεία πήρε αυτόν τον Καταστ. Χάρτη του 1924, τον οποίο ^{απόδειξη} συμπλήρωσε αρχικά και στην συνέχεια πύκνωσε το 1926.

Το σημαντικό όμως είναι ότι το Ελληνικό Κράτος δεν περιορίστηκε μόνο στην πύκνωση του Καταστ. Χάρτη του Αγίου Όρους αλλά προχώρησε, χωρίς μάλιστα να γίνεται οποιαδήποτε μνεία, και στη συμπλήρωση και μάλιστα με 44 άρθρα της συνθήκης υπό τις οποίες καταρτίστηκε το νομοθετικό αυτό διάταγμα, περιγράφει διεξοδικώς η (από 19/3/1925) «Εισηγητική Έκθεση περί πυκνώσεως του Καταστατικού Χάρτη του Αγίου Όρους Άθως» της Επιτροπής υπό τον Αθηνάιο Ευταφία. Το γεγονός όμως ότι η Ελλ. Πολιτεία δεν περιορίστηκε στην πύκνωση αλλά προχώρησε και στη συμπλήρωση ⇒ δημιούργησε αρκετά προβλήματα σχετικά με την (εφαρμογή) αυτών των κειμένων. ^{ΣΔ περιγράφονται στο Καταστ. Χάρτη και νομοθετικό διάταγμα}

• ~~Παράδειγμα~~ Τόσο η ρύθμιση του Καταστ. Χάρτη όσο και η ρύθμιση του Κρητικού νομοθετικού διατάγματος, είναι και οι δύο σύμφωνες με το Αγορείτιο Καθεσίς, ωστόσο ρύθμιζαν το ίδιο Τμήμα με διαφορετικό τρόπο.

Για παράδειγμα, μία από τις ιδιοιότητες του Αγορείτιου Καθεσίτος είναι ότι οι μοναχοί του Αγίου Όρους αλλάσσονται από τη στράτευση. Το νομοθετικό Διάταγμα του 1926 περιλαμβάνει αυτή τη ρύθμιση και λέει ότι οι μοναχοί του Αγίου Όρους αλλάσσονται της στράτευσης. Την ίδια ρύθμιση περιλαμβάνει και ο Καταστ. Χάρτης του Α. Όρους ιδίαι ΣΔ οι μοναχοί που έχουν υπερσεί δουλειά (πριν γίνουν μοναχοί) για διάρκεια από 1 έως 3 έτη και είναι ηλικίας τουλάχιστον 18 ετών, αυτοί αλλάσσονται από τη στράτευση.

↳ και οι 2 ρύθμισεις (νομοθετικό διάταγμα + Καταστ. Χάρτης) καταλήγουν στο ίδιο αποτέλεσμα και αυτό είναι σύμφωνο με το Αγορείτιο Καθεσίς. Η διαφοροποίηση είναι ότι οι 2 ρύθμισεις φτίνουν στο ίδιο αποτέλεσμα μέσω από διαφορετικό δρόμο/προσέγγιση.

→ Σας στον Καταστ. Χάρτη → δεν ισχύει (για το προηγούμενο) για όλους τους μόνες
Έτσι, έχει γίνει δευτερογενής η ρύθμιση του νομοθετικού διατάγματος
σε σχέση με τον Καταστατικό Χάρτη

→ Τ. προβλέπει το Σύνταγμα 1975 για το καθεστώς του Αγίου Όρους,
Το Σύνταγμα ^(άρθρο 105) λέει ότι ο Καταστ. Χάρτης του Αγίου Όρους ¹ καταρτίζεται
και ² ψηφίζεται από τις 20 Μονές του Αγίου Όρους και ³ επισημαίνεται
από την Ελληνική Βουλή και το Οικουμεν. Πατριαρχείο.

→ Έτσι αποδεικνύεται ότι η Ελληνική Πολιτεία βλέπει τη σχέση της
με το Οικ. Πατριαρχείο ως μία σχέση ομοσπονδίας = σχέση ισοτιμίας
δλδ αναγνωρίζει καί τους 2 Θεσμούς μία σύγκυρη σχέση, όπου ο
κάθενας ασχολείται με τα δικά του εσωτερικά ζητήματα.

► Πως προκύπτει από το Σύνταγμα ^(άρθρο 105) η σχέση αυτή ισοτιμίας;

Προκύπτει από το άρθρο 105Σ λέει αυτονομία ⁵⁰⁵ την κυριαρχία
του Καταστ. Χάρτη, ποια θέση επιφυλάσσει στο Οικ. Πατ.

Δλδ ο Καταστ. Χάρτης ⁵⁰⁵ κυριεύεται από την Ελλ. Βουλή και το Οικ. Πατ.
Αρα η Ελληνική Πολιτεία και το Οικ. Πατριαρχείο βρίσκονται στην ίδια
θέση-επίπεδο. Δεν υπάρχει κάποια σχέση ιεράρχησης μεταξύ των 2 Θεσμών.

► Τ. λοιπόν λέει το άρθρο 105Σ για τη σχέση αυτή ισοτιμίας.

Σύμφωνα με άρθρο 105Σ, η χερσόνησος του Αθω ¹ αποτελεί την
περιοχή του Αγίου Όρους, είναι αυτοδιοίκηση ² τμήμα του Ελληνικού κράτους
του οποίου η κυριαρχία παραμένει άθικτη και ότι στο Άγιο Όρος υπάρχουν
συνολικά 20 ³ κυριαρχίες, ⁴ βασιλικές, ⁵ πατριαρχικές και ⁶ σπουδαίονες Μονές.
οι οποίες είναι, κατά την απόφαση, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ο αριθμός 20 των Μονών αυτών είναι αμετάβλητος καθώς υπάρχει
αντιστοίχη πρόβλεψη στον Καταστατικό Χάρτη. Επίσης, στις 20 αυτές Μονές
ανήκει κατά ιδιοκτησία η χερσόνησος του Αθω.

Οι 20 αυτές Μονές χαρακτηρίζονται «κυριαρχικές Μονές» (= Μονές οι
οποίες είναι κυρίαρχες δλδ διατηρούν το ιδιοκτησιαίο και οργανωτικό αυτοδιοίκηση
τους)

→ ii) «βασιλικές Μονές», διότι είτε η
ιδρυση τους οφείλεται στη συνδρομή κάποιου βυζαντινού Αυτοκράτορα (π.χ. Μονή Μεγίστης
Λαύρας), είτε η ιδρυση τους επισημοποιήθηκε με κάποιο αυτοκρατορικό χρυσόβουλλο.

iii) Πατριάρχης Μόνης = ^{το Οικουμεν. Πατριαρχείο} ~~Πατριάρχης~~ ^{Μόνης} (ιδίωτ. της αρχής του 14ου αιώνα
εο 1312) έχει αναλάβει την ευθύνη της πνευματικής Εποπτείας του.

iv) Σταυροπηγίες Μονές = μίας από τις εκφάνσεις της προκαθαρίας του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως είναι η δυνατότητα ίδρυσης σταυροπηγίου. Τα σταυροπηγια εξαρούνται από την Εποπτεία του επιχώριου Επισκόπου. Άρα οι Μονές ~~ε~~ θεωρούνται μία νομική πρόταση της αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως.

► 0-20 autres Mères Supérieures et 2 natchopies:

2) Σε καινότητες Moves *1

2) Σε Idiopodites Moni ^{(*)2} δεν υπάρχουν πλέον, η τελευταία ήταν η Μονή Βατοπεδίου, η οποία το 1990 μετατράπηκε σε κενόβια Μονή

Συνολώς, όλα τα 20 Μοναστήρια είναι ΣΗΜΕΡΑ κρινόμενα Μοναστήρια.

(*) Κοινότητες Μονές = όταν υπάρχει κοινότητα βίου στις τα πάντα είναι κοινά π.χ. υπάρχει κοινότητα μούσης, κοινή τρέφεση. Δες δεν επιτρέπεται η απόκτηση ~~και~~ ιδιωτικό περιουσιών στο χέρι.

*2 • Διαρροήδες Μονές = οι μοναχοί εδώ διαγούν "ίδιον ρυθμό" ΣΤΣ ο καθένας διαγεί τον Σινό του βί, τις Σινές του επιλογές, δεν υπάρχει κατά κρίσι

► Ποια η Συνταγματική πρόβλεψη για το Καθεστώς του Αγίου Όρους;

Το άρθρο 205 Σ δεν ανήκει στις διατάξεις που είναι μη αναθεωρήσιμες ~~αλλά~~ ^{ενν} ~~αυτή~~ δεν έχει τεθεί υπό αναθεώρηση. Το άρθρο 205 περιλαμβάνει συγκεκριμένα τις εξής ρυθμίσεις

2) Υπάρχουν 20 Μονές. Σε αυτές ανήκει η ιδιοκτησία-κυριότητα της
Αθωνικής Χερσονήσου. Είναι 20 Μοναστήρια που έχουν συγκεκριμένες
ιδιότητες: 678 είναι κυριαρχίες, βασιλίες, πατριαρχίες και σταυροί. Μονές

Προσδιορίζει και τη διετή ενοπτεία η οποία υπάρχει στο Άγιο Όρος
875 την Ενοπτεία της Εκκλησίας και την Ενοπτεία της Πολιτείας.

Έτσι, το Άρτο Όρος, εἰς ἀπόφωτος πνευματικῆς, τελεί υπό τὴν ἀμεση
δικαιοσύνη του Οἰκον. Πατριαρχεῖον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξουσία τῆς
πολιτείας, ἡ ἐξουσία του κράτους ἀφορᾷ το δικαστικὸ μέρος καὶ
ἀνήκει ἐν αὐτῇ ἀπολυτικῇ ἡ διαφύλαξη τῆς δημόσιας τάξεως καὶ
ασφαλείας

- ② Όλοι αυτοί που μονάζουν στο Άγιο Όρος ακολουθούν χωρίς καμία άλλη διατύπωση την ελληνική θείκη, σύμφωνα τη προσλήψη αυτών ως δούλων ή μοναχών, ώστε να διατηρηθεί η ελληνικότητα του Αγίου Όρους
- ③ Περιγράφει πως διοικείται το Άγιο Όρος ^{αποδοτικότητα} ως διαίτησις δια αντιπροσώπων των Ιερών Μονών που αποτελούν την Ιερά Κοινότητα και επαναλαμβάνει την πρόβλεψη η αυριανή τήρηση των Αγορευτικών καθεστώτων πρέπει να διαφυλάσσεται. Τα Αγορευτικά καθεστώτα είναι αυτά τα οποία περιγράφονται και αναριθμούνται από τον Καταστ. Χάρτη του Αγίου Όρους, ο οποίος εντάσσεται από το σύνταγμα σε κείμενο αυξημένης τυπικής ισχύος. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οποιαδήποτε διάταξη του κοινού νόμου, η οποία αφορά θέμα του Α. Όρους, έρχεται κατά περιεχόμενο σε αντίθεση με τον Καταστ. Χάρτη Α. Όρους, αυτό σημαίνει ότι η ρύθμιση αυτή τυχάνει ανεφάρμοστη γιατί είναι μία ρύθμιση αντισυνταγματική. ⇒ Ο Καταστ. Χάρτης του Αγίου Όρους υπερβαίνει όλων των άλλων νόμων οι οποίοι ψηφίζονται κατά τη συνήθη διαδικασία και επομένως οποιαδήποτε διάταξη του κοινού νόμου έρχεται σε αντίθεση με τον Καταστ. Χάρτη του Αγίου Όρους, τότε αυτή η αντίθετη διάταξη δεν εφαρμόζεται και αποσπασματικά εφαρμόζεται η διάταξη του Καταστ. Χάρτη.

Συνεπώς, τα Αγορευτικά Καθεστώτα δεν εξειδικεύονται με τρόπο εξαντλητικό ούτε στο Σύνταγμα ούτε στον Καταστ. Χάρτη του Αγίου Όρους. Για μέν στο Σύνταγμα δεν γίνεται καμία ειδική αναφορά, ~~αλλά~~ η οποία γίνεται αντίθετως στον Καταστ. Χάρτη του Α. Όρους αλλιώς και εκεί γίνεται αναφορά, με την έννοια ότι μνημονεύονται, οι ηγείς του Αγορευτικού Καθεστώτος και δεν εξειδικεύεται το περιεχόμενό τους.

Βασικότερη έκφανση της «ιδιοτελείας» του Αγορευτικού καθεστώτος είναι το άβυστο, δλδ η απαγόρευση εισόδου στις γυναίκες στο Α. Όρος, που έχει εθνική προέλευση.

20/5/20 → Άγιο Όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ταξί + δίκτυ έλκασει
+ διοικητική οργάνωση Αγίου Όρους ← κεντρική
παραρτημένη.

→ Πως η Ευρωπαϊκή ένωση ταξινομείται το καθεστώς το Αξιο Όπως

• Η ανήρπυς ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ και μετέπειτα ΕΕ, έγινε την 1^η Ιανουαρίου 1981. Το Μάιο του 1979 είχε υπογράψει η πράξη προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Μαζί με την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ, υπογράφηκε η Κοινή Δήλωση (αριθμός 4) η οποία προσαρτήθηκε σε αυτή την πράξη προσχώρησης και η δήλωση αυτή αφορούσε στο Άγιο Όρος (Αθωνική Πολιτεία) και ελέγεται οι τότε Ευρωπαϊκές κοινότητες αναγνωρίζουν το ειδικό καθεστώς, το οποίο επικυρώθηκε στο Άγιο Όρος το άρθρο 105 Σ και στη συνέχεια προβαίνει σε μία παραδοχή (δλδ μία δικαιοδότηση αυτής της αναγνώρισης) δλδ ότι κάνει αυτή την αναγνώριση για λόγους θρησκευτικούς και πνευματικούς. Η δήλωση αυτή έχει μία πρόσθετη διάταξη, η οποία έχει να κάνει με τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή έννομη τάξη δηλώνει (στην πράξη) ότι αναγνωρίζει αυτό το ιδιαίτερο εκκλησιαστικό καθεστώς του Αγίου Όρους, δλδ η Ευρωπ. έννομη τάξη λαμβάνει υπόψη αυτό το Αγιόρειτικό καθεστώς, όπως αυτό αποτυπώνεται στο άρθρο 105 Σ, κατά την θέσπιση και εξέγερτα των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου όσον αφορά τις εθνολογικές και εθνογενικές αλλαγές που απολαμβάνει το Άγιο Όρος και όσον αφορά στο δικαίωμα εργασιακής ελευθερίας.

Εδώ μπορεί να δημιουργηθεί μία παρενόηση, ότι δηλ το κοινοτικό δίκαιο / η Ευρω. έννομη τάξη αναγνωρίζει το ιδιότυπο Αμερικανικό καθεστώς όχι στο σύνολό του αλλά μόνο στις συγκεκριμένες εκφάνσεις οι οποίες μητρώνονται στη συγκεκριμένη δήλωση προσχώρησης.

↳ δηλ τις φορολογικές και τελωνιακές ανατάξεις, ή το δίκαιωμα εγκαταστάσεως (δλ το άδικο)

↳ Όμως αυτή η παραδοχή δεν είναι σωστή, γιατί στη δήλωση
προσάρτησης μνημονεύονται ^{σοσάρ} ένδεικτικά (και άρα όχι ^{σοσ} αποφασιστικά) ^{σοσ} αυτές οι δύο
(i, ii) συμπεριφορές εξαιρετικότητες του καθεστώτος του Αγίου Όρους.

Δεν είναι όμως και οι μόνες και ούτε η μνημόνευσή αυτή είναι αναπόφευκτη.
⇒ Συνεπώς, η αναχώρηση από την πλευρά της Ευρώπης αφορά στο σύνολο του Αξιοκρατικού δικαίου. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ένταξης ταύτης, για λόγους πνευματικούς και θρησκευτικούς, η προώθηση του Αξιοκρατικού καθήκοντος στην ΕΕ, ~~ΑΕΤΑ υποστηρίζεται και~~ και άρα η μεθοδολογία του κοινωνικού δικαίου, —

82

ΔΕΝ συνεκρίθησαν Ορθόδοξη κοινότητα, αντιθέτως συνεκρίθησαν την αναγνώριση των Ορθόδοξων ιδιοτήτων που υπάρχουν σε κάθε κρείττο - μέλος

⇒ Συνεπώς, από τη δήλωση προκήρυξης Εκκλησιακή μπορεί κανείς να συνάξει ότι τα Αχιορείτικα καθίσταται, όπως αναφέρονται και ερμηνεύονται στο άρθρο 105 ε, βρίσκουν μία αποδοχή και αναγνώριση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής έννοιας ταύτη/στο πλαίσιο του κοινού δικαίου

ΣΣΣ ΣΣΣ ΣΣΣ
• Ποιες είναι οι κυριότερες εκφάνσεις της Αχιορείτικης ιδιότητας;

1) Το άβατο του Αγίου Όρους ΣΑΣ η απαγόρευση είσοδου και εγκαταστάσεως στο Άγιο Όρος των γυναικών.

2) Η απαγόρευση Εγκαταστάσεως στο Άγιο Όρος ετεροδόξων, αίρεσι και αλλοθρήσκων, ή σχισματικών. Αντίθετα, είναι δυνατή η είσοδος και μόνον των προσώπων αυτών στο Άγιο Όρος (όχι όμως η εγκατάστασή τους, διότι θεωρείται ότι αυτοί έχουν κώλυμα εγκαταστάσεως > ΣΣΣ τα γίνονται μοναχοί εκεί

• ετεροδόξοι = σε σχέση με τους ορθόδοξους π.χ. οι ρωμαιοκαθολικοί,

• σχισματικοί : < σχίσμα = ένα από τα βασικά επιδησιαστικά διλήμματα βίαιη ή απόσχισή από την ενότητα της ορθόδοξης εκκλησίας και η σύλληψη ΣΑΣ η δημιουργία ξεχωριστής Ορθόδοξης κοινότητας.

Ανάλογα με το είδος της απόσχισής έχουμε 2 κατηγορίες σχισματικούς:

i) το σχίσμα διοικήσεως : εδώ έχουμε μία διαφοροποίηση αυτή που διαχωρίζει τη θέση του απέναντι στην ορθόδοξη εκκλησία καθώς διακρίνεται (ΣΑΣ έχει κάποια διαφορετική θεώρηση η οποία δεν έχει να κάνει με δογματικές κρίσεις ή πεποιθήσεις αλλά με διοικητικές κρίσεις ή πεποιθήσεις) π.χ. η αυτοκήρυξη αναγνώριση της αυτοκεφαλίας της Βουλγαρικής Εκκλησίας από το Βουλγαρικό Πατριαρχείο που δημιουργήθηκε το σχετικό σχίσμα που τελικώς ήρθαν το 1945.

ii) σχίσμα πίστεως : έχουμε όταν υπάρχουν και διατηρούνται < ήσσονως σημασίας δογματικές διαφορές (Αν είχαμε μείζονος σημασίας δογματικές διαφορές θα είχαμε τη διάσπαση του αδιμήματος της αίρεσης) π.χ. η ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, επειδή υπάρχουν μεταξύ ορθόδοξης και ρωμαιοκαθολ. Εκκλησίας ήσσονως σημασίας δογματικές διαφορές, οι ρωμαιοκαθολικοί μπορούν να χαρακτηριστούν ως σχισματικοί. Όπως κατά άλλους θεωρούνται αιρετικοί.

3) Η αυτοδικαίη κτήση της ελληνικής ιδιοκτησίας από όσους μονάζουν στο Άγιο Όρος ήδη από την πρόσληψή τους ως δοκίμους δλδ πριν καν γίνουν κανονικοί μοναχοί. (+) Τι θα γίνει αν κάποιος που αλείψωσε αυτή την ιδιοκτησία (ελληνική ιδιοκτησία) αν και τότε ~~τη~~ χάνει.

4) Η έκδοση διαμοντηρίου.

Με διαμοντήριο ^{→ (άντρας)} πρέπει να εφοδιαστεί καθένας ο οποίος θέλει να επισκεφθεί το Άγιο Όρος. Είναι ένα έγγραφο το οποίο θα προσδιορίζει τον χρόνο διαμονής του στο Άγιο Όρος, ο οποίος δεν πρέπει να ξεπερνά τις 4 ή 5 μέρες. Όλοι ανεξαιρέτως, ορθόδοξοι και μη, για να επισκεφθούν το Άγιο Όρος θα πρέπει να εφοδιαστούν με το διαμοντήριο. Δεν αρκεί δλδ ^{μόνο} επίδειξη της αστυνομικής τους ταυτότητας.

5) Στο Άγιο Όρος αναγορεύεται η σύσταση σωματείων.

6) Όσοι μονάζουν στο Άγιο Όρος εφόσον το επιθυμούν μπορούν να αναλάβουν από ~~το δικαίωμα~~ της την υποχρέωση της στράτευσης.

→ Εκ πρώτης όψεως μπορεί κανείς να πει ότι όλες ^{αυτές} 6 επιρροές του Αγιορειτού καθεστώτος έρχονται σε αντίθεση με βασικά δικαιώματα τα οποία κατοχυρώνονται από το κοινοτικό δίκαιο ~~α~~ όπως το δικαίωμα της ελεύθερης εμπορεύσεως, ελεύθερης μετακίνησης, ελεύθερης παροχής αγαθών και υπηρεσιών.

Οι πνευματικοί και Ορθόδοξοι όπως λήγει στο αίσιό της αρχής της κατοχύρωσης του αββάτος είναι αυτοί που δικαιολογούν την ύπαρξη και αναγνώριση και αποδοχή αυτής της ιδιοκτησίας των Αγιορειτικών καθεστώτων.

→ Διτμή Επικρατεία, η οποία ασκείται πάνω στο Άγιο Όρος και είναι αφενός Εκκλησιαστική ⁽¹⁾ Επικρατεία και από την άλλη είναι Πολιτική ⁽²⁾ Επικρατεία.

❗ Η Εκκλησιαστική Επικρατεία ~~είναι~~ ασκείται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Από τις αρχές 14^{ου} αιώνα (1312 μ.Χ) με χρυσόβουλλο του Ανδρόνικου 2^{ου} Παλαιολόγου τότε για πρώτη φορά υπήρχε το Άγιο Όρος σε μία Εκκλησιαστική αρχή, η οποία ήταν το Οικον. Πατριαρχείο το οποίο έπρεπε είχε τη δυνατότητα

και την εξουσία να διορίζει/και να αινεί «τον πρώτο του Αγίου Όρους»
που είχε αυτό το τελευταίο ως κατόλκο τον Θεόφιλο του Πρωτοπρεσβύτερου
στο Άγιο Όρος.

Έτσι, από τις αρχές του 14^{ου} αιώνα μοιροποιείται και επιβεβαιώνεται η
εξάρτηση του Αγίου Όρους, από κανονικής-πνευματικής πλευράς, από το
Οικουμεν. Πατρ. Αυτό είναι ένα γεγονός εκκλησιαστικό και αφετέρου γεγονός
της Πολιτικής γιατί ~~καταγράφεται~~ στο άρθρο 105ε αναφέρεται μεταξύ άλλων
αυτή η Εκκλησιαστική Εποπτεία που ασκείται στο Άγιο Όρος από το Οικουμεν. Πατρ.
Έτσι, ^{με βάση} άρθρο 105ε, το Άγιο Όρος τελεί από πνευματική άποψη στην
άμεση δικαιοδοσία του Οικουμεν. Πατριάρχου. Γι' αυτό και επίσκοπος του Αγίου Όρους
έως αυτός που μνημονεύεται και τη διάρκεια των διαφόρων ιεροπραξιών που
γίνονται στο Άγιο Όρος, είναι ο Οικουμεν. Πατριάρχης.

Μια ιεροπραξία θα να τελείται με τρόπο έγκυρο πρέπει να ^(μνημονεύεται) γίνεται στο όνόμα
του οικουμεν. Επισκόπου. Από κανονικής-πνευματικής όμως πλευράς, ανήκει στη
δικαιοδοσία του Οικουμεν. Πατριάρχου.

Συνεπώς, ένα από τα τεκμήρια αυτής της πνευματικής εξάρτησης του Αγίου Όρους
από το Οικουμεν. Πατρ., είναι η ^① μνημόνευση του ονόματος του Οικουμεν. Πατριάρχου
κατά τις ακολουθίες που πραγματοποιούνται στο Άγιο Όρος.

Επίσης είναι ^② το γεγονός ότι οποιαδήποτε απόφαση πχ. εκλογική, παρατίσεως, παύσεως
ενός Ηγουμένου στο Άγιο Όρος, θα πρέπει να κοινοποιείται στον Οικουμεν. Πατριάρχη.
Ο Οικουμεν. Πατριάρχης είναι ο Επισκοπος του Αγίου Όρους.

^③ Το Οικουμεν. Πατριαρχείο μετέχει και στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας
στο Άγιο Όρος. Με ποιον τρόπο; Το Ελληνικό Σύνταγμα αναφέρει ~~ότι~~
στον τρόπο ψήφισης και κατάρτισης του Καταστατικού Χάρτη του Αγίου
Όρους, ότι αυτός ψήφεται και καταρτίζεται από τις 20 κυριαρχές Μονές
του Αγίου Όρους, όπως επισημαίνεται τόσο από την Ελληνική Πολιτεία (Βουλή)
όσο και από το Οικουμεν. Πατριαρχείο ομόφωνα.

ii) Η Πολιτική Ένταξη:

ΣΤΟΧ N 4333/2019 § 43

Dizzy Enonwa

→ ① Ευλυγισία. Επορεία

② Non Iterative Enoncid

→ Κεντρική και Περιφερειακή, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Διοικητική Οργάνωση του Αγίου Όρους

Η Διοικητική οργάνωση στο Άγιο Όρος διακρίνεται ως οργάνωση και διοίκηση:

1) σε κεντρική διοικητική οργάνωση: εδώ έχουμε 3 κατηγορίες διοικητικών οργάνων:

i) Ιερά Κοινότητα *1

ii) Ispā Ennotation (*2)

iii) Ευχαριστώ Συναγερσ (*3)

(*) Γεωμ. Κωνικό = το κεντρικό βιομετρικό ~~όργανο~~ στο Αξιο Όρος, είναι ένα σύστημα διαμέτρων. Αποτελείται από ^{SOS} 20 ^(20 μέλη ή όργανα) αντιπροσώπων έναν από κάθε Μονή (οι Μονές είναι 20) του Αξίου Όρους, οι οποίες πρέπει να έχουν επιδείξει το ^{SOS} αριστερό μέτωπο στο 1^ο Δεκαπενθήμερο του μηνός Ιανουαρίου ~~στην~~ Ενώπιον έτους.

Όπου αναφερόμαστε σε ημερομηνίες, αυτές έχουν ως σημείο αναφοράς στο παρόν ημερολόγιο. Δεν υπάρχει μια διαφορά ημερολογιακή 23 ημερών.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό Κανονισμό.

→ Στον ^{3ος} Ευρωπαϊκό Κόσμο αναφέρονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναδείξεως του αντιπροσ.
Ποια τα ^{5ος} πρόσωπα που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο κόντου μοναχά

5 προκειμένου αυτός να επιλεγεί αντιπρόσωπος της σύμπληρ. Μόνης στην Γερμ. Κοινότητα

α) Υπόμνηση προϊόντων : πρέπει να έχει υπόμνημα περισσότερων των 30 ετών

β) να διακρίνεται και τη σύνεση και το ανεκτίμητο το βίον και της διαγωγής του

γ) να προστινται από αυτούς που έχουν τα προϊόντα α) και β), επείνος που έχουν επιδησιολογική μορφή και εχιούλια παιδία.

- Πόσο διαφέρει η θυτεία τους;

Η Ουτεία τους διαρκεί 1 έτος, είναι όμως δυνατόν να παραταθεί και για το επόμενο ή επόμενα έτη εφόσον η συγκεκριμένη Μονή έχει εκπαιδευτικό στην Ιερά Κοινότητα. Επίσης, ^{οι αντιστοιχίες είναι 100% και 100% (50%) (50%)} (+) 5 σε Βιβλίο 2-3 σε Α 199

Η Γερσί Κοινότητα συνεδριάζει ταυτόχρονα 3 φορές την εβδομάδα → Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή και επιπλέον όσα προκύπτει ανάγκη.

Η συμμετοχή στις συνεδριάσεις της Γερμ Κοινότητας από τον ένα αντιπρόσωπο των 20 μελών του Αγίου Όρους, είναι υποχρεωτική. Πρέπει τακτικά και ανελλιπώς να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις από τις οποίες ~~η~~ δεν επιτρέπεται να αποσπάσθουν παρά μόνο για λόγο απεδειγμένης ασθένειας.

Αν κάποιος αντιπρόσωπος δεν συμμετάσχει σε ~~2~~ 2 συνεχόμενες ~~σε~~ συνεδριάσεις αδικαιολόγητα, τότε η Γερμ Κοινότητα μπορεί να αποφασίσει αν το κρίνει αναγκαίο να του επιβάλλει την ποινή της επιληψίας (=η ποινή της νοθείας).

Αν ο συγκεκριμένος αντιπρόσωπος παρά την ποινή συνεχίσει την ίδια συμπεριφορά, τότε η Γερμ Κοινότητα μπορεί να καλέσει την Μονή από την οποία προέρχεται ο συγκεκριμένος αντιπρόσωπος να προβεί σε αντικατάσταση του συγκεκριμένου αντιπροσώπου. Αν η Μονή δεν προβεί σε αντικατάσταση αυτού, τότε έχει την εξουσία να απολύσει τη συγκεκριμένη Μονή από την αποστολή αντιπροσώπου για διάστημα από 3 έως 6 μήνες.

Ο Πρωτεπιστάτης ^① προεδρεύει των εργασιών της Γερμ Κοινότητας.

Ος Πρωτεπιστάτης ορίζεται ο επικεφαλής της πρώτης κατά περίπτωση της τάξης Μονής του Αγίου Όρους (δες επόμενο μάθημα).

Ο Πρωτεπιστάτης είναι εκείνος που έχει τον γενικό συντονιστικό ρόλο των εργασιών της Γερμ Κοινότητας. Ως οι σχετικές συνεδριάσεις θα πρέπει να γίνονται σε ένα μάκρο κοινόβιο, ευρέως ^{και χωρίς ένταση εντός} και μπορεί να αποβάλλει από τη συνεδρίαση κάποιον ^{ταχύνει} από τους αντιπροσώπους οι οποίοι δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες διεξαγωγής των συνεδριάσεων.

→ Πότε η Γερμ Κοινότητα βρίσκεται σε απαρτία;

Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της λειτουργίας της ^{κατ' τον Καταστ. Χάρτη} και να έχει απαρτία θα πρέπει να είναι παρόντα τα 2/3 των μελών της δηλ τουλάχιστον 14 αντιπρόσωποι από τους 20 (νόμιμη απαρτία) ⇒ έτσι μπορεί να συνεδριάσει η Γερμ Κοινότητα. Ωστόσο, αν ο Πρωτεπιστάτης αποβάλλει από την συνεδρίαση κάποιον από τους αντιπροσώπους λόγω μη συμμορφώσεως, τότε προβλέπεται ότι διατηρείται η νόμιμη απαρτία αν μέχρι το τέλος της συνεδρίασης παραμείνουν τουλάχιστον 12 αντιπρόσωποι.

(Η Γερμ Κοινότητα συνεδριάζει στη πρωτεύουσα του Αγίου Όρους: στις Καρυές)

• Υπάρχει η δυνατότητα ~~συμμετοχής~~ συμμετοχής στις συνεδριάσεις της Γερής Κοινότητας του Διοικητή του Αγίου Όρους ελλεί του εκπροσώπου της πολιτείας;

↳ Ναι, μόνο όμως με συμβουλευτική ψήφο και όχι με αποφασιστική ψήφο εφόσον βέβαια παρουσιάζεται.

• Μπορεί η παρουσία του να είναι υποχρεωτική;

Ναι, αν ζητήσουν την παρουσία του στη συνεμπ. συνεδρίαση της Γερής Κοινότητας 8 τουλάχιστον αντιπρόσωποι.

• Πως λαμβάνονται οι αποφάσεις;

Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά μειοψηφία και ^{η μειοψηφία} ~~οι~~ αντιπρόσωποι που συμμετοχούν τη μειοψηφία έχουν τη δυνατότητα να αξιώσουν να καταγραφεί η ~~για~~ μειοψηφία τους στο εδιόχο βιβλίο όπου καταχωρίζονται οι αποφάσεις της Γ. Κοινότητας, όμως δεν έχουν δικαίωμα (η μειοψηφία) να αρνηθούν την υπογραφή της συνεμπ. απόφασης επειδή διαφωνούν με το περιεχόμενό της, αφού η Γερή Κοινότητα είναι ένα συλλογικό διοικητικό όργανο οπότε ισχύει η αρχή που λέει «η των πλειόνων ψήφος κρατείται».

Εξάλλου, οι αποφάσεις της Γ. Κοινότητας καθίστανται υποχρεωτικές/οριστικές άρα και επιτελεστές με την υπογραφή τους και φέρουν αντί ~~ως~~ συν υπογραφών τη φράση «τά πάντες οι εν τη κοινή... (δες βιβλίο)» και την σφραγίδα της Γ. Επιστολής.

⊕ Γραμματεϊκή υποστήριξη Γ. Κοινότητας → Αρχιγραμματείς → δες βιβλίο
υπογραμμισμένο.

→ Οι αρμοδιότητες της Γερής Κοινότητας είναι διοικητικές και δικαστικές φύσεως.

Διότι είναι οι βασικότερες διοικητικές φύσεως αρμοδιότητες:

1) Η 1^η βασική αρμοδιότητα είναι η έγκριση των επιμέρους Εσωτερικών Κανονισμών των Γ. Μονών του Αγίου Όρους και η τήρηση των ρυθμίσεων αυτών των Εσωτερικών Κανονισμών

2) Η 2^η βασική αρμοδιότητα είναι οικονομικής φύσεως: Όταν η Γ. Κοινότητα διαπιστώσει ότι η Γ. Μονή του Αγίου Όρους έχει συνεμπ. οικονομικής φύσεως προβλήματα, καλεί η Γ. Κοινότητα τους υπεύθυνους της συνεμπ. κοινής προκειμένου να εμφανιστούν ενώπιόν της και να της προσκομίσουν τα στοιχεία εκείνα από τα οποία να αποδεικνύεται ο βαθμός της οικονομικής αυτής δυσπραγίας.

Αν η εξέταση των στοιχείων αυτών πείσει την Ι. Κοινότητα, τότε έχει την ευθύνη αποτέλεστος να λάβει τα αναγκαία/προβλεπόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτού του οντογενούς προβλήματος.

27/5/20

Η διοικητική οργάνωση του Αγίου Όρους

→ 1) Κεντρική: αφορά στην οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία της Αθηνικής Πολιτείας στο Σύνολό της. Έχει 3 κεντρικά όργανα

→ Ιερά Κοινότητα
→ Ιερά Επιστολία
→ Εκτελεστές Σύνδεσμοι (είναι 3)

→ 2) Περιφερειακή: αφορά στην οργάνωση και στη διοίκηση κάθε μίας από τις 20 Μονές του Αγίου Όρους. Έχει 3 όργανα διοίκησης κάθε Μονή:

→ Ο Ηγούμενος
→ Η Γερωνία ή Γερωνική Σύνοδος
→ Η Επιτροπή.

Ιερά Επιστολία → σελ 203 βιβλίο

Η Ι. Επιστολία είναι τετραμελής και για να βρούμε ποια θα είναι κάθε χρόνο η Ι. Επιστολία πρέπει να διατρέσουμε τις 20 Μονές του Αγίου Όρους σε 5 τετράδες.

Κάθε μία ~~από~~ τετράδα έχει μία Μονή η οποία προκηρύσσεται επικεφαλής κατά την ιεραρχική τάξη. Έτσι:

• Στην 1^η τετράδα είναι η Μονή Μεγίστης Λαύρας

• » 2^η » » η Μονή Βατοπεδίου

• » 3^η » » η Μονή Ιβήρων

• » 4^η » » η Μονή Χιλανδαρίου

• » 5^η » » η Μονή Διονυσίου

Η Μονή Διονυσίου είναι η ~~πρώτη~~ η τετράδα εκείνη που σχηματίζει αυτή την Ιερά Επιστολία στο Άγιο Όρος.

Η διάρκεια της Θητείας της είναι ετήσια δηλ. διαρκεί 1 χρόνο από την 1^η Ιουνίου (καλό ημερολόγιο) μέχρι 31^η Μαΐου του επόμενου έτους.

Από την επιμεταρτίς Μονή της κάθε μιας από τις 5 τετράδες προέρχεται ο λεγόμενος Πρωτεπιστάτης.

Κάθε Μονή του Αγίου Όρους συμμετέχει στην Γερὰ Επιστοσία μία φορά στα 5 χρόνια. Συνέπως όταν θα έρθει η σειρά της θα πρέπει να επιλέξει και να στείλει στην Γ. Επιστοσία έναν αντιπρόσωπο, όπως συμβαίνει και για την Γερὰ Κοινότητα.

Με την ίδια διαδικασία, δίνει το μέλος της Επιστοσίας ~~κάθε~~ πρέπει να έχει τα ίδια προσόντα με τον αντιπρόσωπο κάθε μιας Μονής στην Γερὰ Κοινότητα.

Ο αντιπρόσωπος της Μονής ο οποίος προέρχεται από την πρώτη κατά τη τάξη Μονή κάθε τετράδας ονομάζεται Πρωτεπιστάτης, και στην ουσία είναι ο Πρόεδρος της Επιστοσίας αφού η διεύθυνση και κρατεί την «ράβδο του Πρίτου».

Αρα ο Πρωτεπιστάτης δηλ ο εκπρόσωπος της κάθε μιας Αγιορειτικής Μονής όταν έρθει, μία φορά στα 5 χρόνια, η σειρά της να εκπροσωπηθεί στην Γερὰ Επιστοσία, πρέπει να έχει τα ίδια προσόντα με αυτά του αντιπροσώπου της συμετρ. Μονής στην Γερὰ Κοινότητα.

⊕ 8ες βιβλία υποχρεωμένα.

→ Έντατες Γερές Συναΐξεις

Είναι 3: 1) Έντατη Διοικητική Συναΐξη ή αλλιώς Έντατη Επιστολική Συναΐξη
2) Έντατη Διπλή Συναΐξη
3) Έντατη Τριπλή Συναΐξη

Δηλ και στις 3 περιπτώσεις μιλάμε για έντατες συναΐξεις

~~Έντατη Επιστολική~~

SOS

1) Έταυτη Εικοσαμελής/Δισενλαύσια Ένωση

- Περιέχεται ειδική μνεία στον Καταστατικό Χάρτη του Α.Π.ρω
- αποτελείται από 20 μέλη $\leftarrow$ Καθηγούμενοι των 20 Μονών $\leftarrow$ Προϊστάμενοι
- συνέρχεται 2 φορές το χρόνο (15^η μέρα μετά το Πάσχα και την 20^η Αυγούστου)

2) Έταυτη Διηγή Ένωση

- ΔΕΝ περιέχεται ειδική μνεία στον Καταστ. Χάρτη $\Rightarrow$ ακριβοβιτήσεις για τη νομιμότητα της ένωσης $\Rightarrow$ 2 επιχειρήματα (δες βιβλίο) $\Rightarrow$ η ψήφιση του Καταστ. Χάρτη έγινε το 1924 από την Έταυτη Διηγή $\Rightarrow$ 2 επιχειρήματα (δες βιβλίο) $\Rightarrow$ η ψήφιση του Καταστ. Χάρτη έγινε το 1924 από την Έταυτη Διηγή
- αποτελείται από 40 μέλη $\rightarrow (20 \cdot 2 = 40)$
 $\hookrightarrow$ δηλ. κάθε μία από τις 20 Μονές αντιπροσωπεύεται από 2 αντιπροσώπους, εκ των οποίων ένας είναι ο τακτικός αντιπρόσωπος της Μονής στην Ι. Κοινότητα
- παρευθίζεται πάντοτε ο Πρωτοπρεσβύτερος

3) Έταυτη Τριηγή Ένωση

- ΔΕΝ περιέχεται ειδική μνεία στον Καταστ. Χάρτη $\Rightarrow$ ακριβοβιτήσεις $\Rightarrow$ 2 επιχειρήματα $\Rightarrow$ η ψήφιση του έγινε το 1924 από την Έταυτη Διηγή Ένωση
- αποτελείται από 60 μέλη $\rightarrow (20 \cdot 3 = 60)$
 $\hookrightarrow$ δηλ. κάθε μία από τις 20 Μονές αντιπροσωπεύεται από 3 αντιπροσώπους, εκ των οποίων ένας είναι ο τακτικός αντιπρόσωπος της Μονής στην Ι. Κοινότητα.
- Ο Πρόεδρος ~~υπάρχει~~ της Εκκλησίας από το ίδιο το Σύμα κατά Μεσοψήφισ.
- ΣΟΣ Κάθε Μονή διαθέτει 3 αντιπροσώπους αλλά μία ψήφο.
- υπάρχει απαρτία $\rightarrow$ όταν εκπροσωπούνται οι 14 από τις 20 Μονές $\Rightarrow$ δηλ. τα 2/3 όπως και στη νόμιμη απαρτία με την Ιερά Κοινότητα.

Κοινός Μονές → είναι 20 ^{αφού πλέον δεν υπάρχουν ιδιόρρυθμοι Μονές.} και διοικούνται από τον → Ηγούμενο
→ Γεροντά
→ Επιτροπή

→ Ηγούμενος:

- Θητεία: ισόβια
- επιλέγεται με μυστική ψηφοφορία
- η διαδικασία ανάδειξης του ποικίλει στις διάφορες όμοιες υπάρχει μια γενική αρχή διαδικαστικής φύσεως που ισχύει πάντοτε.
- Προϋπόθετα → 1) ηλικία 40 ετών
2) ~~χρησιμοποιεί~~ να έχει καρεί^{ως} μοναχός στο Άγιο Όρος
3) προτιμούνται εκείνοι που έχουν ήδη συμπληρώσει δυναμικά στη σύγκληση Μονής
4) χρηστοίθεια, ευσέβεια, ανεπίληψη διαγωγή
5) ευκαταστατική & ευχάριστη μορφή
6) ~~δ~~ διοικητική ικανότητα
⊕ Αν δεν έχει κάποιος αυτά τα προϋπόθετα → δεν β. βλίο

- + Προϋπόθετα εκλεκτόρων
- Μετά την εκλογή του Ηγούμενου, γνωστοποιείται η εκλογή του στο Οικουμεν. Πατριάρχη
- Αρμοδιότητες → 1) πνευματική εξουσία
→ 2) δικαστική και εξωδικαστική εκπροσώπηση των Μονών και διαχείριση των υποθέσεων της Μονής σε συνεργασία με την ^{ως} Επιτροπή (Γενικότερης φύσεως [γνώματα] → Γεροντία)

→ Γεροντία ή Γεροντική Σύνοδος

- Θητεία: ισόβια
- επιλέγεται με σχετική πλειοψηφία, πλην εξαιρέσεων
- η διαδικασία ανάδειξης και ο αριθμός των μελών της → ποικίλει

→ Επιτροπή

- Θητεία: κατά έτος
- επιλέγεται από τη Γεροντία
- είναι ολιγομελής αφού αποτελείται από 2 ή 3 μέλη
- δεν έχει δικαίωμα αυτοχθούς δράσης γιατί οφείλει να συνεργάζεται και να συναποφασίζει με τον Ηγούμενο.

Οι ιδιαίτερες εκφάνσεις του Αχιορείτου Καθεστώτος

• Θεσμός του αβάτου = αναρρέωση εισόδου γυναικών στο Άγιο Όρος

Ο Θεσμός αυτός είναι συνυφασμένος με τον ίδιο το μοναχικό ~~α~~ Θεσμό.
Συγκεκριμένα, όταν στις πρώτες φάσεις του μοναχισμού οι αναχωρητές (δηλ. οι μοναχοί που εγκατέλειπαν τον κόσμο για να πάνε να ασκηθούν στη μοναχική ζωή) είχαν ως βασικό γνώρισμα της επιλογής τους ήταν:

1) η εγκατάληψη των εμποσμών ελδικάθε υλικής απόλαυσης

2) η γενετήσια αποχή

Μάλιστα, το άβατο υιοθετείται από όλα τα μοναστηριακά τυπικά της βυζαντινής περιόδου (350 - 1453 π.Χ.) αφού τα μοναστήρια τότε διοικούνταν και λειτουργούσαν βάσει των τυπικών-κανονισμών.

~~Αυτά τα μοναστηριακά τυπικά, που αποτελούν μετέξελξη~~ οι

Σε αυτά τα μοναστηριακά τυπικά, μετέξελξη των οποίων αποτελούν οι σημερινοί Κανονισμοί των Μονών τόσο του Α. Όρους όσο και της Εκκλ. της Ελλάδας, περιέχουν ρυθμίσεις

i) για τη διοίκηση ^{και λειτουργία} αυτών των μοναστηρίων

ii) για τη διαβίωση των μοναχών που ~~εγκαταλείπουν~~ εγκαταβιβάζουν σε αυτά τα μοναστήρια.

~~Αυτά τα~~

Συνεπώς, αυτά τα μοναστηριακά Τυπικά περιείχαν ήδη από την τότε περίοδο τον Θεσμό του αβάτου στις καταστατικές τους ρυθμίσεις.

άβατο = αδιόδευτο = ~~ακατάφλεγο~~ ^{ακατάφλεγο}

Υπήρχε το άβατο στο πρόσωπο του άλλου φύλου (δηλ. γυναικεία μοναστήρια → αναρρέωσαν ^{άνδρες} αντρίκ " → ανεγερ. γυναικός)

Ορισμός "αβάτου" = το σύνολο των διατάξεων εκείνων με τις οποίες θεσπίζεται η αναρρέωση εισόδου ή διαμονής εντός Μονής σε ορισμένες κατηγορίες προσώπων όπως χαρακτηριστικά λέγεται (δικαιολογητικός λόγος) προς αποφυγή αφορμής βλαστημίας και σκανδαλίου.

Συνεπώς, το άβατο είναι ένας Θεσμός ταυτούσημος με τον μοναχικό Θεσμό, δηλ. το άβατο συμπεριέχεται στην έννοια του μοναχισμού καθώς ο μοναχισμός είναι συνυφασμένος με την πρόβλεψη αυτή του αβάτου.

SOS → άβατο Αγίου Όρους

Και για την περιοχή του Αγίου Όρους υπάρχουν Τυπικά ΣΥΔ Καταστατικά που δίνουν την οργάνωση και λειτουργία της Αθωνικής Πολιτείας.

2 είναι τα σημαντικότερα μονασιακά Τυπικά της Αθωνικής Πολιτείας:

- 1) Το Τυπικό του Οσίου Αθανασίου του Αθωνίτη, ο οποίος είναι και ο ιδρυτής της Μονής της Μεγίστης Λαύρας
- 2) Το Τυπικό του Αυτοκράτορα Ιωάννη Τζιμισι (972), το οποίο είναι και γνωστό ως «Τράχος», το οποίο ήταν υπογεγραμμένο με κόκκινο μέλανι

Σε αυτά τα Τυπικά περιέχονται ρυθμίσεις για το άβατο του Αγίου Όρους και προέβλεπαν το άβατο στα παιδιά, στους αγένιους, στους ευνούχους και στα Θηλυκά ζώα. Η απαγόρευση για τις γυναίκες συναγόταν εμμέσως από τις ρυθμίσεις αυτών των Τυπικών διότι οι γυναίκες ~~παρόντων~~ ^{υπήρχε} ενδεχόμενο να επιχειρήσουν να εισέλθουν στο Άγιο Όρος μεταμφιεσμένες σε άνδρα υποκρινόμενες ευνούχο ή αγένι.

~~Το άβατο δεν ήταν~~

Η απαγόρευση εισόδου των γυναικών στο Άγιο Όρος δεν ήταν κάτι που προβλεπόταν ρητώς στα ~~τις~~ Τυπικά της εποχής εκείνης. Αυτή συναγόταν εμμέσως. Συνεπώς, στα Τυπικά αυτά δεν περιλαμβάνεται *expressis verbis* (= με συγκεκριμένα λόγια) η απαγόρευση του αβάτου. Γιατί; → διότι η απαγόρευση εισόδου γυναικών σε ανδρικό μοναστήρι είναι δεδομένη αφού ο μοναχικός Θεσμός προϋποθέτει το Θεσμό του αβάτου, και άρα δεν χρειαζόταν κάποια άλλη ρητή συγκεκριμένη αναφορά.

Έτσι προκύπτει ότι το άβατο στο Άγιο Όρος ισχύει εθιμικά ως ένας κανόνας εθιμικού δικαίου. Αυτό επαληθεύεται και από την ισχύουσα καταστατική νομοθεσία του Αγίου Όρους ΣΥΔ τον Καταστατικό Χάρτη του Αγίου Όρους (1924), γιατί περιέχει ^{ρητή} διάταξη για το άβατο για τις γυναίκες συγκεκριμένα. Συγκεκριμένα, το άρθρο 186 Καταστ. Χάρτη Αγίου Όρους προβλέπει ρητώς ότι απαγορεύεται η είσοδος των γυναικών στο Άγιο Όρος «κατά τα ανέκαθεν κρατούμενα» (= όπως εθιμικώς είχε επικρατήσει).

Έτσι, έχουμε στον Καταστ. Χάρτη την παραδοχή ότι η προέλευση του αβάτου έχει να κάνει με το έθιμο.

Ο Καταστατικός Χάρτης του Αγίου Όρους δεν περιγράφει με εξαντλητικές λεπτομέρειες τα Αγιορειτικά Καθούρια αλλά μας παραπέμπει στο να τα ετοιμάσουμε στις πηγές του Αγιορειτικού δικαίου, που είναι τα Τυπικά, τα χρυσόβουλλα αλλά και η εθιμική αυτή πρακτική που αποδείκνυται δικαίου. Επίσης, από τον Καταστ. Χάρτη γίνεται φανερό ότι το άβατο δεν έχει μόνο εθιμική προέλευση αλλά πλέον έχει και καταστατική προέλευση expressis verbis

Ωστόσο, η διάταξη του άρθρου 186 του Χάρτη έχει μια διαφορεσία: δεν αναφέρει τι θα συμβεί σε περίπτωση που κάποιος παραβιάσει αυτή την απαγόρευση. Γι' αυτό και η διάταξη αυτή είναι μια διάταξη *lex imperfecta* δηλ. μια ατελής διάταξη γιατί δεν προβλέπει κυρώσεις/συνέπειες σε περίπτωση παραβίασής της.

Η μόνη κύρωση που τότε θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή θα ήταν η απέλαση της δυνάμεις, χωρίς καμία άλλη κύρωση.

Σήμερα όμως υπάρχει ποινική κύρωση και συνιστά το η παραβίαση του αβάτου ποινικό αδίκημα. Αργότερα όμως τον Απρίλιο του 1953, η διάταξη αυτή συμπληρώθηκε λόγω με το Βυζαντινολογικό Συνέδριο (δες βλ. βλ. 10) ⇒ ποινή φυλάκισης ως ποινή

Που προβλέπεται το άβατο;

Συνοπτικά: η παραβίαση του αβάτου

Το άβατο → 1) ήταν καταρχήν εθιμικός κανόνας

αλλά

1924 ή 1926

2) καταστατ. Χάρτης άρθρο 186 (όμως *lex imperfecta*)
οπου η βεβαιώνεται εθιμικός του χαρακτήρας αφού αναφέρεται πρώτα

καταστ. Χάρτης

3) Απρίλιος 1953 ~ ποινικοποιήθηκε η παραβίαση του αβάτου

Το 1) εθιμική απαγόρευση

Το 2) καταστατική απαγόρευση

Το 3) ποινική απαγόρευση

Τα Μοναστηριακά Τυπικά της βυζαντινής περιόδου, στα οποία ήδη προβλεπόταν η αρχή του αβάτου (αντίστοιχα για τα ανδρικά και αντίστοιχα για τα γυναικεία μοναστήρια), προβλεπόταν εκεί και κάποιες εξαιρέσεις οι οποίες αφορούσαν κυρίως σε πρόσωπα επικρανή, για τα οποία ~~αυτά~~ από πρόνοιας μπορούσε κανείς να παρακαμώσει. ~~Τέτοια~~ Τέτοια επικρανή πρόσωπα ήταν η Αυτοκράτειρα με τη συνοδεία στην οποία δεν μπορούσαν να επικαλεστούν αυτή την αναχώρηση.

• Πως δικαιολογούνται αυτές οι εξαιρέσεις;

- 1) Ένας από τους βασικούς λόγους ήταν η σπανιότητα των βασιλικών επίσημων σε αυτά.
- 2) Υπήρχε μία αδυναμία να προκληθεί στους μοναχούς ηθική βλάβη από την παρουσία γυναικών σε ένα ανδρικό μοναστήρι καθώς επρόκειτο ομοσπονδία για μία δημόσια επίσημη.

Ασφαλώς και η αρχή του αβάτου στο Άγιο Όρος έχει παρβιαστεί:

- 1) χαρακτηριστική περίπτωση, το ~~1346~~ 1346 όπου εισήλθε στο Άγιο Όρος η σύζυγος του Σέρβου Ηγεμόνα Στέφανου Δουσάν.
 - 2) 1850 όπου εισήλθε η σύζυγος του Βρετανού Πρεσβευτή στην Κωνσταντινούπολη Στράτσοντ Κάνιγκ.
 - 3) 1944, όπου μία ομάδα από γυναίκοι από Τζήνσε προστασία από τους Γερμανούς.
- Υπάρχουν βέβαια και άλλες.

Πως δικαιολογείται νομικά αυτή η ^{καθιέρωση} ~~παρβιασμένη~~ του αβάτου;

A

Αντεπιχειρήματα: 1) ότι παρβιάζεται η αρχή της ισοτιμίας (*1)
2) > > > το δικαίωμα της προσωπικής ελευθερίας (*2)
την έννοια κυρίως της ^{του δικαίου} ελευθερίας μετακίνησης, κυκλοφορίας και εγκατάστασης

(*1) Από το Σύνταγμα ^{άρθρο 4} προβλέπεται η αρχή της ισοτιμίας, η οποία σημαίνει ~~και~~ ομοια αντιμετώπιση όμοιων καταστάσεων και αντίστοιχως ανόμοια αντιμετώπιση ανόμοιων καταστάσεων ~~αλλά~~ για όλους όσους υπάρχουν στην Ελληνική Επικράτεια ~~για το~~ ^{εξαιτίας} στην κακή γνώση που έκανε η Ελλάδα στις Ευρωπαϊκές τότε Κοινότητες αναφέρεται ότι το ιδιαίτερο καθεστώς του Αγίου Όρους έχει κάποιες ιδιαιτερότητες, οι οποίες δικαιολογούνται για λόγους οργάνωσης και πνευματικούς και η Ευρωπαϊκή έννομη τάξη πρέπει την ιδιαιτερότητα αυτή να προστατεύεται.

ισότητα ανάμεσα σε γυναίκες:

• Το άβατο ισχύει αδιακρίτως για όλες τις γυναίκες, είναι γενική και απρόσωπη.

Αρα ως προς αυτό δεν υπάρχει καμία παραβίαση της αρχής της ισότητας.

Ισότητα ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες (οι μοναχοί):

• Άρθρο 13 Συνταγματος περί θρησκευτικής ελευθερίας αναδεικνύει ότι ~~δεν υπάρχει~~ δεν παραβιάζεται η αρχή της ισότητας καθώς με το άβατο εξασφαλίζεται η προώθηση της παρθενίας και της σαρμικής εμπειρίας που είναι αναγκαίος όρος της μοναχικής επαγγελματίας δλδ της υπόθεσης που δίνει ο μοναχός κατά την μοναχική του κοινότητα. Έτσι, ~~το άβατο εξασφαλίζεται από~~ το άβατο αποτελεί όρο και προϋπόθεση άσκησης της θρησκευτικής ελευθερίας των ^{σοσ.} μοναχών που επέλεξαν να ασκηθούν στον μοναχικό βίο με τον ^{σοσ.} συγκεκριμένο ανώτερο τρόπο και τόπο.

Σύνεσις: άρθρο 4 ^{Ευαγγ.} → αρχή ισότητας
+
άρθρο 13 ^{Ευαγγ.} → θρησκευτική ελευθερία

(*) Το δικαίωμα της προσωπικής ελευθερίας ^{καθόρισε το δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησης} δεν είναι απεριόριστο αλλά μόνεται σε ορισμένους περιορισμούς
↳ Άρθρο 13 Συντ. (Θρησ. ελευθ.)

(B) Επιχειρήματα υπέρ του αβάτου.
του αβάτου.

1) Διατάξη του άρθρου 105 Ευαγγ., που καθιερώνει το αυτοδιοίκηση των Απορετικών Μονών. Μέρος του αυτοδιοίκησης είναι και η αρχή του αβάτου. (αυτοδιοίκηση = να μπορεί κανείς να αυτοοργανώνεται) Σύνεσις, ~~βάσει~~ η καθιέρωση του Αβάτου στο Άγιο Όρος αποτελεί βασική επιλογή της Αθηνικής Πολιτείας την οποία επιλογή ναυματοποιούνται να κάνουν στο πλαίσιο της αυτοδιοικήσεώς τους.

Το 105 ~~ξ~~ δεν καθιερώνει ρηχώς την αποχώρηση εβδομαδιαίας γυναίκας στο Άγιο Όρος όπως συνάχεται ερμηνευτικά η καθιέρωση αυτής της αρχής του αβάτου

2) Άρθρο 13 Συνταγμ. ~ Θρησ. ελευθερία (για τους μοναχούς - τις πιο πάνω)

3) Η επιλογή του δικαίου της προστασίας της βιολογίας (105 & 2 Συνταγμ.)

που λέει ότι το έδαφος του Αγίου Όρους είναι αναπαύσιμω δλδ ότι ανήκει ~~κατά ιδιότητα~~ σε ~~ελάτη~~ την Αθηνική Χερσόνησο ~~όλο~~ το έδαφος της Αθηνικής Χερσονήσου ανήκει κατά κυριότητα / είναι κατανεμημένο στις 20 κυριότητες Μονών του Αγίου Όρους και είναι αναπαύσιμω δλδ δεν επιτρέπεται ούτε στην

Συνεπώς, ότι ολόκληρη η Αθηνική Χερσόνησος αποτελεί ιδιωτική ιδιοκτησία των 20 Ιερών Μονών, το οποίο αναγνωρίζεται και από το Ένταγμα.

Συνεπώς, ^{από} το δικαίωμα της ιδιοκτησίας ~~δίνει~~ ~~δίνει~~ απορρέει η δυνατότητα του ιδιοκτήτη να δέχεται στην ιδιοκτησία/χώρο του, όποιον θέλει, χωρίς να χρειάζεται να δικαιολογήσει ποιον θύει να δέχεται ή όχι.

Η Απόσυρση της Ελληνικής Ιθαγένειας

Υπάρχει όποις μονάζουν στο Άγιο Όρος, είτε είναι δούλοι είτε είναι μοναχοί, αποσύρουν την ελληνική ιθαγένεια.

Όστόσο, αυτό δεν πρόκειται για μία καινοφανή ρύθμιση αφού η πρόβλεψη της ανάγεται στα βάθη των αιώνων.

Αυτό που έχει δημιουργήσει πρόβλημα στην πράξη είναι τι συμβαίνει αν κάποιος παύσει να είναι Απορεϊτής Μοναχός, αν δηλ. χάσει αυτοδυνάμως το δικαίωμα αυτό. Το πρόβλημα αυτό έλυσε ο Κώδικας Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος λέει ότι με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ο Μοναχός που χάνει την ιδιότητα του Απορεϊτή Μοναχού, αυτός υπέρκειται έμπιστος της ελληνικής ιθαγένειας, βέβαια υπάρχει και απόφαση δικαστηρίων που θεωρούν ότι η έμπιστη αυτή επέρχεται αυτοδυνάμως.